

RAPPORT

IPR/TMT-året 2025

Årbok

Innledning

Wiersholms eksperter innen IPR og TMT gir i denne årboken en samlet oversikt over fjorårets viktigste utviklingstrekk innen immaterialrett, personvern, teknologi og media.

Rask teknologisk utvikling og økt rettsliggjøring gjør det stadig mer krevende å holde seg oppdatert på IPR- og TMT-områdene. Gjennom året legger vi derfor betydelig arbeid i å følge med på og analysere rettsutviklingen på våre fagfelt. I Wiersholm ser vi på kunnskapsdeling, både internt og eksternt, som en sentral del av vår virksomhet. Vi opplever at klienter og kontakter setter pris på dette.

Faggruppen for IPR og TMT deler jevnlig innsikt gjennom kvartalsvise nyhetsbrev, frokostseminarer og foredrag. Formålet er å gjøre det enkelt for interesserte å holde seg oppdatert om rettsutviklingen.

Saker og nyheter fra året som gikk peker ofte retning og legger føringer for rettstilstande i året som kommer. Ved inngangen til et nytt år har Wiersholms faggruppe for IPR og TMT derfor tradisjon for å invitere til seminaret Års-kavalkaden, hvor vi presenterer fjorårets viktigste hendelser og skuer fremover i det nye året.

I denne årboken har vi samlet sakene vi har omtalt i de kvartalsvise nyhetsbrevene, sortert etter fagområde. Formålet er å gi en lett tilgjengelig oversikt over sentrale saker og lovendringer gjennom året.

Vi tar gjerne imot innspill til hvordan både nyhetsbrev og årbok kan videreutvikles og bli enda mer brukervennlig.

Kontakt

Hans Erik Johnsen

Partner
hej@wiersholm.no

Anne Marie Sejersted

Partner
ams@wiersholm.no

Rune Opdahl

Partner
rop@wiersholm.no

Dina Brask

Managing Associate
og redaktør
dabr@wiersholm.no

**Theresa Schumacher
Walberg**

Partner
thew@wiersholm.no

Innhold

1. Opphavsrettsåret
2. Patentåret
3. Varemerke- og designåret
4. Markedsføringsrettsåret
5. Medierettsåret
6. IT- og teknologiåret
7. Personvernåret
8. Life Sciences og næringsmidler

Opphavsrettsåret

2025

Wiersholm

Oslo tingrett: Vederlag på kr 3000 for rettstridig bruk av et fotografi

Oslo tingrett avsa 19. desember 2024 en dom (TOSL-2024-130274) om utmåling av vederlag for bruk av fotografier i strid med åndsverkloven. Saksøker hadde lagt ut en bil for salg på Finn.no, og fotografiet hadde deretter blitt publisert på saksøktes nettsider regnr.info og hvemeierbilen.no. Saksøkte hadde også endret fotografiet ved å påføre det vannmerket «regnr.info».

Saksøker anførte at bruken av bildet var i strid med opphavsretten, at bruken var forsettlig eller grov uaktsom og at det forelå manglende navngivelse. For dette ble det krevd kr 9 690 (eks. mva.) iht. frilandssatsene fra Norsk Journalistlag.

Retten finner at fotografiet ikke har vern som åndsverk i henhold til åndsverkloven, men at fotografiet likevel er beskyttet etter åvl. § 23 som verner ethvert fotografi som fremstilles eller publiseres. Retten finner videre at saksøker ikke hadde vært navngitt iht. åvl. § 5. Det at saksøker hadde lastet opp bildet på Finn.no medførte ikke at saksøker implisitt hadde overdratt rettighetene til bruken av bildet, og Oslo tingrett viste til det såkalte «klarhetskravet» i åvl. § 67 (2). Saksøkte anførte at det var en tredjepart som hadde lastet opp bildet på nettsidene. Retten finner at det er uten betydning for om det

foreligger en krenkelse, siden saksøkte som publisist har en selvstendig plikt til å forvise seg om at man har rettighetene til å publisere bildet.

Retten finner at saksøkte har foretatt to grovt uaktsomme krenkelser av saksøkers enerett til fotografiet, men at hva som utgjør et «rimelig vederlag» for krenkelsen etter åndsverkloven § 81 (1) bokstav a må vurderes konkret uavhengig av Norsk Journalistlags frilanslisens. I dette tilfellet var bildene benyttet for å berike en kommersiell tjeneste, men intensjonen var ikke å generere inntekter basert på bildet i seg selv. Etter en skjønnsmessig vurdering finner retten at kr 1000 er rimelig vederlag for publiseringen, men siden krenkelsen var grovt uaktsom ble det tilkjent dobbelt vederlag på kr 2000 samt kr 1000 i vederlag for ikke-økonomisk skade i form av manglende navngivelse. Totalt kr 3000 (eks. mva). Oslo tingretts dom kan leses [her](#).

Oslo tingrett tilkjenner tidligere ansatt erstatning for arbeidsgivers bruk av personbilder i markedsføring

Oslo tingrett avsa den 3. februar 2025 dom i en tvist mellom et selskap som tilbyr omsorgstjenester og en tidligere ansatt.

Saken reiser spørsmål om grensene for bruk av personbilder av en ansatt for markedsføringsformål, når den ansatte har sagt opp sin stilling og bedt om at bruken opphører.

Arbeidstakeren var en periode ansatt hos selskapet som besøksvenn og for å bistå med markedsføring av dette. I den forbindelse deltok arbeidstakeren i 2022 i en kampanje, hvor bilder av arbeidstakeren ble brukt i omfattende markedsføring av omsorgstjenesten, blant annet i Meta-annonser, avisannonser, sosiale medier og på selskapets nettsider. I mai 2023 sa arbeidstakeren opp sin stilling hos selskapet, og ba om at bilder av ham skulle fjernes fra markedsføringsmateriale etter september 2023.

Selskapet fortsatte å bruke bildene av den tidligere arbeidstakeren i markedsføring, også etter september 2023. Den tidligere arbeidstakeren mente at bruken var i strid med avtalen, og brakte derfor selskapet inn for Oslo tingrett med krav om vederlag og erstatning for bildebruken etter åndsverkloven § 108 og § 81, samt personvernforordningen artikkel 6 (manglende behandlingsgrunnlag) og artikkel 17 bokstav b og d (manglende sletting).

Retten konkluderer med at arbeidstakeren hadde samtykket til bruk av bildene frem til september 2023, men ikke etter dette. Dermed var selskapets bruk av bilder etter denne datoen uten samtykke og i strid med åndsverkloven og personvernforordningen. Retten finner at selskapet har opptrådt uaktsomt ved å misforstå avtalen om sletting av gamle bilder.

Arbeidstakeren tilkjennes 20 000 kroner i rimelig vederlag og erstatning for selskapets urettmessige bruk av bildene etter 30. september 2023.

Saken illustrerer behovet for utforming av klare avtaler om bildebruk der personbilder av ansatte brukes i markedsføring, ettersom oppsigelse kan innebære tilbaketrunket samtykke til slik bruk. Enhver som ønsker å bruke personbilder i markedsføring må sørge for at involverte personer har samtykket, og at samtykket er dekkende for bildenes faktiske bruk både i tid og innhold. Avgjørelsen er per mars 2025 ikke offentlig tilgjengelig. Saksreferansen er 24-191907TVI-TOSL/04.

EU-domstolen: Lovfestet overdragelse av rettigheter uten forutgående samtykke er i strid med EU-retten

EU-domstolen avsa den 6. mars 2025 dom i sak C-575/23, som omhandlet rimelig vederlag for utøvende kunstnere i arbeidsforhold. Saken ble anlagt av Belgias øverste domstol for forvaltningsrettslige saker, og tvisten var mellom det belgiske nasjonalorkester (ONB) og dets musikere.

Bakgrunnen for saken var en kongelig resolusjon som ble vedtatt etter mislykkede forhandlinger mellom ONB og musikerne. Resolusjonen ga ONB rett til å bruke musikernes verk, inkludert avspilling og distribusjon, mot betaling. EU-domstolen skulle vurdere om reglene om rimelig vederlag i direktiv

2019/790 (Digitalmarkedsdirektivet), hindrer overføring av beslektede rettigheter til verk skapt i ansettelsesforhold gjennom en rettsakt, samt om dette også gjelder overdragelser av beslektede rettigheter som ble inngått før direktivets gjennomføringsfrist utløp.

Retten vurderer først om reglene i varemerkedirektivet påvirker overdragelsen av rettigheter som ble inngått før gjennomføringsfristen, som var 7. juni 2021. Generelt gjelder prinsippet om at et direktiv ikke skal ha tilbakevirkende kraft, og derfor ikke påvirker overdragelser før det trer i kraft. Retten uttaler imidlertid at selv om direktivet ikke gjelder for rettslige situasjoner som har oppstått og blitt endelig fastlagt under den tidligere loven, skal det anvendes på de fremtidige virkningene av en situasjon som oppstod under den gamle regelen, samt på nye rettslige situasjoner. Dette betyr at fremførelser utført etter 7. juni 2021 reguleres av direktivet, selv om de er underlagt en kontrakt eller lov som oppstod før direktivet trådte i kraft. Dette sikrer direktivets effektivitet og oppfyller dets formål.

Retten vurderer så om direktivene 2001/29/EC (Infosoc), 2006/115/EC og 2019/790/EU gjelder for musikere i et orkester som er ansatt under regelverket for ansettelser i offentlig sektor. I henhold til prinsippet om autonom tolkning skal begreper i opphavsrettsdirektivene ha samme betydning med mindre det finnes klare indikasjoner på noe annet, hvilket det ikke gjør i dette tilfellet. Retten konkluderer med at utøvende kunstnere omfattes av

disse direktivene. Direktivene nevner ikke spesifikt at kunstnere under et administrativt regelverk er unntatt, og begrepet «avtale» i DSM-direktivet skal forstås bredt og inkluderer enhver lisensiering eller overføring av eksklusive rettigheter. Formålet med direktivene er å sikre et høyt beskyttelsesnivå for opphavsrett og beslektede rettigheter, samt å gi utøvende kunstnere et rimelig vederlag. Dette gjelder også for kunstnere ansatt under et administrativt regelverk.

Til slutt vurderer retten om overdragelsen av rettigheter, som pålegges i resolusjonen, er i samsvar med bestemmelsene om utøvers eneretter i direktiv 2001/29 og direktiv 2006/115. En lovbestemt overdragelse vil medføre en tvangsoverdragelse av alle beslektede rettigheter, noe som ikke er i tråd med direktivene. Utøverne hadde ikke gitt sitt samtykke til overføringen eller den nasjonale prosessen. Hvordan dette samtykket skal gis bestemmer medlemsstatene selv, men det er et krav om at samtykke må gis. Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

Oslo tingrett: Kopiering av tre nettbaserte kurs utgjorde inngrep i opphavsretten, tilkjent vederlag på kr 2 074 350

Oslo tingrett avsa 28. februar 2025 dom (24-127932TVI-TOSL/03) i sak mellom Trainor Elsikkerhet AS og Approve.no AS. Spørsmålet

var blant annet om Approve.no hadde kopiert tre kurs utviklet av Trainor i strid med åndsverkloven eller markedsføringsloven, og i så fall, utmåling av vederlag/erstatning for krenkelse.

Bakgrunnen for saken er at Trainor oppdaget at Approve.no hadde to kurs med samme navn og innhold som Trainor. Etter at Trainor tok ut søksmål mot Approve.no, erkjente Approve.no at kursene var en kopi av Trainors kurs, men var uenig i utmålingen av vederlag for krenkelsen. Etter stevningen oppdaget Trainor imidlertid enda et kurs de mente Approve.no hadde kopiert, men Approve.no anførte at dette ikke var sannsynliggjort.

Retten tok først stilling til om det siste kurset var kopiert i strid med åndsverkloven § 6 (vern for bearbeidelse av opphavsrettslig beskyttet verk) og/eller markedsføringsloven § 25 (forbudet mot handlinger i strid med god forretningsskikk). Til tross for at innholdene i kursene ikke var fremlagt for rettens vurdering og sammenlikning, konkluderer retten med at omstendighetene i saken totalt sett sannsynliggjorde at det forelå en krenkelse av både opphavsretten og forbudet mot handlinger i strid med god forretningsskikk. Retten legger blant annet vekt på omstendigheter som tidligere kopiering, påfallende like navn på kursene, at kurset ble fjernet i forbindelse med søksmålsvarselet og at Approve.no rett før sine egne kurs ble publisert hadde kjøpt tilgang til Trainors kurs.

Det var uten betydning for tingrettens vurdering at det sannsynligvis forelå visse bearbeidelser av innholdet og fremstillingen, hvilket samsvarer

med åndsverkloven § 6 som fastsetter at man i utgangspunktet ikke kan råde over det i strid med opphavsretten til originalverket

Retten tok deretter stilling til utmåling av vederlag for krenkelsen. Retten fastslo at det ikke var nødvendig å vurdere dette etter markedsføringsloven, siden det forelå ansvarsgrunnlag etter åndsverkloven § 81 som oppstiller ulike alternativer for utmåling. Vederlaget skal fastsettes basert på hva som er det mest gunstige for den forurettede. I denne saken krevde Trainor at vederlaget skulle utmåles basert på den vinning Approve.no hadde hatt som følge av kopieringen basert på åndsverkloven § 81 bokstav c.

Retten tok dermed stilling til hvilken vinning Approve.no hadde hatt. Retten la til grunn at dette omfattet alle økonomiske fordeler, inkludert fortjeneste og besparelser. Rent konkret vurderte tingretten hvilke kostnader Approve.no ville hatt dersom de faktisk hadde utviklet kursene helt selv med fratrekk for de faktiske kostnadene Approve.no har hatt (som dermed ikke var vinning). Basert på dette konkluderte retten med å tilkjenne Trainor kr 2 074 350 for vinningsavståelse i form av sparte utviklingskostnader for de tre kursene. Dommen er ikke publisert offentlig, men kan utleveres på forespørsel hos Oslo tingrett.

Oslo tingrett: Advokat dømt til å betale vederlag for ulovlig inngrep i portrettbilde tatt av fotograf

Oslo tingrett avsa 10. april 2025 dom (TOSL-2025-17189) i et søksmål mellom en frilansfotograf og Advokatfirmaet Møller AS om retten til et fotografi brukt i advokatselskapets markedsføring på egne nettsider. Saken reiser spørsmål om vilkårene for å bruke fotografiske portretter uten uttrykkelig avtale, og hvor langt et firma kan strekke sitt rettsgrunnlag der bildene opprinnelig er tatt for en redaksjonell bestilling, men senere legges ut på egne nettsider.

Fotografen hadde i 2020 tatt bilder av firmaets daglige leder i oppdrag for magasinet Dine Penger. Etter publisering i magasinet mottok Møller originalfilene for gjennomsyn. Et av bildene dukket senere opp på advokatfirmaets hjemmesider uten uttrykkelig samtykke fra fotografen, som i sin tur krevde vederlag for bruken. Det oppsto uenighet om Advokatfirmaet Møller AS noen gang hadde fått rettigheter til publisering på egen nettside, og hvorvidt fotografens krav var tapt på grunn av foreldelse eller passivitet. Møller hevdet at bildene var mottatt med en implisitt forutsetning om fri bruk, og at eventuelle krav nå var foreldet etter flere år i offentligheten. Fotografen mente på sin side at det aldri var inngått slik avtale, og at hun først ble kjent med bruken høsten 2024, hvorpå hun umiddelbart fremsatte krav om oppgjør.

Tingretten slo fast utgangspunktet etter åndsverkloven § 23, som gir fotografen enerett til å fremstille og gjøre fotografiet tilgjengelig for

allmennheten. Enhver publisering på internett omfattes av eneretten med mindre det foreligger avtale om annet. Retten fant ingen holdepunkter for at det var avtalt en rett til videre bruk av fotografiet utover publisasjon i magasinet Dine Penger, eller at innsendingen av fotografier som hadde funnet sted var ment som en overdragelse av slike rettigheter. Tingretten la derfor til grunn at advokatfirmaets publisering på egen nettside uten tillatelse var et brudd på fotografens enerett.

Når det gjaldt spørsmålet om kravet var tapt grunnet foreldelse og passivitet, viste retten til at det forelå en pågående krenkelse (bildet lå fortsatt ute på nettsiden), og fotografen hadde reagert straks hun ble kjent med bruken. Kravet var derfor i behold.

Åndsverkloven § 81 oppstiller regler om vederlag og erstatning ved brudd på eneretten, som blant annet gir rett for fotografen til å kreve et «rimelig vederlag» for krenkelsen. Ved vurderingen la retten til grunn fotografens dokumenterte satser for tilsvarende kommersiell bruk, som ble beregnet til 4 500 kroner. At markedet lokalt kunne tilby fotografier til lavere pris, ble ansett uten betydning. Retten vektla også at krenkelsen skjedde grovt uaktsomt – Møller publiserte bildene på sin nettside og rettsvillfarelse var ikke unnskyldelig. Dermed var vilkårene for dobbelt vederlag etter åndsverkloven § 81 til stede, og fotografen ble tilkjent totalt 11 250 kroner. I tillegg måtte advokatfirmaet dekke fotografens sakskostnader med 7 099 kroner.

Dommen illustrerer at loven gir strengt vern mot uautorisert bruk av fotografier på nett

og viktigheten av å sikre dokumenterbare avtaler med klar angivelse av rettigheter før bilder brukes kommersielt. Erstatningsansvar kan treffes selv om bruken skjer i den tro at rettighetene er avklart, og krav foreldes ikke så lenge det foregår en ulovlig tilgjengeliggjøring.

Tingrettens avgjørelse er tilgjengelig [her](#).

Oslo tingrett: Dom om vederlag for bruk av områdebilder i boligannonser

Oslo tingrett avsa 17. mars 2025 dom (TOSL-2024-191625) i en sak mellom en fotograf og et eiendomsmeglingsfirma. Spørsmålet var om fotografen hadde overdratt bruksretten til bildene til foretaket for bruk i markedsføring.

Utgangspunktet er at den som tar et fotografi har enerett til dette, jf. åndsverkloven § 23. Denne retten kan imidlertid overdras. Siden det ikke forelå noen skriftlig avtale om overdragelse mellom fotografen og eiendomsmeglingsfirmaet, var spørsmålet om fotografen gjennom konkludent adferd hadde overdratt bruksretten til foretaket.

Dette reguleres i utgangspunktet av alminnelige prinsipper for avtaletolkning, men ved overdragelse av opphavsrett gjelder en særskilt tolkningsregel som stiller strengere krav. Etter åndsverkloven § 23 fjerde ledd, jf. § 67 annet ledd, kan opphaveren ikke anses for å ha overdratt en mer omfattende rett enn det avtalen klart gir uttrykk for. Retten viser til rettspraksis som begrunner denne regelen med at opphaveren anses som den presumptivt svakere part i en overdragelsesavtale.

Retten mener at fotografen var «den svake part», siden bildene utgjorde hans inntektsgrunnlag, mens foretaket sto sterkere og kunne velge mellom flere fotografer. Det forelå ingen avtale om bruk av bildene utover hvert enkelt oppdrag, og bare det å motta tilgang via lenke innebar ikke samtykke til fri bruk. Foretaket tok dermed en risiko ved å bruke fotografiene uten avtale og burde ha avklart rettighetene på forhånd. Det var heller ikke sannsynliggjort at fotografen ga foretaket slik bruksrett uten vederlag.

Bruken av fotografiene var dermed i strid med fotografens enerett, og måtte opphøre. Fotografen hadde videre rett på «rimelig vederlag» for bruk av fotografiene, jf. åndsverkloven § 81. Retten ser i den forbindelse hen til hva normal pris for slike bilder er, både hos fotografen og bransjen for øvrig. Videre konkluderer retten med at fotografen kunne kreve dobbelt vederlag etter åndsverkloven § 81 første ledd bokstav a og annet ledd, ettersom foretaket utviste grov uaktsomhet ved å benytte bildene uten å sikre seg fotografens tillatelse og uten å betale vederlag. Det samlede vederlaget ble satt til 42 000 kr. Tingrettens avgjørelse er tilgjengelig [her](#).

EU-domstolens generaladvokat: Unntaket for 'pastisj' og sampling av musikk

Generaladvokat Emiliou avgav den 17. juni uttalelse i sak C-590/23 (Pelham II) om forståelsen av unntaket for «pastisj» etter Infosoc-direktivet (Direktiv 2001/29) artikkel 5 nr. 3 bokstav k. Til tross for at EU-domstolen

ikke har fattet endelig beslutning i saken, har generaladvokatens uttalelse stor rettslig og praktisk betydning, selv om den ikke er bindende.

Saken, som bygger videre på spørsmålene reist for EU-domstolen i sak C-467/17 (Pelham I), gjelder produsenten Pelhams bruk av et 2-sekunders lydklipp (en «sample») fra Kraftwerks «Metall auf Metall» i låten «Nur Mir». Spørsmålet EU-domstolen skal ta stilling til er om pastisjunntaket skal forstås som en generell sekkebestemmelse for kunstnerisk gjenbruk av opphavsrettslig beskyttede verk, eller om det gjelder begrensende kriterier og kreves subjektiv intensjon.

Generaladvokaten legger til grunn at pastisj er et autonomt EU-rettslig begrep, og avviser at pastisj kan tolkes som en sekkepost for fri kunstnerisk gjenbruk, men må forstås som en snever unntaksregel. Formålet med bruken – hyllest, kritikk, humor eller annet – er uten betydning for vurderingen. Pastisj må etter generaladvokatens syn i) fremkaller et eksisterende verk ved å bruke dets unike estetiske inntrykk, mens det samtidig er ii) merkbart forskjellig fra originalen, og at det er iii) ment å bli gjenkjent som en imitasjon av en person som kjenner originalverket.

Pastisj gir derfor, etter generaladvokatens syn, ikke et generelt vern for verk som sampling, mash-ups, GIFs, remixer eller memes. Generaladvokaten påpeker også at dagens sampling – hvor utdrag kun blir brukt som anonyme byggeklosser i nye musikkverk – ikke vil omfattes av pastisjunntaket. Pelhams bruk av det 2-sekunders lange lydklippet ble dermed ikke ansett omfattet av unntaket.

I norsk rett er unntakene listet opp i direktivets artikkel 5 nr. 3 bokstav k for karikatur, parodi og pastisj ikke uttrykkelig lovfestet som selvstendige unntak i åndsverkloven (åvl.), men praktiseres gjennom den ulovfestede regelen om «nye og selvstendige verk» med utspring i åvl. § 6 (2). Unntak fra opphavsrettslig vern for pastisj gjennom den ulovfestede regelen vil måtte tolkes i lys av den kommende EU-avgjørelsen i Pelham II.

Det bemerkes samtidig at innføringen av digitalmarkedsdirektivet (DSM-direktivet) i norsk rett inneholder forslag om unntak for pastisj på digitale plattformer hjemlet i åndsverkloven. I praksis vil det da oppstå en todelt løsning, hvor det eksisterer et lovfestet pastisjunntak for digital bruk, mens øvrige opphavsrettslige tilfeller vurderes på bakgrunn av ulovfestet rett.

Begrepet pastisj har hittil ikke vært gjenstand for EU-domstolens behandling, og dersom uttalelsene fra generaladvokaten tas til følge, vil begrepet pastisj bli tolket snevert og stå som et autonomt EU-rettslig begrep. Dette innebærer at sampling av lydopptak slik det ofte brukes i dagens musikk typisk vil falle utenfor det opphavsrettslige unntaket for pastisj.

Uttalelsen er tilgjengelig [her](#).

EU-domstolens generaladvokat: Det EU-rettslige originalitetskravet og krenkelsesvurderingen for brukskunst

Den 8. mai i år kom generaladvokat Szpunar med uttalelse i de sammenknyttede sakene C-580/23 (Mio) og C-795/23 (Konektra), som reiser spørsmål om det EU-rettslige originalitetskravet og krenkelsesvurderingen for brukskunst. Bakgrunnen for saken er opphavsrettslig forståelse knyttet av møbeldesign og modularitet i møbelsystemer, og hvorvidt opphavsretten og designretten vurderes etter ulike terskler og kriterier.

Til tross for at EU-domstolen ikke har fattet endelig beslutning i saken, har uttalelsene stor rettslig og praktisk betydning, selv om de ikke er bindende.

Generaladvokaten konkluderer med at det ikke stilles strengere krav til originalitet for brukskunst enn for andre verk, altså at originalitetskravet er det samme for alle verkstyper. Hovedkravet for alle verkstyper er at de må være resultat av opphavers frie og kreative valg, og at originaliteten skal bygge på de kreative valgenes uttrykk slik de kommer til syne i sluttproduktet. Det er dermed ikke tilstrekkelig at opphaver i ettertid henviser til intensjon eller inspirasjon – originaliteten må være objektivt synlig. Samtidig avvises det at graden av originalitet får betydning for det opphavsrettslige vernet – dersom originalitetskravet først er oppfylt, har verket vern.

Videre slår generaladvokaten fast at krenkelsesvurderingen skal skje etter andre prinsipper i opphavsretten enn designretten. For opphavsretten er det ikke tilstrekkelig at

det påståtte krenkede produktet gir samme helhetsinntrykk eller samme visuelle inntrykk, slik det er i designretten. Det er de kreative elementene som er vernet, og det er derfor ikke tilstrekkelig for å påstå krenkelse at verket bygger på, minner om eller utgjør en variasjon av et eksisterende verk. Krenkelse forutsetter at de konkrete, kreative elementene som er uttrykk for opphavers frie og kreative valg gjenfinnes i verket.

Dersom EU-domstolen slutter seg til generaladvokatens uttalelse, vil dette få betydning for tolkningen i norsk opphavsrett, som skal tolkes i tråd med det EU-rettslige originalitetskravet. Dette vil få betydning for skapere av brukskunst, da 'vanlige' former og funksjonelle løsninger ikke får vern etter opphavsretten, men kun det originale, særegne uttrykket.

Uttalelsen er tilgjengelig [her](#).

Tyskland: OpenAI dømt for brudd på opphavsretten

Den 11. november 2025 avsa regionretten i München en avgjørelse mellom det kollektive forvaltningsselskap for rettighetshavere av musikkverk GEMA og det amerikanske AI-selskapet OpenAI. Sakens spørsmål var om OpenAI hadde brutt opphavsretten ved å trene opp sine AI-modeller som brukes i ChatGPT (4 og 4o) med tekstene til ni kjente tyske sanger. Det rettslige spørsmålet i saken var helt konkret om OpenAIs opptrening, og nesten ordrette tilgjengeliggjøring av tekstene gjennom ChatGPT, utgjorde en rettstridig eksemplarframstilling (kopiering) og tilgjengeliggjøring for allmennheten (deling).

Det var enighet mellom partene om at sangtekstene var brukt for opptrening, men OpenAI argumenterte med at AI-modellene verken lagrer eller kopierer treningsdata – men kun lagrer statistiske korrelasjoner og at det er brukerne selv som genererer de fulle tekstene.

OpenAI ble ikke hørt med sin argumentasjon. Retten konkluderte med at når treningsdataen er lagret i modellen og kan gjenskapes (omtalt som memorering), utgjør dette en rettstridig eksemplarframstilling uavhengig av den tekniske lagringsmetoden i modellen. Videre er OpenAI ansvarlig for tilgjengeliggjøringen til allmennheten siden innholdet kunne gjøres tilgjengelig i ChatGPT.

OpenAI ble heller ikke hørt med at unntaket for såkalt tekst- og datautvinning (TDM-unntaket) i digitalmarkedsdirektivet kommer til anvendelse. Etter rettens syn dekker unntaket kun den eksemplarframstilling som er nødvendig for å foreta analysen og opptreningen, men ikke den videre lagringen og bruken.

Avgjørelsen kan sies å ha en overføringsverdi til Norge siden retten baserer sin tolkning på bestemmelser i det såkalte opphavsrettsdirektivet som er gjennomført i Norge, og TDM-unntaket i digitalmarkedsdirektivet som vil bli gjennomført gjennom endringer til åndsverkloven. Pressemeldingen som oppsummerer avgjørelsen finnes her, og avgjørelsen kan leses i sin helhet her. Avgjørelsen er ikke endelig og OpenAI har varslet anke.

Ankebegrunnelsen er tilgjengelig [her](#).

EU-domstolen: Avgjørelse om terskelen for verkshøyde og inngrep i brukskunst

Den 4. desember 2025 avsa EU-domstolen avgjørelse i de forente sakene C-580/23 og C-795/23. Den førstnevnte saken er en tvist mellom Asplund og Mio i Sverige, mens den andre er en tvist mellom USM og Konektra i Tyskland. De to sakene gjelder begge spørsmål om opphavsrettslig vern for møbler, og eventuelle krenkelser av vernet.

EU-domstolens avgjørelse avklarer verkshøydekravet for brukskunst og hvordan verkshøyde- og inngrepsspørsmålet skal vurderes. Selv om sakene gjelder brukskunstobjekter, vil EU-domstolens avgjørelse også være relevant for andre verkstyper.

EU-domstolen uttalte at det ikke oppstilles særskilte verkshøydekrav for objekter som også er beskyttet av designretten, og at designretten ikke avskjærer opphavsrettslig vern. Som for andre verkstyper, blir altså vurderingen om frembringelsen reflekterer skaperens personlighet ved å være et uttrykk for hans eller hennes frie og kreative valg.

Når det gjelder selve verkshøydevurderingen, uttalte EU-domstolen at valg diktert av tekniske begrensninger ikke er frie og kreative. Selv om det finnes en valgfrihet, er heller ikke verkshøydekravet oppnådd dersom valgene ikke reflekterer skaperens personlighet. Videre er ikke skaperens intensjoner eller kreative prosess som sådan relevante i verkshøydevurderingen, med mindre de faktisk er reflektert i selve frembringelsen.

Under henvisning til tidligere EU-rettslig praksis, bekreftet EU-domstolen at uautorisert kopiering av en relativt liten verksdel vil være et inngrep dersom denne delen i seg selv er vernet. Samtidig er det først inngrep dersom verksdelen er brukt på en gjenkjennelig måte. EU-domstolen avviste eksplisitt en overordnet vurdering av frembringelsene gir det samme helhetsinntrykket.

Norge har gjennomført opphavsrettsdirektivet gjennom åndsverkloven. Avgjørelsen er derfor en relevant rettskilde i norsk rett både for vurderingen av om en frembringelse har opphavsrettslig vern, og om vernet er krenket.

Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

Patentåret

2025

Wiersholm

Høyesteretts ankeutvalg fremmer sak om begrensning av legemiddelpatent

Høyesteretts ankeutvalg besluttet 18. februar 2025 å fremme anken over Borgarting lagmannsretts dom i saken mellom Merck Sharp & Dohme LLC («Merck») og Klagenemnda for industrielle rettigheter («KFIR»). Saken gjelder spørsmål om Merck begjæring om patentbegrensning skal etterkommes. Vi har tidligere omtalt lagmannsrettens dom i [vårt nyhetsbrev av fjerde kvartal 2024](#).

Vi har fått opplyst at saken er berammet 10. juni. Beslutningen er ikke tilgjengelig på Lovdatas åpne sider, men Borgarting lagmannsretts dom kan leses [her](#).

Siste nytt fra UPC

UPC viser seg å være en effektiv og populær patentdomstol. Per 31. januar 2025 har domstolen avsagt 60 avgjørelser. Dette understreker domstolens raske saksbehandling og dens rykte som en «rakettdomstol». Antall innkomne saker øker jevnt. Totalt er 381 saker registrert, og 251 av disse er inngrepssaker.

I inngrepssaker har domstolen hittil konkludert med patentinngrep i 57 % av tilfellene, og i 64 % av gyldighetssakene har patentet blitt ansett som gyldig. UPC fastholder patentet gyldig i 72 % av alle rene gyldighetssaker, inkludert avgjørelser om midlertidig forføyning. UPC har dermed en høy suksessrate for patenthavere.

Midlertidige forføyninger innvilges i 58 % av tilfellene, noe som reflekterer domstolens vilje til å handle raskt når det er nødvendig.

UPC har allerede håndtert et betydelig antall anker om prosessuelle spørsmål. Den har imidlertid kun avsagt endelige avgjørelser i fem saker ved anke. I 67 % av tilfellene (dvs. 4 av 6 saker) blir den første avgjørelsen opprettholdt. Ettersom det er få ankeavgjørelser, kan imidlertid statistikken endre seg raskt. Det er ikke overraskende at UPC ikke har avsagt flere endelige avgjørelser ved anke, ettersom domstolen har vært operativ i mindre enn 20 måneder.

UPC leverer raske avgjørelser, med en gjennomsnittlig behandlingstid på 13,9 måneder for inngrepssaker og 14,4 måneder for gyldighetssaker. Saker om midlertidig forføyning behandles enda raskere, med en gjennomsnittlig behandlingstid på tre måneder. Samlet sett viser

UPC seg å være et gunstig og effektivt organ for patenthavere.

Les mer om statistikken [her](#).

Flere nye avgjørelser i DMF-sakskomplekset

Det pågår en rekke saker mellom Biogen og flere generiske produsenter angående gyldigheten av Biogens patent på daglig oral administrasjon av 480 gram av det aktive stoffet dimethyl fumarate, eller DMF, som benyttes i behandling av multippel sklerose. Biogens patent EP 2 653 873 (EP '873) beskytter denne doseringsadministrasjonen.

Vi har tidligere omtalt rettsavgjørelser tilknyttet det norske patentet i vårt nyhetsbrev for [Q1 2023](#), hvor Biogen ikke fikk medhold i en forføyning mot tre generikaselskaper. Siden den gang har det kommet en rekke nye avgjørelser tilknyttet patentet i ulike europeiske jurisdiksjoner, samt fra EPO.

EPOs Opposition Division (OD) avsa en muntlig avgjørelse i innsigelsesprosessen tilknyttet det omstridte patentet den 25. oktober 2024, og den skriftlige begrunnelsen ble gitt den 11. desember 2024. OD finner at krav 1 i det omstridte patentet er ugyldig, i likhet med deres foreløpig vurdering den 6. november 2023, men i motsetning til den foreløpige vurderingen fant OD i sin endelige avgjørelse at patentet kunne opprettholdes i begrenset form, hvilket medførte at patentet ble begrenset til å gjelde behandling av RRMS, en spesifikk form for MS. Totalt 14 parter har

innlevert innsigelser mot patentet, og flere av disse anket umiddelbart avgjørelsen til EPOs Board of Appeal.

I en nylig avgjørelse fra Sø- og Handelsretten i Danmark av 25. februar 2025, viser domstolen til avgjørelsen fra OD, og legger dette også til grunn for det danske patentet. Dette medførte at Biogen fikk medhold i en midlertidig forføyning mot flere generiske produsenter, men altså kun for patentet i begrenset form. Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#). Düsseldorf regional court ga også Biogen medhold i en forføyningssak i Tyskland i januar 2025. Avgjørelsen er ikke offentlig tilgjengelig.

Imidlertid ble den den nederlandske delen av patentet kjent ugyldig, i en avgjørelse fra District Court The Hague kun en uke tidligere, den 22. januar 2025. Denne avgjørelsen er tilgjengelig [her](#). Tilsvarende utfall ble lagt til grunn av domstolen i Paris i avgjørelse av 3. februar 2025 i en forføyningssak mellom Biogen og Teva. Denne avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

Følgelig er det varierende utfall i ulike jurisdiksjoner, og vi følger spent med videre på saker tilknyttet patentet, og særlig den kommende avgjørelsen fra EPOs Board of Appeal, som er forventet å behandle saken i november 2025.

Høyesterett: Uselvstendige patentkrav kan ikke alene begrenses

Høyesterett avsa 26. juni 2025 dom (HR-2025-1232-A) i saken mellom Merck Sharp & Dohme LLC («MSD») og Staten v/ Klagenemnda for industrielle rettigheter («KFIR»). Vi har tidligere omtalt Borgarting lagmannsretts dom i vårt [nyhetsbrev av fjerde kvartal 2024](#).

Saken gjaldt spørsmål om MSD kunne begrense to uselvstendige krav i sitt patent NO 321999 («NO'999»), som omfatter legemiddelet sitagliptin til behandling av diabetes. MSD begjærte overfor Patentstyret patentbegrensning av de uselvstendige kravene 3 og 15, slik at disse omfattet en kombinasjon av sitagliptin og metformin. Patentstyret, og senere KFIR, fant imidlertid at endringene ikke utgjorde reelle begrensninger av patentvernet, og dermed ikke kunne gjennomføres iht. patentloven § 39a. Både Oslo tingrett og Borgarting lagmannsrett var enig i dette, og frifant KFIR. MSD brakte deretter saken inn for Høyesterett.

Høyesterett finner etter en tolkning av patentloven § 39a i lys av den europeiske patentkonvensjonen (EPC), i likhet med de lavere instanser, at bestemmelsen må forstås slik at patentvernets omfang reelt sett må begrenses, og at uselvstendige patentkrav dermed ikke kan begrenses alene, dvs. uten samtidig begrensning av de selvstendige kravene, som er bredere. Ettersom henvisningen til kombinasjonen av sitagliptin og metformin i krav 3 og 15 ikke ville innebære en begrensning av patentvernets omfang, konkluderer Høyesterett med at KFIRs vedtak er gyldig og at anken dermed må forkastes.

Dommen er tilgjengelig [her](#).

Det opplyses for ordens skyld om at det pågår en parallell inngrepssak om NO'999 (SPC-en) mellom MSD og en rekke generikaprodusenter, hvor Wiersholm representerer en av de saksøkte.

Borgarting lagmannsrett: Produkt- og fremgangsmåtepatent for dieselbrenselblanding mangler oppfinneshøyde

Den 20. mai 2025 avsa Borgarting lagmannsrett dom (LB-2024-125937) i sak mellom Neste Oyj («Neste») og Staten v/ Klagenemnda for industrielle rettigheter («KFIR»). Saken gjelder KFIRs vedtak om å kjenne Nestes patent NO 343 028 («Stridspatentet») ugyldig grunnet manglende oppfinneshøyde overfor en tidligere patentsøknad, omtalt i dommen som «D7». Preem AB, som stod bak en av innsigelsene mot stridspatentet, opptrådte som partshjelper for KFIR.

Stridspatentet var et produkt- og fremgangsmåtepatent for en dieselbrenselblanding bestående av et fornybart brensel og et mineralsk mellomdestillat, der blandingen har forbedrede kuldeegenskaper.

Partene var uenige i det objektive tekniske problemet patentet skal løse, og lagmannsretten måtte følgelig ta stilling til dette. Neste fremholdt at det objektive tekniske problem er at Stridspatentet gir mer pålitelige resultater enn D7. Neste hadde først ved behandlingen for tingretten presisert at «forbedrede kuldeegenskaper», også betød større grad av pålitelighet enn blandinger basert på D7. Ifølge lagmannsretten var det imidlertid ikke noe til hinder for å ta høyde for dette i problemformuleringen, så fremt trekkene i patentet faktisk gir en økt grad av pålitelighet

i forhold til D7. Lagmannsretten slutter seg til Nestes kritikk av tingrettens dom der dette ikke ble vurdert. Lagmannsretten finner imidlertid at ikke er sannsynliggjort at stridspatentet gir mer pålitelige løsninger enn D7, og at det derfor uansett blir uriktig å definere det objektive tekniske problem med dette som utgangspunkt.

Subsidiært anførte Neste at det objektive tekniske problem kan defineres som en alternativ løsning til D7, og at et slikt alternativ har oppfinnelseshøyde. Lagmannsretten hadde ingen innvendinger mot problemformuleringen, men finner at kravet om oppfinnelseshøyde ikke er oppfylt. Lagmannsretten viser særlig til at eksperimentering, i saken med mål om å fremstille alternative blandinger med forbedrede tåkepunkt, ikke er spesielt tids- eller kostnadskrevende, men rutinemessig og derfor ikke krever noen oppfinnerisk innsats. Av denne grunn ville fagpersonen ifølge lagmannsretten, ved å følge D7 og fagets alminnelige kunnskap, kommet frem til dieselsbrenselblandinger som vil ha en sammensetning som ligger innenfor Stridspatentets krav 1.

Lagmannsretten kommer dermed, i likhet med KFIR og tingretten til at Stridspatentet mangler oppfinnelseshøyde. Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

Borgarting lagmannsrett: Anerkjennelse av faglig kompetanse utgjør ikke "særegne omstendigheter" som kan medføre inhabilitet for fagkyndig meddommer

Den 28. mai 2025 avsa Borgarting lagmannsretten kjennelse i ankesak om

en fagkyndig meddommers habilitet, jf. domstoloven § 108, mellom Bayer Intellectual Property GmbH («Bayer») og Glenmark Pharmaceuticals Nordic AB («Glenmark»).

Etter at partene hadde kommet til enighet om kandidater til fagkyndige meddommere, ble de aktuelle dommerne forespurt om de hadde noen tilknytning til partene, herunder deres sakkyndige vitner. En av de fagkyndige meddommerne uttrykte at han synes et av Glenmarks sakkyndige vitner er hyggelig, og at han beundrer hans forskning. Det ble samtidig uttrykt at han ikke har noen relasjon til vedkommende.

Bayer anførte at utsagnet ga uttrykk for en forutinntatt og positiv holdning til det sakkyndige vitnets forskningsarbeid. Det ble gjort gjeldende at uttalelsen er egnet til å svekke tilliten til at meddommeren vil kunne vurdere vitnets forklaring med den objektivitet og upartiskhet som kreves, og at han derfor måtte anses inhabil.

Lagmannsretten kommer, i likhet med tingretten, til at meddommeren ikke var å anse som inhabil. Lagmannsretten viser til at en generell anerkjennelse av faglig kompetanse i seg selv ikke er tilstrekkelig til å konstatere at det foreligger «særegne omstendigheter», som kan medføre inhabilitet. Lagmannsretten legger også vekt på at det er tale om et relativt lite fagmiljø, der det generelt må anses naturlig at eksperter innenfor samme fagområde kjenner til hverandres arbeid. Det er da å forvente at slike fagpersoner kan ha ulike oppfatninger om hverandres forskning, både i positiv og negativ retning, og med varierende styrke.

At Bayer krevde at vedkommende fratrer som meddommer i saken, jf. domstolloven § 108 andre punktum, får etter lagmannsrettens syn ingen betydning for vurderingen, da den ikke finner den objektive vurderingen av meddommerens habilitet tvilsom.

Avgjørelsen (saksnnummer 25-059062ASK-BORG/04) er ikke tilgjengelig på Lovdata. *For ordens skyld presiseres det at Wiersholm representerer Glenmark i den aktuelle saken.*

EPO Enlarged Board of Appeal: Patentkrav skal alltid tolkes i lys av patentbeskrivelsen og figurer

Den 18. juni 2025 avsa EPO Enlarged Board of Appeal («EBoA») avgjørelse i sak G 1/24, hvor ankeutvalget tok stilling til betydningen av patentbeskrivelsen ved tolkning av patentkrav. Avgjørelsen kommer etter en henvisning fra Technical Board of Appeal i sak [T 439/22](#), i en innsigelsessak mot EP-patentet 3 076 804. Patentet, eid av Philip Morris, beskytter et «oppvarmet aerosolgenererende produkt med varmemfordelende innpakning», brukt til vaping.

I flere avgjørelser fra EPO Board of Appeal har det tidligere vært lagt til grunn at det ikke er nødvendig å undersøke patentbeskrivelsen, dersom ordlyden i patentkravet i seg selv er klar og utvetydig. EBoA slår i denne saken fast at en slik tolkning er i strid med ordlyden og prinsippene bak EPC art. 69 som regulerer patentvernets omfang, og som tilsvarer den norske patentloven § 39. EBoA finner at selv om utgangspunktet for tolkningen er patentkravene,

skal patentkravene alltid tolkes i lys av patentbeskrivelsen, samt eventuelle figurer. Dette vil ifølge EBoA også være i tråd med praksis fra nasjonale domstoler og UPC hvor patentene skal håndheves.

Avgjørelsen vil antagelig bidra til en mer helhetlig praksis rundt tolkningen av patentkrav. Videre medfører den at patentsøkere bør være særlig oppmerksomme på at forståelsen av et begrep i patentkravene og patentbeskrivelsen er sammenfallende. Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

Siste nytt fra UPC

UPC-domstolen markerer sitt toårsjubileum med totalt 883 anlagte saker i domstolens første instans, ifølge [UPCs rapport](#) (sist oppdatert 31. mai 2025, herunder 320 inngrepssaker, 304 motkrav om ugyldighet og 88 forføyningssaker. Øvrige saker består blant annet av krav om negativ fastsettelsesdom for ikke-inngrep og krav om bevissikring,

Ankedomstolen har nå også fått vært i aksjon. Hittil har den mottatt totalt 70 anker over avgjørelser fra førsteinstansdomstolene og 42 anker over kjennelser. Videre er det inngitt 85 anker over foreløpige kjennelser, og 6 anker over avgjørelser om sakskostnader.

Engelsk dominerer som språk, og brukes i 55 % av sakene, mens tysk brukes i 38 % av sakene.

Lokalavdelingen i München mottar fortsatt flest nye søksmål, med 111 inngrepssaker. Deretter følger Düsseldorf med 65 saker, Mannheim

med 45 saker og Hamburg med 23 saker. Det er også verdt å merke seg at de mindre lokale avdelingene har fått noe økt aktivitet. For eksempel har København nå mottatt 3 inngrepssaker, og 7 inngrepssaker er anlagt i den nordisk-baltiske regionale avdelingen.

UPC-domstolen har med andre ord etablert seg som en aktiv arena for europeiske patentsaker, og domstolens betydning ser ut til å bli stadig større.

UPCs anke-domstol: Viktig avgjørelse om vurdering av oppfinnelseshøyde

Den 25. november 2025 avsa UPCs anke-domstol dom i ankesak mellom Amgen, Inc (ankende part) og tre Sanofi-selskaper, samt Regeneron Pharmaceuticals Inc. Avgjørelsen gjelder gyldigheten av Amgens indikasjonspatent EP 3 66 797. Dette er første gang anke-domstolen gir veiledning for hvordan den vil vurdere oppfinnelseshøyde. Metoden anke-domstolen legger til grunn avviker fra den etablerte "problem-og-løsningsmetoden" i EPO-praksis, som også brukes av norske domstoler.

Anke-domstolen presenterer en holistisk tilnærming som består av tre trinn:

1. Fastslå det objektive tekniske problemet
2. Identifisere et "realistisk utgangspunkt" i den kjente teknikk som relevant for en fagperson som vil løse det objektive tekniske problemet. Flere enn ett utgangspunkt kan være aktuelle, og patentet må da ha oppfinnelseshøyde overfor alle disse.

3. Vurdere om det ville vært åpenbart for fagpersonen, ut ifra en forventning om en antatt løsning ("peker"), å komme frem til oppfinnelsen fra dette utgangspunktet. Dette vil som regel være tilfellet når resultatet av neste steg var klart forutsigbart eller når det forelå en rimelig forventning om suksess.

Tilsvarende metode ble benyttet i en annen avgjørelse av anke-domstolen samme dag (se her), noe som indikerer at denne tilnærmingen nå vil legges til grunn av domstolen i vurdering av oppfinnelseshøyde. Ettersom Norge ikke er en del av UPC-ordningen, er det lite sannsynlig at avgjørelsen i seg selv vil føre til at norske domstoler går bort fra "problem-og-løsningsmetoden". Like fullt vil Amgen-avgjørelsen trolig få stor betydning i UPC-landene. På sikt kan dette påvirke norsk rett gjennom videre harmonisering av europeisk patentrett.

Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

Borgarting lagmannsrett: Kjennelse om bevisfremleggelse i patentsak

Den 19. november 2025 avsa Borgarting lagmannsrett kjennelse i en bevistvist i en patentsak mellom Welltec Oilfield Services (Norway) AS og Welltec A/S på den ene siden og Schlumberger Norge AS på den andre, hvor bevisfremleggelse sto sentralt. Hovedsaken gjelder påstått inngrep i Welltecs patenter for brønnboring og kutting av foring i installerte brønner, samt motkrav om ugyldighet fra Schlumberger.

Lagmannsretten opprettholdt tingrettens pålegg om at Welltec må fremlegge dokumentasjon som viser hva selskapet mente var det oppfinneriske ved sine patenter, samt begrunnelsen for at et patent ble begrenset. Retten vurderte dette som faktiske og faglige vurderinger, ikke som bevis om rettsregler etter tvisteloven § 11-3. Videre anså lagmannsretten at en parts subjektive syn på hva som var oppfinnerisk er relevant for sakens faktiske avgjørelsesgrunnlag etter tvisteloven § 21-7. Dokumentutveksling og vurderinger med patentrådgivere skulle imidlertid ikke fremlegges, da dette omfattes av bevisforbudet i tvisteloven § 22-5, som også gjelder for forhold før lovendringen 1. juli 2021.

Lagmannsretten opprettholdt også tingrettens pålegg om at Schlumberger må fremlegge fakturaer, selv om dette regnes som forretningshemmeligheter og er omfattet av bevisfritak etter tvisteloven § 22-10. Dette fordi de ble ansett relevante for vederlagsutmålingen etter patentloven § 58.

Tingrettens avgjørelse om ikke å pålegge Schlumberger å oppgi navn og adresse til produsenter av verktøy ble derimot opphevet, fordi spesialreglene om rett til informasjon ved inngrep i immaterialrettigheter ikke var tilstrekkelig vurdert. Lagmannsretten opphevet også pålegget om fremleggelse av verktøy og tekniske tegninger, grunnet mangelfull proporsjonalitetsvurdering etter tvisteloven § 26-5 tredje ledd og manglende vurdering av om materialet inneholdt forretningshemmeligheter etter § 22-10.

Kjennelsen er tilgjengelig [her](#).

Borgarting lagmannsrett: Subsidiære ugyldighetskrav bortfaller ikke ved anke til lagmannsretten

Den 3. desember 2025 avsa Borgarting lagmannsrett en kjennelse i en patentsak mellom InflowControl AS (patenthaver) og Tendeka AS og Swellfix UK Limited (påståtte inngripere).

I tingretten ble Tendeka og Swellfix frifunnet for påstått patentinngrep. InflowControl anket, og i sitt svar krevde Tendeka og Swellfix både frifinnelse og at patentet skulle kjennes ugyldig. InflowControl mente at motpartene allerede hadde frafalt ugyldighetskravet i tingretten, og at dette kravet derfor måtte avvises.

Lagmannsretten var uenig, og la til grunn at kravet ikke var frafalt. Dette fordi ugyldighetskravet var et subsidiært krav. Retten viste til at ugyldighetskravet fortsatt sto i sluttinnlegget og at et eventuelt frafall normalt ville vært protokollert i rettsboken.

Siden ugyldighetskravet var et subsidiært krav, ble det ansett som avgjort etter tvisteloven § 29-4 første ledd. Lagmannsretten kunne derfor behandle kravet i ankesaken, selv om tingretten ikke hadde tatt stilling til det.

Kjennelsens saksnummer er 25-097181ASD-BORG/02. Avgjørelsen er ikke offentlig tilgjengelig.

Varemerke- og designåret 2025

Nierholm

Borgarting lagmannsrett: "FUCK CANCER" kan ikke registreres som varemerke

Borgarting lagmannsrett avsa 19. mars 2025 dom i en ankesak, hvor Kreftforeningen og Ung Kreft hadde anket Oslo tingretts avgjørelse om å nekte registrering av ordmerket «FUCK CANCER». Bakgrunnen for saken var at Kreftforeningen og Ung Kreft søkte om å registrere ordmerket «FUCK CANCER» for blant annet «smykker», «veldigheidsinnsamlinger» og «workshoper for kulturelle formål, nemlig perling av armbånd». KFIR avslo søknaden med begrunnelse om at ordmerket manglet både iboende og tilslitt særpreg, og dermed ikke oppfylte vilkårene for registrering som varemerke, jf. varemerkeloven § 14. Avgjørelsen ble opprettholdt av Oslo tingrett i 2024.

Lagmannsretten finner, i likhet med tingretten, at ordmerket «FUCK CANCER» fremstår som et generelt slagord eller kamprop mot kreft, og ikke som en indikasjon på kommersiell opprinnelse fra Kreftforeningen og Ung Kreft. Retten viser til friholdelsesbehovet som tilsier at slike generelle uttrykk bør være tilgjengelige for alle aktører som ønsker å støtte kreftsaken. Videre finner retten at bruken av ordmerket ikke har hatt slik virkning at det oppfattes som en indikasjon på en bestemt kommersiell opprinnelse. Lagmannsretten konkluderer derfor med at ordmerket ikke oppfyller kravet til særpreg

for registrering som varemerke, og dermed forkastes anken. Lagmannsrettens avgjørelse er tilgjengelig [her](#). Vi har tidligere omtalt tingrettens avgjørelse [her](#) og KFIR sin avgjørelse [her](#).

Oslo tingrett: Varemerkerettigheter ikke konsumert ved direkte import til Norge

Den 6. mars 2024 avsa Oslo tingrett dom i sak om påstått inngrep i varemerkerett etter tolletatens beslag i originalvarer omfattet av forutgående bistandsvedtak etter vareførselsloven § 10-4. Hovedspørsmålet var om varemerkerettighetene var konsumert etter varemerkeloven § 6 første ledd og/eller om merke innehaver skal ha samtykket til bruken.

Bakgrunnen for saken var at Exotic Fruit AS («Exotic») importerte varer merket MARMARABIRLIK til Norge, som ble beslaglagt av tolletaten i september 2024 etter forutgående bistandsvedtak. Elite Norge AS («Elite») hevdet å ha enelisens til å bruke nevnte varemerke i Norge på vegne av Sinirli Sorumlu Marmara Zeytin Tarim Satis Kooperatifleri Birliği Marmarabirlik («Marmarabirlik»), slik at Exotic urettmessig hadde brukt varemerket ved å importere varene.

Elite anførte at det ikke forelå konsumpsjon etter varemerkeloven § 6 første ledd, fordi varene ikke var «bragt i omsetning» innenfor EØS-området, og at tolletatens tilbakehold av varene var rettmessig etter vareførselloven § 10-1 første ledd.

Tingretten konkluderer med at Marmarabirliks rett til å protestere mot innførsel av varer påført varemerket, var i behold, og ikke konsumert. I vurderingen viser tingretten til at Marmarabirlik hadde gitt tillatelse til distribusjon av sine varer i Tyskland via distributøren Tanay GmbH («Tanay»), men ikke i Norge. Varene ble levert «ex works» fra Tyrkia direkte til Exotic i Oslo, uten mellomliggende lossing eller tollbehandling i EØS-området. Etter rettens vurdering indikerte dette at varene ikke ble «brakt i omsetning innenfor» EØS av merke innehaver selv, jf. varemerkeloven § 6 første ledd. Varemerkerettighetene ville blitt konsumert innenfor EØS-området dersom varene først hadde blitt brakt inn i omsetning i Tyskland med avtalehjemmel. I så fall kunne Exotic videresolgt varene i Norge lovlig.

Tingretten kommer videre til at Marmarabirlik heller ikke har samtykket til Tanays videresalg av varene til Exotic, verken stilltiende eller ved aktiv handling. En utsendelse av prisliste fra Marmarabiliks «EU R. Manager» Davaroi til Exotic, kunne ikke tolkes som samtykke til videresalg utenfor avtalt område, da Davaroi hadde en begrenset rolle for et prosjekt i Tyskland. Tingretten finner det videre ikke sannsynliggjort at «endelig bestemmelsessted Norge» var påført eksportdokumentene ved utstedelse, og utstedelsen alene kunne ikke tolkes som samtykke. Erklæringen fra Marmarabirliks «Export Manager» Onur Dagli, som uttrykte at det ikke var noen innsigelser mot

Exotics kjøp, legger tingretten ikke vekt på, da den ikke hadde de nødvendige signaturene etter tyrkisk selskapsrett. Exotic hadde også vært taus da Elite sendte varsel om tilbakehold av varer, noe som tydet på mangel av oppfattet rett til importen.

Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

Oslo tingrett: Merket "CANPACK" nektet registrert fordi det er beskrivende og mangler særpreg

Oslo tingrett avsa 24. februar 2025 dom i en sak mellom det polske selskapet Canpack S.A og Staten ved Klagenemda for industrielle rettigheter (KFIR). Saken dreide seg om gyldigheten av KFIRs vedtak fra 26. juni 2024, hvor det kombinerte merket «canpack» ble nektet registrert for en rekke varer i klasse 6 og 42.

Hovedspørsmålet i saken var om det kombinerte varemerket «Canpack» oppfylte registreringsvilkårene etter varemerkeloven § 14, herunder om det søkte merket er beskrivende og mangler særpreg for utvalgte varer og tjenester i klasse 6 og 42. Varene og tjenestene var blant annet ulike varianter av beholdere og bokser av metall, tilhørende tilbehør og materialer, rådgivning og design av bokser, samt utarbeidelse av metoder for å produsere bokser. KFIR begrunnet avslaget på varemerkesøknaden med at merket var beskrivende for flere av varene og tjenestene, ettersom merket kan oppfattes beskrivende for egenskapene ved de varene og tjenestene merket var søkt registrert for.

I likhet med KFIR, kommer tingretten til at merket «canpack» er beskrivende for en rekke av de varer og tjenester det er søkt registrert for. Begrunnelsen er at det engelske sammensatte ordet «canpack» vil oppfattes som bestående av «can», i betydningen «boks» eller «hermetikkboks», og «pack» i betydningen «pakke» eller «pakking». Retten legger til grunn at en norsk gjennomsnittsfbruker, som både kan være profesjonelle næringsdrivende og private sluttbrukere, vil oppfatte merket som beskrivende for bokser av metall og tilhørende varer og tjenester. Retten uttaler videre at det i denne saken har en viss betydning at gjennomsnittsfbrukeren er vant til lignende sammensetninger i denne språklige sfæren, som for eksempel «multipack» og «sixpack». Det blir imidlertid ansett uten betydning at ordene «can» og «pack» isolert kan være både substantiv og verb. Retten legger også vekt på at det foreligger et klart friholdelsbehov for «canpack» for de søkte varer og tjenester.

Tingretten finner også at merket manglet det nødvendige særpreg. Merkets grafiske element blir ikke ansett å tilføre tilstrekkelig distinktivitet til å bøte på merkets beskrivende elementer, da retten fant at merket «canpack» består av ordinære, mørkeblå bokstaver i en alminnelig font. Søker får heller ikke medhold i at det omsøkte merket har oppnådd særpreg gjennom bruk.

Retten vektlegger heller ikke at merket allerede er registrert i EUIPO for den samme varefortegnelsen som nå ble søkt om i Norge. Retten understreker at dette kan være relevant, men ikke avgjørende. Videre uttales at det ikke

er av rettslig relevans at merket er registrert i andre jurisdiksjoner utenfor EU.

Ei heller får det betydning for vurderingen at søkeren i 2006 registrerte ordemerket «CAN PACK» i Norge i en rekke klasser, inkludert mange av de samme varer og tjenester som søknaden nå gjaldt.

Oslo tingretts dom er tilgjengelig [her](#).

KFIR: Varemerket "Keiser Fruktmarked AS" ikke registrert i ond tro

Klagenemnda for industrielle rettigheter (KFIR) avsa 13. januar 2025 avgjørelse i sak 24/00060 som gjaldt registrering av varemerket KEISER FRUKTMARKED AS. Spørsmålet var om varemerket er søkt registrert i ond tro, jf. varemerkeloven § 15 første ledd bokstav f. Avgjørelsen gjaldt klage over Patentstyrets tidligere avgjørelse hvor varemerket ble opprettholdt i sin helhet.

Bakgrunnen for saken var at Keser AS, som opprinnelig etablerte matbutikker i Lillestrøm og Jessheim under navnet KEISER FRUKTMARKED AS, solgte alle aksjene sine i 2015.

Kjøper overtok driften i Lillestrøm og fortsatte under samme navn, mens Keser AS fortsatte driften i Jessheim under navnet KEISER AVDELING JESSHEIM. I 2023 planla Keser AS å åpne en ny butikk i Lørenskog

under navnet KEISER, noe som førte til at KEISER FRUKTMARKED AS søkte om varemerkeregistrering for å beskytte sine rettigheter.

KFIR konkluderer med at merket ikke ble søkt registrert i ond tro. I vurderingen legger KFIR vekt på at det ikke forelå en skriftlig avtale om hva som ble overdratt med aksjene i KEISER FRUKTMARKED AS, og at retten til foretaksnavnet går over til den nye eieren ved overdragelse av virksomheten i slike tilfeller, jf. foretaksnavneloven § 4-1 annet ledd.

KFIR konkluderer etter dette med at retten til foretaksnavnet KEISER FRUKTMARKED AS ble overført ved overdragelsen, og at innklagede kunne fortsette å bruke navnet for butikken i Lillestrøm. KFIR påpeker at innklagede hadde en berettiget forventning om å bruke navnet, da butikkdriften hadde fortsatt uhindret under dette navnet i mange år etter overdragelsen. Etter KFIRs vurdering, var innklagedes varemerkesøknad motivert av et ønske om å hindre bruken av KEISER for butikken i Lørenskog, fordi butikken lå geografisk for nært innklagedes butikk i Lillestrøm, med forvekselbart navn. Innklagede hadde følgelig en legitim kommersiell interesse i å sikre retten til varemerket.

Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

EU-domstolen opprettholder EUIPOs avgjørelse om forvekslingsfare mellom to figurmerker som begge inneholdt stilisert hane

EU-domstolen avsa 15. januar 2025 avgjørelse i sak T-104/24, som gjaldt spørsmål om gyldigheten av Board of Appeals (BoA) avvisning av klage på EUIPOs avslag på en varemerkesøknad innsendt av søker Kokito I Punt.

Saken gjaldt en søknad om registrering av et figurmerke som viser en stilisert hane. Etter at søknaden ble innlevert, mottok EUIPO en innsigelse på varemerkesøknaden fra SL. Fédération française de football (det franske fotballforbundet). Bakgrunnen for innsigelsen var at SL. Fédération française de football hadde registrert et eldre varemerke som også inneholdt en stilisert hane. Innsigelsen ble tatt til følge av EUIPO, som mente at det yngre merket utgjorde fare for forveksling med det eldre merket etter varemerkeforordningen art. 8 (1) b. Søkeren påklaget EUIPOs avgjørelse i innsigelsessaken, men BoA opprettholdt avgjørelsen. Søkeren brakte saken inn for EU-domstolen, med påstand om opphevelse av BoAs avgjørelse. Det ble påstått at BoA feilaktig la til grunn at det yngre merkets figurative element har større grad av særpreg enn merkets ordelementer, og at det figurative elementet i det yngre merket var dominerende.

EU-domstolen avviser søksmålet fra den spanske varemerkesøkeren. Retten finner, i likhet med BoA, at det er fare for forveksling mellom det yngre og det eldre varemerket. Selv om det eldre merket inneholdt både figurative elementer og ordelementer, vurderer retten

at det figurative elementet (hanen) er det dominerende elementet i det eldre merket, som i likhet med det yngre merket inneholder en stilisert hane avbildet i profil med buformede streker.

Videre finner retten at de stiliserte hanene i de to varemerkene er visuelt like og konseptuelt identiske, til tross for noen forskjeller i detaljer og fargebruk. Retten fremhever at utformingen av hanens kropp har mange likhetstrekk i de to varemerkene, inkludert at begge stiliseringene mangler noen vanlige trekk ved haner. For eksempel mangler begge hanene synlige bein, hvor kroppene i stedet balanserer på en fjær. I lys av høy grad av likhet i stilisering av det dominerende elementet i varemerkene, finner retten at forskjeller i fargebruk og detaljer i merkene fremstår som sekundære og ikke er nok til å skille varemerkene tilstrekkelig fra hverandre. Dermed finner retten at det etterlatte helhetsinntrykket av merkene er så likt at gjennomsnittsforbrukeren sannsynligvis vil bli forvirret om opprinnelsen til produktene.

Avslutningsvis i domspremissene understreker EU-domstolen at sannsynligheten for forveksling i denne saken ikke har oppstått fordi begge merkene inneholder en avbildning av en hane, men på grunn av den spesifikke og lignende måten hanene er utformet på i begge merkene.

Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

EU-domstolen: Varemerker på virtuelle klokker oppfattes på samme måte som på ekte klokker

Den 13. november 2024 avsa EU-domstolen avgjørelse i sak T-82/24 vedrørende det kombinerte merket med teksten: "RUSSIAN WARSHIP, OG F**K YOURSELF".

Varemerket ble søkt registrert av Administrasjonen for Ukrainas grensevaktjeneste for en rekke varer og tjenester i klassene 9, 14, 16, 18, 25, 28 og 41. Uttrykket i varemerket som var gjenstand for søknaden var den siste kommunikasjonen fra en ukrainsk grensevakt til en russisk missilkrysser den 24. februar 2022, den første dagen for den russiske invasjonen i Ukraina. Uttrykket ble hyppig brukt umiddelbart etter at det ble offentlig kjent, som et symbol på Ukrainas kamp mot den russiske invasjonen, og det ble brukt i politiske sammenhenger med mål om å uttrykke og fremme støtte til Ukraina. Varemerket ble søkt registrert for å unngå at tredjeparter skulle kunne profitte på salg av varer påført det aktuelle slagordet.

EUIPOs eksaminator avviste søknaden fordi registrering ville være i strid med offentlig moral (Art. 7(1)(f) EUTMR). Søkeren anket til EUIPOs Board og Appeal ("BoA"). BoA besluttet å avvise tegnet på et annet grunnlag, nemlig mangel på særpreg. Søkeren anket avgjørelsen videre til EU-domstolen, som i likhet med BoA finner at varemerket ikke har det nødvendige særpreg.

EU-domstolen anerkjenner at politiske slagord ikke automatisk er uten distinktiv karakter. Imidlertid ble slagordet i saken ansett for å være så nært knyttet til den historiske hendelsen i konteksten det ble uttalt at forbrukerne ikke ville oppfatte det som en indikasjon på opprinnelse for varer og tjenester. Oppfatningen av tegnet som et politisk slagord gjorde det ikke-distinktivt for alle varer og tjenester i søknaden, da det bare ville bli forstått som en politisk melding som fremmer støtte til Ukraina.

Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

Det kan nevnes at avgjørelsens begrunnelse har likheter med de vurderinger som legges til grunn i tingrettens dom i "Fuck Cancer"-saken, hvor Fuck Cancer nettopp også ble oppfattet som et slagord (omtalt i vårt [nyhetsbrev for Q3 2024](#)).

EU-domstolen: Ikke forvekslingsfare mellom figurmerket Aroma King og ordmerket "KING'S"

EU General Court avsa 11. desember 2024 avgjørelse i sak T-1163/23 vedrørende et kombinerte merket med teksten «Glashütte» for klokkeprodusenten Glashütter Uhrenbetrieb GmbH («Glashütter»).

Varemerket ble søkt registrert av Glashütter for blant annet fysiske klokker, men også virtuelle produkter og tjenester, som klokker og digitale tilbehør brukt i virtuelle medier/verdener, samt ulike virtuelle salgs- og underholdningstjenester

knyttet til klokkeprodusenters produkter. EUIPO avsto søknaden, da merket ble ansett å mangle særpreg. Glashütter anket avgjørelsen til EUIPOs Board of Appeal («BoA»), som nektet merket registrert fordi gjennomsnittsfbrukeren ville assosiere det med den tyske byen Glashütte, som er kjent for flere høykvalitets klokkeprodusenter. Følgelig ble merket kun ansett som en indikasjon på geografisk opprinnelse, og dermed ikke egnet til å skille det kommersielle opphavet til produktet eller tjenesten fra andre. Dette var også tilfellet for virtuelle produkter og tjenester. Søkeren anket avgjørelsen videre til EU-domstolen, som i likhet med de tidligere instanser finner at varemerket ikke har det nødvendige særpreg.

Det er særlig verdt å merke seg at EU-domstolen uttrykker at det relevante publikum i prinsippet vil oppfatte det varemerket for virtuelle produkter og tjenester på samme måte som det oppfatter varemerket for de tilsvarende fysiske produktene og tjenestene. EU-domstolen presiser imidlertid at det må foretas en konkret vurdering av hvorvidt dette vil være tilfellet for det spesifikke produktet eller tjenesten varemerket knytter seg til. I den aktuelle saken ville gjennomsnittsfbrukeren, som ble eksponert for varemerket i tilknytning til virtuelle produkter og tjenester i klokkeindustrien, ifølge EU-domstolen oppfatte de samme positive følelsene angående kvalitet og autenticitet av fysiske produkter og tjenester, for de virtuelle produktene og tjenestene, som en logisk utvidelse av ryktet til byen Glashütte for klokkeproduksjon.

EU-domstolen viser også til at den grafiske stiliseringen av merket heller ikke ga særpreg til merket. EU-domstolen tiltrer BoAs konklusjon om at fontene var banale og rent dekorative uten særpreg.

Avgjørelsen er interessant fordi den fastslår at et varemerkes særpreg ikke er begrenset til fysiske produkter og tjenester, men kan utvides til produkter og tjenester som etterligner slike i den virtuelle verden.

Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

EU-domstolen opphever EUIPO-avgjørelse i varemerketvist mellom Fly Persia og FlyDubai

Den 22. januar 2025 avsa EU-domstolen dom i sak T-30/23. Saken gjaldt en varemerketvist mellom Fly Persia IKE og Dubai Aviation Corp. Fly Persia IKE hadde levert en søknad om et figurmerke til EUIPO i klasse 39, som omfatter flytjenester. Noen måneder senere fremmet Dubai Aviation Corp, innehaver av figurmerket FlyDubai, en innsigelse mot registreringen fordi de hevdet at det forelå forvekslingsfare.

Retten viser til at et omsøkt varemerke i henhold til varemerkeforordningen artikkel 8 (1) (b) kan nektes registrert hvis det er en fare for forveksling i omsetningskretsen i det territoriet hvor det tidligere merket er beskyttet.

Et sentralt punkt i vurderingen var særpreg til merket 'flydubai', som må vurderes før man tar stilling til den visuelle, fonetiske og konseptuelle likheten mellom de aktuelle varemerkene. Retten bemerket at ordet 'fly' ofte brukes i luftfartssektoren, og at også personer som ikke snakker engelsk kan assosiere det med flyreiser, noe som svekker dets særpreg. Videre er det vanlig at flyselskaper benytter geografiske navn i sin markedsføring, hvilket gjør det utfordrende for folk å knytte slike navn til ett bestemt selskap. 'Dubai' ble ansett som et geografisk navn som beskriver hvor tjenestene kommer fra eller går til, og merket har derfor svak distinktiv karakter, uten at noen av elementene er mer betydningsfulle enn andre.

Retten konkluderer med at klageinstansen hadde gjort en feil i sin vurdering av den visuelle likheten, som de opprinnelig hadde ansett som gjennomsnittlig. Retten fremhevet dominansen av ordene 'Persia' og 'Dubai' i varemerkeutformingen. Retten bemerker at offentligheten ville fokusere mer på disse elementene enn på det felles elementet 'fly', og derfor var den visuelle likheten 'lav'.

Når det gjelder fonetisk likhet, finner retten at selv om begge merkene delte prefikset 'fly', hadde de distinktive og lengre elementene 'Persia' og 'Dubai' større fonetisk betydning. Dette reduserte likheten fra 'over gjennomsnittet' til 'lav'. Konseptuelt anerkjente retten at 'Persia' og 'Dubai' refererte til forskjellige geografiske områder, og konkluderte med at merkene var konseptuelt ulike.

Gitt den svake distinktiviteten til det tidligere merket og den lave graden av likhet, konkluderte retten med at klageinstansen hadde gjort en feil ved å finne en sannsynlighet for forveksling, og opphevet avgjørelsen. EU-domstolens avgjørelse er tilgjengelig [her](#).

Board of Appeal: Crocs' designregistrering er ugyldig

EUIPOs klageinstans, the Board of Appeal («BoA») avsa 5. februar 2025 avgjørelse i sak mellom Crocs, Inc. («Crocs») og GOR FACTORY, S.A. («GOR»). GOR hevdet at Crocs' registrering fra 2004 av en treskoformet sko med hull og en stropp som kan festes bak hælen, var ugyldig etter designdirektivet artikkel 6.

GOR argumenterte for at deres design av en rød tresko, som de mente tilsvarte Crocs, var tilgjengeliggjort ved at de ble publisert på deres nettside og var tilgjengelig på markedet allerede i 2003, slik at Crocs' sko manglet nyhet og individuell karakter. GORs design hadde ifølge dem identisk form, såle, en rekke hull på den øvre delen av skoen, en lav hæl og hull i siden. Crocs bestred dette og hevdet at deres design har et unikt helhetsinntrykk på grunn av hælremmen, som er festet med knapper og gir en distinktivitet til designet, noe som er merkbart for den informerte brukeren.

Utgangspunkt for BoAs vurdering er fra perspektivet til en informert bruker, definert som en person som regelmessig kjøper slike tresko og har en viss kjennskap til hva som er tilgjengelig på markedet. Det kreves ikke at vedkommende er en designer eller teknisk ekspert, men at de

har en viss kunnskap om produktet og viser oppmerksomhet når de bruker det.

BoA understreker at jo større frihet man har i utformingen, desto mer skal til for at mindre forskjeller mellom designene er tilstrekkelige til å gi et ulikt helhetsinntrykk for den informerte brukeren. Ved utformingen av en tresko har man stor frihet, som kun begrenses av ergonomiske krav – man kan fritt velge materiale, farge, mønster, dekorative elementer, samt størrelse og plassering av hull.

Basert på dette konkluderer BoA med at Crocs' design ikke gir et annet helhetsinntrykk for den informerte brukeren, til tross for forskjellen i hælremmen. Klageinstansen påpekte at treskoene har nøyaktig samme form, tykk såle, tåhette med flere runde hull og trapesformede utskjæringer på siden og foran. Designene sammenfaller ikke bare i disse funksjonene, men har også en identisk plassering av elementene. Hælremmen alene er ikke tilstrekkelig til å skape et annet helhetsinntrykk på den informerte brukeren. Etter en vurdering av den totale kombinasjonen konkluderte retten med at likhetene i form, hullmønster og såle er mer fremtredende enn forskjellene. Klageinstansen erklærer derfor designet til Crocs ugyldig.

Avgjørelsen til EUIPOs klageinstans er tilgjengelig [her](#).

UK Corner: UK Court of Appeal hands down judgment on copycat cider case

*Each quarter, our Legal Advisor, **Charlotte Catton**, will cover selected IPR & TMT news from the UK. Charlotte graduated from the University of Law, Guildford, and worked for 5 years at the law firm Gowling WLG in Birmingham before joining Wiersholm's IPR & TMT team in January 2025.*

On 20 January 2025, the UK Court of Appeal handed down its verdict in a trade mark dispute between Thatchers Cider Company Limited (a large independent cider producer in the UK) and Aldi Stores Limited (the UK subsidiary of a German low-cost supermarket).

The case, which is centred around cloudy lemon cider products made by both parties, has garnered widespread interest due to its potential implications on the protection that UK law can offer brand owners against «copycat» products. The Thatchers product launched in February 2020, whereas Aldi's version came to the market in May 2022. It is key to note that Thatchers had taken the step of registering their packaging as a trade mark in the UK with effect from 14 May 2020.

High Court case

In September of 2022, Thatchers commenced proceedings in the High Court against Aldi for infringement of their trademark pursuant to sections 10(2) and 10(3) of the Trade Marks Act 1994 («TMA»), and alleged passing off. In the first instance, Thatchers failed to meet the requirements in respect of all of these claims.

In relation to the claim pursuant to section 10(3) of the TMA, the Judge ruled that Thatchers did have a reputation in the trademark in the UK, that Aldi's use would call to mind the Thatchers trademark, but that there was no unfair advantage or detriment to the reputation of the trademark by virtue of such use.

Court of Appeal case

Thatchers appealed the original ruling only in relation to section 10(3) of the TMA. The UK Court of Appeal ruled in favour of Thatchers, and found that Aldi's use of the packaging did take unfair advantage of the trademark. It was found that the first instance judge had construed the scope of the trademark too narrowly.

Lord Justice Arnold stated that the Aldi packaging clearly closely resembled the Thatchers packaging (which was protected by a trademark). In addition, Aldi had taken certain departures in its usual style for this range of ciders to further imitate the Thatchers style. Therefore, it was found that Aldi had used their packaging to remind consumers of the Thatchers version and sold the product at a lower price to make it more attractive. Another remark by the Court of Appeal was that Thatchers had spent a significant amount on marketing of the cloudy lemon cider product (in the region of £2.9 million), whereas Aldi had made significant sales upon the release of their version «without spending a penny promoting it». There was no evidence that Aldi would have achieved such sales without there being an evident link between the two products made by the consumers themselves.

The Court of Appeal therefore ruled that this was an unfair advantage and found that Aldi had infringed the Thatchers trademark under section 10(3) of the TMA. The judgment in this case represents a win for brand owners, and another example of the widening of section 10(3) infringement. The decision also serves as a reminder of the importance of registering trademark protection to allow brand owners to rely on section 10(3) in cases where consumer confusion cannot be proven, and therefore a claim for passing off will not succeed.

Oslo tingrett: OPTIKIT er ikke beskrivende for ulike typer medisinsk utstyr

Den 14. mai 2025 avsa Oslo tingrett dom (TOSL-2024-175472) i sak mellom Carl Zeiss Meditec AG og Staten v/ Klagenemnda for industrielle rettigheter ("KFIR"). Saken gjelder gyldigheten av avslag på søknad om registrering av varemerket OPTIKIT, for vareklasse 5 og 19 (medisinsk utstyr). KFIR nektet varemerket registrert, under henvisning til at ordmerket ville oppfattes beskrivende for de aktuelle varenes egenskaper, jf. varemerkeloven § 14 andre ledd bokstav a), da gjennomsnittsforbrukeren vil oppfatte OPTIKIT som en sammenstilling av ordelementene OPTI og KIT.

Innledningsvis viser tingretten til at grensen mellom de forbudte, beskrivende merkene og de tillatte, suggestive merkene ofte være vanskelig å trekke for ordmerker. Etter rettens syn illustreres dette særlig godt av både norsk og europeisk registreringspraksis knyttet til

merker som inneholder nettopp ordelementet OPTI, hvor det finnes flere eksempler på at merkene er blitt tillatt, men også eksempler på at de er nektet registrert. Etter rettens syn kunne varemerkene som var nektet registrert, vanskelig oppfattes som noe annet enn sammenstillinger av to ordelementer hvor det ene elementet er OPTI (og det andre elementet er hhv. WASH, GRIP, FLUSH eller FLOW). Når ordene først deles på denne måten, er det nærliggende å tenke at OPTI er en forkortelse for optimal. For noen av eksemplene på tillatte registreringer, som OPTIMAT, mener retten det derimot ikke er opplagt at ordet vil bli ansett som en sammenstilling av to ordelementer. Videre viste retten til at styrken på friholdelsesbehovet må tillegges vekt.

Retten finner at OPTIKIT, har mer til felles med merkene som er tillatt registrert enn merkene som er nektet registrert. Etter rettens syn er det ikke gitt at ordmerket vil bli oppfattet som en sammenstilling av ordelementene OPTI og KIT. Videre finner tingretten at en registrering av merket heller ikke vil legge særlig store begrensninger på andre aktørers mulighet til å markedsføre sine produkter innen de aktuelle varekategoriene på en god måte. Endelig finner retten til at det må legges noe vekt på at varemerket også er tillatt registrert i andre jurisdiksjoner, inkludert EUIPO.

Oppsummert finner retten at gjennomsnittsforbrukeren ikke umiddelbart og uten nærmere tankevirksomhet vil oppfatte OPTIKIT som en forkortelse for et "optimalt utstyrssett" og dermed som en beskrivelse av egenskaper ved de aktuelle varene. Tingretten konkluderer med at merket følgelig ikke

kan nektes registrert under henvisning til varemerkeloven § 14 andre ledd bokstav a. KFIRs avgjørelse ble følgelig kjent ugyldig.

Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

Oslo tingrett: Pålegg om destruksjon og importforbud av Omega-kopiklokker

Oslo tingrett avsa 2. mai 2025 dom i sak mellom klokkeprodusenten Omega SA og en privatperson. Spørsmålet i saken var om privatpersonen skulle forbys å innføre klokker og om disse måtte destrueres som følge av varemerkeinngrep.

Etter vareførselsloven kan tollmyndighetene holde tilbake og destruere varer ved begrunnet mistanke om at innførsel av varer utgjør inngrep i en immateriell rettighet. I dette tilfellet var klokkene påført tegn identiske med Omegas beskyttede varemerker, og remmen var ikke originalt produsert av Omega. Vilåret om identitet mellom kjennetegn og varer i varemerkeloven § 4 første ledd bokstav a var derfor oppfylt, og det forelå derfor inngrep.

Beskyttelsen etter varemerkeloven gjelder imidlertid bare mot bruk av tegnet i næringsvirksomhet. Det er likevel klart at varer som utgjør inngrep kan holdes tilbake og destrueres etter reglene i vareførselsloven selv om importøren er en privatperson, så lenge avsenderen opptrer som ledd i næringsvirksomhet. Privatpersoner som

importerer varer, er derimot ikke omfattet av reglene om erstatning og straff i varemerkeloven.

Retten finner det ikke sannsynlig at avsenderen i Hong Kong var en privatperson, ettersom klokkene var annonsert som fra en næringsdrivende, ingen privatperson var oppgitt på forsendelsen og tollmyndighetene hadde stoppet innførsel til andre mottakere fra samme avsender. Saksøkte hadde vist til at han ikke var klar over at klokkene hadde Omega-varemerker på seg, ettersom dette var sladdet bort. Den påståtte uvitenheten om Omega-varemerkene fikk imidlertid ingen betydning, ettersom loven ikke krever subjektiv skyld for destruksjon eller importforbud. Saksøkte var uansett gjort kjent med forholdet gjennom Tolletatens varselbrev.

Retten kan etter varemerkeloven § 59 første ledd bokstav c gi pålegg om destruksjon etter en forholdsmessighetsvurdering. Siden innførselen kunne skade merkehaver og bidra til samfunnsskadelig omsetning av falske varer, finner retten at vilkårene for importforbud og destruksjon av varene foreligger.

Avgjørelsen er foreløpig ikke publisert.

Oslo tingrett: Ordmerket CLASSPASS oppfyller vilkårene for varemerkereregistrering

Oslo tingrett avsa 27. mai 2025 dom (TOSL-2024-171224) i sak mellom ClassPass LLC og staten v/ Klagenemnda for industrielle rettigheter («KFIR»). Saken gjaldt gyldigheten av KFIRs vedtak om å nekte registrering av ordmerket «CLASSPASS». Nemnda mente, i likhet med Patentstyret, at «CLASSPASS» var beskrivende og manglet det særpreg for de omsøkte varene og tjenestene, som blant annet omfattet «Online reservation and booking services for recreational and leisure events» og «Making online reservations and bookings for others at health spas, wellness clinics, alternative medicine providers and beauty salons».

Oslo tingrett er uenig i KFIRs og Patentstyrets vurdering. Tingretten legger til grunn at vurderingen av særpreg og hvorvidt merket er beskrivende må ta utgangspunkt i det helhetsinntrykk merket gir for en gjennomsnittsforbruker, både blant private og profesjonelle forbrukere. Retten uttaler at mens «CLASS» og «PASS» isolert sett kan ha kjente betydninger, skaper sammensetningen et uvanlig og distinkt begrep som ikke umiddelbart er beskrivende for de aktuelle varene og tjenestene merket er søkt registrert for. Retten finner det avgjørende at det kreves en viss tolkningsinnsats og fantasi hos omsetningskretsen for å forstå betydningen, og at merket derfor ikke automatisk forbindes med tjenestenes art eller formål. Dermed taler ikke friholdelsesbehovet for at merket må nektes registrert. Retten viser også til at «CLASSPASS» allerede er registrert i en rekke sammenlignbare jurisdiksjoner.

Retten konkluderer på den bakgrunn med at CLASSPASS har tilstrekkelig særpreg og ikke er beskrivende for de omsøkte varene og tjenestene i klasse 9, 35, 41 og 44. Klagenemndas vedtak om registreringsnektelse ble dermed kjent ugyldig.

Dommen illustrerer at et ordmerke som inneholder flere beskrivende elementer kan oppnå særpreg gjennom sammensetningen av elementene. Det betyr at kombinasjonen av to eller flere ord som vanligvis anses beskrivende, likevel i kombinasjon kan oppfylle særpregskravet slik at et merke oppfyller registreringsvilkårene. I tillegg gir dommen støtte til at internasjonal registreringspraksis kan tillegges vekt i vurderingen av om et merke skal tillates registrert. Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

Oslo tingrett: Restaurantinnehaver forbys å bruke navnet "Pizza Pancetta"

Oslo tingrett avsa 28. mai 2025 dom (24-163878TVI-TOSL/03) i sak mellom en rekke restaurantinnehavere under selskapsnavnene «Pizza Pancetta» (samlet «Saksøkerne») og deres tidligere ansatte og samarbeidspartner Tahir Arslan, som senere hadde etablert egne restauranter og selskaper under «Pizza Pancetta»-navnet («Saksøkte»). Saken gjaldt spørsmål om hvem av partene som hadde rett til å bruke kjennetegnet «Pizza Pancetta», og om varemerkereregistreringer og domenena som inneholder ordelementene måtte overføres fra Saksøkte til Saksøkerne. Det var også spørsmål om begge parter hadde opptrådt i strid med markedsføringsloven § 25 om god forretningsskikk.

Bakgrunnen for saken var at det siden 2002 var blitt etablert en rekke restauranter under kjennetegnet «Pizza Pancetta», som brukte samme logo og hadde felles nettside, menyer og priser. Restaurantene ble drevet av uavhengige selskaper, men med stor grad av tillitsbasert samarbeid. Saksøkte var en del av dette samarbeidet, og var med på å etablere og drive flere nye selskaper og restauranter under «Pizza Pancetta»-navnet, før det skar seg i 2024. Før dette, i 2014, hadde Saksøkte registrert et kombinert varemerke med ordelementene «Pizza Pancetta», som han senere overførte til seg selv fra et av selskapene tilknyttet en av restaurantene i forbindelse med at han solgte seg ut.

Retten finner, basert på rettspraksis i lignende saker, at det er mest nærliggende å anse restaurantene som til enhver tid var med i samarbeidet, som rette innehavere av navnet og kjennetegnet «Pizza Pancetta» før Arslan søkte om å registrere det i 2014. Videre anser retten det mest sannsynlig at Arslan mente å søke på vegne av fellesskapet da han sendte varemerkesøknaden, og dermed at varemerket tilhører samarbeidspartnerne i fellesskap. At Arslan senere overførte varemerkeregistreringen til seg kort tid før han solgte seg ut av et av selskapene fremstår for retten som illojalt. Det faktum at selskapene på saksøkersiden hadde akseptert å inngå en franchiseavtale hvor det skulle betales en avgift til et av Saksøktes selskaper, kunne heller ikke anses som en tilslutning til at dette selskapet var innehaveren av kjennetegnet «Pizza Pancetta».

Ettersom de samarbeidende selskapene anses å eie «Pizza Pancetta»-merket i fellesskap, konkluderer retten med at Saksøkte ikke har en rett til å fortsette å bruke navnet i restaurantdrift. Retten finner også at Saksøkte og selskapene på saksøktensiden har opptrådt i strid med markedsføringsloven § 25 om god forretningsskikk. Det vises blant annet til at Saksøkte opptrådte illojalt da han overførte varemerket til seg selv personlig, og at dette senere ble brukt som et pressmiddel mot de andre restaurantene i samarbeidet. Saksøkte hadde også sendt ut meldinger til restaurantene og krevd at hver av dem skulle betale 250 000 i en engangs lisensavgift om de ikke signerte en ny franchiseavtale innen 24 timer. Videre hadde han truet med å frata dem retten til å bruke navnet, samt sagt at han ville åpne en ny Pizza Pancetta-restaurant ved siden av de andres. Sistnevnte realiserte han også, noe som førte til forvirring både hos kunder og leveringsbud fra Foodora og Wolt. Retten finner på den bakgrunn at Saksøkte klart har opptrådt i strid med god forretningsskikk.

Retten konkluderer følgelig med at Saksøkte forbys å opprette og drive en bestemt restaurant under navnet «Pizza Pancetta», samt at Saksøkte generelt forbys å bruke «Pizza Pancetta» som kjennetegn for restauranter etablert etter 1. januar 2024 overhodet. Saksøkte blir også pålagt å endre foretaksnavn, samt å overføre varemerkeregistreringen «Pizza Pancetta» og domenonavnet «pancetta.no» til Saksøkerne.

Dommen er foreløpig ikke publisert.

KFIR: Orkla får likevel registrere Stratos-blåfargen som varemerke

Klagenemnda for industrielle rettigheter («KFIR») avsa 30. juni 2025 vedtak i klagesaken knyttet til Orklas søknad om å registrere blåfargen Pantone 2144 C som varemerke for varefortegnelsen «porøs sjokolade». Nytt for KFIR var at Orkla hadde innsnevret søknaden til «porøs melkesjokolade». Vi omtalte Patentstyrets vedtak i første instans i [vårt nyhetsbrev for fjerde kvartal 2024](#), og har tidligere omtalt Oslo tingretts dom mellom Orkla og Mondelez i samme sakskompleks i [vårt nyhetsbrev for andre kvartal 2024](#), samt KFIRs avgjørelse i klagesak om Orklas søknad om samme farge for varefortegnelsen «sjokolade» i [vårt nyhetsbrev for første kvartal 2024](#).

Patentstyret hadde i første instans kommet til at merket ikke kunne registreres da det ikke ble ansett å ha oppnådd særpreg gjennom bruk, jf. varemerkeloven § 14 (3) – dette til tross for at Oslo tingrett kort tid før hadde konkludert med det motsatte i saken mellom Orkla og Mondelez.

I motsetning til Patentstyret konkluderer KFIR med at blåfargen kan registreres som varemerke. Nemnda legger i likhet med Patentstyret til grunn at fargen ikke har iboende særpreg som kjennetegn for «porøs melkesjokolade», og viser til at det avgjørende er om merket har slitt seg til særpreg gjennom bruk. Det avgjørende er, ifølge KFIR, om Orklas fremlagte dokumentasjon tilsier at det er mer enn 50 % sannsynlighet for at bruken av merket har resultert i særpreg som kjennetegn for

de aktuelle varene. Selv om det foreligger et friholdelsesbehov for denne typen fargemerker, er det ifølge KFIR ikke grunnlag for å oppstille et skjerpet beviskrav.

I den konkrete vurderingen legger KFIR til grunn at Orklas fremlagte markedsundersøkelse viser at i det minste en betydelig andel av omsetningskretsen oppfatter Pantone 2144C som en angivelse av kommersiell opprinnelse for «porøs melkesjokolade». Patentstyret hadde lagt til grunn at det måtte kreves «mer enn 72% som forbinder fargen med én aktør og 66% som forbinder fargen med søker», under henvisning til den såkalte Gule Sider-dommen. Nemnda er uenig i at Høyesteretts praksis tilsier at terskelen må legges så høyt. KFIRs konklusjon om at markedsundersøkelsen viser at omsetningskretsen anser fargen som en angivelse av kommersiell opprinnelse, skiller seg også fra Patentstyrets, som i avslagsvedtaket hadde lagt til grunn som mest sannsynlig at omsetningskretsen snarere forbandt fargen med innpakningen eller bakgrunnsfargen til en bestemt aktør.

KFIR viser videre til den «overveldende bevisføringen» i saken som underbygger resultatet i markedsundersøkelsen. Det legges vekt på at fargen har vært benyttet som kjennetegn for porøs melkesjokolade i omfattende omfang og intensitet siden 1985. Markedsføringstiltakene har videre ifølge KFIR vært svært brede og varierte, og intensiteten ble dokumentert blant annet gjennom betydelige påløpte markedsføringskostnader. Det legges også vekt på at Orkla har hatt svært høye

salgstall, nærmere 4,4 milliarder kroner, i perioden 2000-2022 og at Orkla har hatt jevnt høye markedsandeler i sjokolademarkedet frem mot søknadstidspunktet.

På bakgrunn av dette konkluderer KFIR med at blåfargen Pantone 2144C har oppnådd særpreg gjennom bruk, og Orklas klage tas dermed til følge.

Vedtaket er tilgjengelig [her](#).

Nytt nasjonalt design-symbol

Patentstyret innførte nylig et nytt symbol for å synliggjøre et registrert design, med virkning fra 1. mai 2025. Symbolet skal gjøre det enklere for innehavere av designregistreringer å tydeliggjøre overfor forbrukere, konkurrenter og andre aktører at man har en enerett til design.

Symbol[Ⓓ] består av bokstaven D plassert i en sirkel, «[Ⓓ]», til sammenligning med dagens[©] for opphavsrett og [®] for registrert varemerke, som særlig brukes i USA.

Patentstyret oppfordrer norske bedrifter og designere som har en designregistrering til å ta symbolet i bruk.

Oslo tingrett: Apples "App Clip" er forvekselbart med ordmerket "Clip"

Den 17. oktober 2025 avsa Oslo tingrett dom i sak mellom Apple Inc og Staten v/Klagenemda for industrielle rettigheter ("KFIR"). Spørsmålet i saken er om Apples kombinerte varemerke App Clip (med eplelogo) kunne registreres i Norge, eller om det var fare for forveksling med et eldre ordmerke, "CLIP". Retten konkluderte med at det forelå forvekslingsfare og nektet registrering.

Apple hadde søkt sitt merke registrert for de samme tjenestene som CLIP er beskyttet for. Mens CLIP er registrert for "hele klassen" i klasse 42, omfattet Apples varemerkesøknad nærmere angitte tjenester i samme klasse.

I vurderingen legger retten særlig vekt på at App Clip tar opp i seg det eldre merket CLIP i sin helhet. Retten viser også til at ordmerke CLIP har et visst særpreg som tidligere registrert, ettersom gyldigheten av dette merket ikke skulle vurderes i saken. Videre mener retten at "app" er beskrivende og har lav adskillende evne.

Tingretten fant at eplelogoen ikke var tilstrekkelig til å avverge forvekslingsfare. Dette gjaldt selv om eplelogoen anses velkjent. Retten viste til at et velkjent merkeelement ikke utelukker forvekslingsfare for identiske varer, dersom felleselementet beholder sin selvstendige adskillende evne. CLIP har etter tingrettens vurdering adskillende evne, ettersom det er registrert som et eget varemerke

Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

EUIPO: Nytt AI-verktøy for screening av varemerkesøknader

EUIPO har lansert et nytt AI-basert verktøy for screening av varemerkesøknader, "Early TM Screening". Verktøyet skal hjelpe brukere med å identifisere potensielle registreringshindre før innlevering av søknad.

Ved å legge inn varemerkeinformasjon og relevante vare- og tjenesteklasser foretar verktøyet en umiddelbar analyse av mulige utfordringer, herunder risiko for kollisjon med eldre EU-varemerker, domeneneavn eller foretaksnavn, samt vurderinger av om varemerket kan nektes registrering (for eksempel på grunn av manglende særpreg). Resultatene sammenfattes i en detaljert PDF-rapport.

Verktøyet er kun ment som et informasjonsverktøy. Manglende funn av registreringshindre gir ingen garanti for at varemerket faktisk blir registrert. Verktøyet er likevel et effektivt hjelpemiddel for å få en indikasjon på registreringssannsynligheten. EUIPO har opprettet en egen veiledning for fasen før innsending av søknad, hvor AI-verktøyet forklares nærmere, se [her](#).

KFIR: "PARTY HARD. RECOVER HARDER" mangler nødvendig særpreg som salgsfremmende uttrykk

Den 8. desember 2025 opprettholder Klagenemnda for industrielle rettigheter (KFIR)

Patentstyrets avslag på Monster Energy Companys ordmerke "PARTY HARD. RECOVER HARDER" for ulike ikke-alkoholholdige drikkevarer, blant annet te, is-te, brus og energidrikker. KFIR begrunner avgjørelsen med at slagordet mangler nødvendig særpreg.

Nemnda vurderer at den norske gjennomsnittsforbrukeren har gode engelskkunnskaper og umiddelbart oppfatter slagordet PARTY HARD. RECOVER HARDER som en positiv beskrivelse av varen. Nemnda legger vekt på at uttrykket fremstår som en salgsfremmende og rosende oppfordring til kjøp, som ikke fester seg i forbrukerens bevissthet og ikke gjør det mulig å utlede et klart kommersielt opphav for drikkevarene

Avgjørelsen illustrerer den høye terskelen for registrering av varemerker som fremstår som salgsfremmende og rosende oppfordring til kjøp.

Avgjørelsen kan leses i sin helhet [her](#).

EU-domstolen: Figurmerket "Frutaria" ansett som beskrivende for fruktvarer

EU-domstolen avsa den 15. oktober 2025 dom i sak T-381/24, som gjaldt gyldigheten av Board of Appeals (BoA) sin annullering av registreringen av EUIPO-figurmerket "Frutaria" for fruktvarer.

EU IPO vurderte at “Frutaria”, registrert av Frutaria Innovation SL, for frukt, var beskrivende og manglet særpreg, særlig for portugisisktalende (“Frutaria” betyr “fruktbutikk” på portugisisk). Selskapet anførte at de figurative elementene ga merket særpreg, og at bevis for innarbeidelse var tolket feil.

EU-domstolen avviste søksmålet. Domstolen slo fast at “Frutaria” for portugisisktalende straks oppfattes som beskrivende for et utsalgssted for frukt, og ikke som et kjennetegn for én tilbyder. De figurative elementene (grønn farge, enkel typografi, geometriske former) ble vurdert som ordinære og ikke nok til å påvirke publikums forståelse av ordet. Opprinnelsesangivelsen uteble dermed.

Videre konkluderte domstolen med at det ikke var fremlagt tilfredsstillende bevis for innarbeidelse av merket som opprinnelsesangivelse hos det relevante publikum. Det ble presisert at det ikke er tilstrekkelig å vise til langvarig bruk, høy omsetning eller tilstedeværelse i markedet dersom publikums oppfatning ikke underbygges. Dokumentasjon fra samarbeidspartnere, fakturaer, messer og tredjepartsuttalelser kunne samlet eller enkeltvis ikke sannsynliggjøre merkets funksjon som opprinnelsesangivelse. Domstolen la vekt på manglende publikumsrettet dokumentasjon, som markedsundersøkelser, publikumsanalyser eller uttalelser fra bransjeorganisasjoner, og mente at det fremlagte bevismaterialet var for generelt og ikke rettet mot målgruppen.

Saken understreker at terskelen for å registrere beskrivende ord som varemerker er høy, selv ved bruk av grafiske elementer og at det er publikums reelle oppfatning som er avgjørende. Samtidig fremhever det viktigheten av publikumsfokustert dokumentasjon, og at det ikke er tilstrekkelig å kun påvise markedsdominans eller langvarig tilstedeværelse.

Avgjørelsen er av interesse for alle næringsaktører som ønsker å registrere varemerker, særlig merker som består av beskrivende ord med enkle figurative elementer for varer der ordet har nær tilknytning til varens art.

Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

EU-domstolen: Ingen forvekslingsfare mellom to figurmerker bestående av stilisert «V» for veganske produkter

EU-domstolen avsa den 12. november 2025 avgjørelse i sak T-464/24 som gjaldt gyldigheten av det tyske figurmerket “VRIENDLY.ORG VEGAN”. Saken var anlagt av sveitsiske V-Label GmbH, med påstand om krenkelse av deres garantimerke for et tilsvarende “V”-symbol for veganske produkter.

EU-domstolen la til grunn at det ikke forelå forvekslingsfare eller et utvidet vern for V-symbolet til V-Label GmbH. Selv om de begge har en grønn "V" på gul bakgrunn, mente domstolen at likheten kun var overfladisk, og at elementene har lav grad av særpreg. Videre pekte retten på at V-symbolet nærmest er beskrivende for veganske produkter, og at det derfor i seg selv har svak evne til å signalisere kommersiell opprinnelse. Helhetsinntrykket ble vurdert som tilstrekkelig forskjellig, fordi VRIENDLY.ORG sitt V-symbol har tilleggselementer i form av tekst og annen strekføring.

Videre fant domstolen at V-Label GmbH ikke hadde dokumentert økt særpreg gjennom bruk. De fremlagte bevisene, som forbrukerundersøkelser, merkevarestudier, presseomtale og emballasje, var ikke tilstrekkelige til å bevise økt særpreg eller bred kjennskap i EU på det relevante tidspunktet, særlig i den formen det var registrert.

Saken illustrerer at selv om et garantimerke er anerkjent og mye brukt innenfor en gitt bransje, stilles det strenge krav til merkets særpreg, særlig der den beskrivende funksjonen er dominerende.

Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

Patentstyret: Victoria Beckham fikk ikke medhold i varemerkeinnsigelse mot Vendela Kirseboms "VB"

Patentstyret avsa 21. oktober 2025 avgjørelse i innsigelsessak reist av Victoria Beckham mot Vendela Kirseboms registrerte varemerke "VB" (Vendela Beauty). Innsigelsen førte ikke frem.

Victoria Beckham er innehaver av det internasjonale varemerket "VB". Våren 2024, omtrent 2,5 år etter søknadsdatoen for Kirseboms merke hos Patentstyret, innga hun innsigelse, med påstand om at Kirseboms merke var forvekslingsbart med hennes eldre registrering, jf. varemerkeloven § 16 bokstav a, jf. § 4 første ledd. Victoria Beckham hevdet at Kirseboms varemerke er egnet til å forveksles med hennes eldre internasjonale registrering, jf. varemerkeloven § 16 bokstav a, jf. § 4 første ledd, som følge av vareslagslikhet og høy grad av kjennetegnslikhet (begge merker domineres av bokstavene «VB» og ligner i figurativ utforming). I tillegg påberopte Beckham såkalt kodakvern, herunder at bruken av merket ville medføre en urimelig utnyttelse av og skade på hennes velkjente kombinerte merke, jf. varemerkeloven § 16 bokstav a, jf. § 4 andre ledd.

Patentstyret avviste kravene. Det ble ikke ansett tilstrekkelig dokumentert at Beckhams merke er velkjent. Kodakvern forelå dermed ikke. Uansett fant Patentstyret at det ikke forelå risiko for forveksling mellom merkene, ettersom "VB"-tegnene og den figurative utformingen ble oppfattet ulikt både visuelt, fonetisk og konseptuelt.

Saken illustrerer at det skal mye til for å oppnå kodakvern i Norge, med tilhørende streng dokumentasjonsplikt etter varemerkeloven § 16 bokstav a, jf. § 4 andre ledd. I tillegg er saken en påminnelse om at vurderingen av kjennetegnslikhet foretas strengt og konkret. Et enkelt varemerke som består av få skrifttegn eller bokstaver vil ha et begrenset verneomfang, med mindre styrket særpreg kan dokumenteres gjennom bruk.

Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

Markedsførings- rettsåret

2025

Wiersholm

Borgarting lagmannsrett: Tidligere arbeidstaker dømt til å betale erstatning for illojalitet og brudd på markedsføringsloven § 25

Borgarting lagmannsrett avsa den 17. februar 2025 dom i sak mellom arbeidsgiver og tidligere arbeidstaker. Saken gjaldt krav om erstatning og vinningsavståelse for brudd på lojalitetsplikten i arbeidsforhold og markedsføringsloven § 25.

Arbeidsgiver var et markedsføringsbyrå som tilbød tjenester innen digital- og innholdsmarkedsføring. Arbeidstaker hadde ansvar for en av deres største kunder. Mens arbeidstaker fortsatt var ansatt, tok han aktive skritt for å starte konkurrerende virksomhet. Han inngikk blant annet samarbeid med en av arbeidsgivers største kunder og rekrutterte en kollega.

Spørsmålet var om arbeidstaker hadde opptrådt erstatningsbetingende ved å starte konkurrerende virksomhet i oppsigelsestiden. Partene var enige om at dersom arbeidstaker har overtrådt lojalitetsplikten, forelå det også brudd på markedsføringsloven § 25. Lagmannsretten kom til at det forelå brudd på lojalitetsplikten, og dermed også markedsføringsloven § 25. Det ble særlig

vektlagt at arbeidstaker hadde en sentral rolle i kundeforholdet, som var en av arbeidsgivers viktigste, og at han ikke informerte arbeidsgiver om at kunden ville avslutte samarbeidet med arbeidsgiver.

Enkelte av handlingene ble begått før den konkurrerende virksomheten ble klargjort for næringsvirksomhet med arbeidstaker som eier og styremedlem. Lagmannsretten kom til at også før etableringen av egen virksomhet hadde arbeidstaker handlet som næringsdrivende i tilretteleggelsen for sin konkurrerende virksomhet, slik at han personlig overtrådte markedsføringsloven § 25, i tillegg til bruddet på lojalitetsplikten i arbeidsforhold. Lojalitetsplikten i § 25 fikk ikke selvstendig betydning for forhold begått av arbeidstaker under ansettelsesforholdet.

Retten tilkjente erstatning for overtredelse av markedsføringsloven § 25 for tapte inntekter tilsvarende 100 000 kroner, i tillegg til beløpet på 9 467 kroner som tidligere ble tilkjent av tingretten.

Arbeidsgiver anførte også at det måtte tilkjennes erstatning for vinningsavståelse på ulovfestet grunnlag for brudd på markedsføringsloven § 25, men fikk ikke medhold i dette. Retten uttalte

at et slik berikelseserstatning reserveres for de grovere overtredelser av brudd på lojalitetsplikt i arbeidsforhold, altså tilfeller der både selve de illojale handlingene og grad av bebreidelse som må rettes mot arbeidstaker, er mer alvorlige enn i foreliggende sak.

Dommen er tilgjengelig [her](#).

Næringslivets konkurranseutvalg: Røros Hotell AS bryter ikke med markedsføringsloven ved å benytte navnet "Røroshotellene"

Næringslivets konkurranseutvalg (NKU) avsa 21. januar 2025 en uttalelse i saken mellom Bergstadens Hotell AS (Bergstaden) og Røros Hotell AS (Røros Hotell), som begge driver hotell(er) lokalisert i Røros. Bergstadens Hotell klaget inn Røros Hotell etter at sistnevnte begynte å markedsføre seg selv under navnet «Røroshotellene». NKU vurderte bruken opp mot markedsføringsloven §§ 25 (god forretningsskikk), § 26 (villedende forretningsmetoder) og § 27 (utilstrekkelig veiledning), men fant etter en helhetsvurdering at bruken ikke var i strid med markedsføringsloven.

NKUs flertall konkluderer med at bruken av «Røroshotellene» på Røros Hotells nettside ikke fremstår som villedende, blant annet fordi nettsiden ikke fremsto som en samleside for alle hoteller på Røros. Flertallet påpeker at det ikke er uvanlig for virksomheter å benytte stedsnavn som en angivelse av en type tjeneste,

uten at gjennomsnittsforbrukeren nødvendigvis vil ha en forventning om at dette er den eneste tjenestetilbyderen på det aktuelle stedet. Nettsidens uttrykk tilsa heller ikke at det var en samleside for Røros som en destinasjon. Det faktum at forbrukerne antakeligvis vil benytte søkemotorer for å finne hotell på Røros, og dermed få opp andre hoteller, er ytterligere et moment som taler for at det ikke foreligger brudd på markedsføringsloven. NKUs flertall konkluderer dermed med at markedsføringen hverken er villedende, utilstrekkelig veiledende eller i strid med god forretningsskikk, men at det kan rettes en viss kritikk mot Røros Hotells nettside.

Mindretallet kommer etter en samlet vurdering til at Røros Hotell har handlet i strid med markedsføringsloven § 27 om utilstrekkelig veiledning, og at adferden ligger svært tett opp til grensen for brudd på mfl. § 25. Mindretallet la vekt på at det samlede inntrykket var «en dominerende aktørs bevisste eller ubevisste forsøk på å oppnå en «urimelig» virkning i markedet». Som dominerende aktør, også i tidligere samarbeid med andre lokale hoteller, hadde Røros Hotell som en dominerende lokal aktør en skjerpet lojalitetsplikt og en plikt til å veilede forbruker på en lojal måte. Det ble lagt vekt på at det var gjort lite for å forklare forbrukerne at nettsiden er en samleside for én aktørs hoteller og at man snarere villedet enn veiledet.

Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

Næringslivets konkurranseutvalg: Telia har fremsatt villedende påstander om Lyse Næringslivets konkurranseutvalg (NKU) avsa 11. februar 2025 uttalelse i sak mellom Lyse Tele AS (Lyse) og Telia Norge AS (Telia). Lyse klaget inn Telia med den påstand at Telia har fremsatt uriktige, usanne og villedende påstander i sin telefonmarkedsføring i bedriftsmarkedet, herunder påstander om dårlig dekning og kvalitetsutfordringer, samt uriktige påstander om samarbeidsforholdet mellom Lyse og Telia. Partene var enige om at Telia hadde fremsatt uriktige og villedende påstander om dårlig dekning, påstått konkurs og forhandling/ oppsigelse av samarbeidsavtaleforhold, i strid med markedsføringsloven § 26. NKUs behandling av saken begrenset seg følgelig til de deler av saken partene var uenige om.

NKU uttaler at Telia er ansvarlig for markedsføring av Telias tjenester og påstander som er fremsatt av Telias selgere, uavhengig av om det er Telias egne selgere eller eksterne selgere engasjert av Telia. Etter en konkret vurdering kom utvalget til at en rekke av de påstandene som var fremsatt av Telia, var fremsatt på en villende måte i strid med mfl. § 26. For eksempel fremsatte Telia feilaktige utsagn om at dekningsproblemer tilknyttet opphør av samarbeidet mellom Telia og Lyse hadde sammenheng med artikkelen om at 20 000 ICE-kunder hadde problemer med dekningen, selv om dette i realiteten gjaldt spesifikke problemer for kunder som oppholdt seg i utlandet på grunn av en feil hos Lyses underleverandør.

NKU fant også at terskelen for brudd på mfl. § 25 var overskredet bl.a fordi Telia også etter at Lyse klaget saken inn til NKU har fremsatt villedende påstander.

Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

Næringslivets konkurranseutvalg: Jysks dørmatte "Jordskolm" er en ulovlig etterligning av Heymats dørmatte

Næringslivets konkurranseutvalg (NKU) avsa 24. februar 2025 en uttalelse i saken mellom Heymat AS og Jysk AS. Saken dreide seg om Jysk AS' dørmatte «Jordskolm» var en ulovlig etterligning av Heymat AS' dørmatte «Sand» i henhold til markedsføringsloven §§ 25 og 30.

NKU konkluderer enstemmig med at det forelå brudd på markedsføringsloven § 30. Selv om Jordskolm er noe mindre i størrelse og hadde enkelte mindre forskjeller i farge, mønster og taktil følelse, er helhetsinntrykket at dørmatte er svært likt, og likhetene fremstår ikke som tilfeldige, men går utover det som normalt kan forventes. Jordskolm hadde opparbeidet seg popularitet og markedsposisjon og lanseringen av en mindre og billigere kopi fremsto som en bevisst illojal utnyttelse av en konkurrents investering. Ifølge NKU er gjennomsnittsforbrukeren verken en spesielt designinteressert kunde eller en kunde som er likegyldig til kvalitet. Selv om prisforskjellen reduserer risikoen for forveksling, påpeker NKU at en gjennomsnittsforbruker som er

kjent med Sand, kan tro at Jordskolm er det samme produktet eller en mindre variant, fordi helhetsinntrykket er så likt. Det er også av betydning at produktene ikke vil være tilgjengelig ved siden av hverandre for sammenligning i kjøpsøyeblikket.

NKU konkluderte enstemmig med at det foreligger brudd på markedsføringsloven § 30. Terskelen for markedsføringsloven § 25 var imidlertid ikke oppfylt, men NKU peker på at bestemmelsen kan komme til anvendelse *”der det lanseres en veldig mye billigere kopi av en original og det så hevdes at kopien, fordi den er mye billigere, må være lovlig”*.

Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

Nytt lovforslag om forbud mot salg av energidrikk til barn under 18 år

Helse- og omsorgsdepartementet har nylig fremmet forslag til en ny forskrift som forbyr salg av energidrikk til barn under 16 år. Forslaget er nå ute på høring, og er en del av regjeringens strategi for å utjevne sosiale helseforskjeller. Lovforslaget kommer som et resultat av anmodning fra Stortinget og faglige anbefalinger fra relevante etater.

Formålet med forskriften er å beskytte barn mot de potensielle negative helseeffektene av energidrikker, spesielt på grunn høyt koffeininnhold. Forslaget foreslår å definere energidrikk som alkoholfrie drikker som inneholder koffein i en mengde over 15 mg per

100 ml når produktene er drikkeklar. Dette inkluderer også pulver eller tabletter som blandes med væske. Unntak er foreslått for drikke basert på kaffe, te eller kakao.

Forslaget er basert på et økt forbruk av energidrikk blant barn siden 2009 og helsemyndighetenes bekymringer over de negative helseeffektene av koffein. Departementet mener at «energidrikk er i en særstilling når det gjelder å eksponere barn for koffein, og at det derfor er grunnlag for å innføre tiltak spesielt rettet mot denne produktgruppen». Ved en foreslått aldersgrense på 16 år for kjøp av energidrikk, representerer forslaget en inngripende lovendring og et tydelig fokus på beskyttelse av barns helse.

Høringsnotatet er tilgjengelig [her](#). Høringsfristen er 14. juni 2025.

Forslag om endringer i lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden sendt på høring

dagligvarekjeden på høring. Formålet er å styrke håndhevingen av loven og konkurransen i dagligvarebransjen.

Loven trådte i kraft 1. januar 2021, samtidig som Dagligvaretilsynet ble etablert. Ifølge departementet har loven blitt lite håndhevet fordi Dagligvaretilsynet har mottatt få saker. Tilsynet har ikke fattet noen vedtak siden etableringen.

Årsaken til det lave sakstilfanget er ikke klart, men departementet peker på at dette hindrer utviklingen av den rettslige standarden for «god handelsskikk», noe som fører til usikkerhet rundt innholdet og terskelen i standarden. Departementet vurderer flere alternativer for å styrke håndhevingen av loven, inkludert å legge ned Dagligvaretilsynet og overføre håndhevingen til en annen etat.

Departementet har ikke utformet konkrete forslag til endringer, men ber om innspill fra høringsinstansene på følgende punkter:

- Om loven bør endres slik at den kan håndheves privat i tillegg til offentlig
- Om det bør innføres en klageordning, eller om det er andre virkemidler som bør vurderes for å styrke håndhevingen av loven, samt hvordan en eventuell klageordning bør innrettes
- Om Dagligvaretilsynet bør legges ned, eller om det er andre alternativer som kan avhjelpe utfordringene
- Hvilken etat som bør overta håndhevingen av loven dersom Dagligvaretilsynet legges ned

Høringsnotatet er tilgjengelig [her](#).
Høringsfristen er 3. april 2025.

Forbrukertilsynet: Bruk av Google-rabatter er ulovlig markedsføring

GAD, som benytter AI-teknologi, gjør det mulig for Google å fastsette tilbudspriser for produkter

basert på faktorer som trender, etterspørsel og konkurrerende priser. Ved bruk av GAD vises annonser der produkter markedsføres med en tilbudspris (GAD-pris) sammen med en høyere, overstrøket pris. Den høyere prisen representerer imidlertid ikke butikkens laveste pris de siste 30 dagene, men den nåværende prisen i nettbutikken. Etter tre dager blir GAD-prisene synlige for 90 % av brukerne, noe som gjør dem tilgjengelige for allmennheten.

Markedsføring av prisnedsettelse ved bruk av GAD anses som salgsmarkedsføring, og tjenesten må derfor overholde prisopplysningsforskriften. Forbrukertilsynet har konkludert med at det å presentere den gjeldende prisen på nettsiden som en tidligere pris, ikke oppfyller forskriftens krav. Derfor anser de denne markedsføringen som ulovlig i henhold til prisopplysningsforskriften § 9a.

Uttalelsen fra Forbrukertilsynet er tilgjengelig [her](#).

MFU-vedtak mot Nille illustrerer grensene for tillatt emballasjebruk i markedsføring av usunn mat og drikke mot barn

Matbransjens faglige utvalg (MFU) publiserte 24. februar 2025 vedtak i en klagesak mot Nille, som gjaldt markedsføring av produkter rettet mot barn. MFU behandlet klagen i september 2024.

Klager hevdet at Nille markedsførte godteri forkledd som leker og rettet seg mot to spesifikke produktemballasjer med innhold av søtsaker, nærmere bestemt en dinosaurfigur med innhold av kjærlighet på pinne og en

lommelykt med innhold av drops.

MFU konkluderte med at lommelykten var i strid med retningslinjene. Utvalget la vekt på produktets utforming og emballasje, som hadde en sterk appell til barn, særlig fordi lommelykten var utformet slik at produktet ble underordnet emballasjen. I tillegg bidro bruk av Minions-figurer på lommelykten til en forsterket appell til barn.

Dinosaurfiguren ble under tvil vurdert å være innenfor retningslinjene. MFU anerkjente at produktet hadde appell til barn, men vurderte at emballasjen hadde en tilleggsfunksjon knyttet til konsumet av produktet, ettersom dinosaurhodet hadde en åpne- og lukkefunksjon som emballasje til kjærligheten. Dette gjorde at MFU landet på at produktet ikke fremsto underordnet emballasjen, i motsetning til lommelykten. MFU konkluderte derfor med at dinosaurfiguren ikke var i strid med retningslinjene, men kommenterte at dinosaurfiguren var helt på grensen av det tillate, og at en annen oppstilling i butikk kunne ha ført til et annet resultat.

Saken illustrerer grensene for tillatt emballasjebruk i markedsføring. Ved utforming av emballasje til usunne produkter, må markedsføringsaktører være oppmerksomme på at det skal lite til for at emballasje som fremstår som leketøy anses i strid med retningslinjene.

Vedtaket i sin helhet er publisert [her](#).

Helsedirektoratet varsler overtredelsesgebyr på 2,4 millioner for Ballinciaga

Den 11. februar 2025 publiserte Helsedirektoratet på sine nettsider at de varsler artistgruppen Ballinciaga om overtredelsesgebyr for ulovlig markedsføring av den alkoholholdige drikken «Kald Hard Seltzer».

Alkoholloven oppstiller et generelt forbud mot reklame for alkoholholdige drikker. Ved brudd på reklameforbudet kan Helsedirektoratet pålegge retting av feil, samt ilegge tvangsmulkt og overtredelsesgebyr.

Helsedirektoratet har etter tilsyn avdekket en rekke brudd på reklameforbudet i sosiale medier, inkludert YouTube, TikTok og Instagram, samt reklame på arrangementer. Bruddene anses som ekstra alvorlige ettersom markedsføringen også retter seg mot barn og unge. Helsedirektoratet har derfor anmodet Ballinciaga om fjerning, endring og retting, samt varsel om inndragning av tilvirkningsbevilling for produsenten og/eller illeggelse av overtredelsesgebyr for bruddet. Overtredelsesgebyret er varslet å være på maksgrensen, som i denne saken tilsvarer 20G eller 2,4 millioner kroner.

Informasjon om varselet er tilgjengelig på Helsedirektoratets hjemmeside [her](#).

Lotteritilsynet: John Arne Riise risikerer fremtidige dagbøter ved brudd på pengespilloven

Lotteritilsynet har varslet John Arne Riise om en tvangsmulkt på 10 000 kroner per dag for eventuelle fremtidige brudd på pengespilloven. Varselet ble gitt etter at John Arne Riise i desember 2024 markedsførte pengespill i strid med pengespilloven på Instagram. Lotteritilsynet vurderte bruddet som alvorlig, spesielt fordi de aktuelle pengespillene innebar en høy risiko for spilleproblemer. Bruken av influensere, idrettsprofiler og/eller kjendiser ble også ansett som et forsterkende element, idet slike personer er ansett som særlig egnet til å nå unge og sårbare personer.

EU-kommisjonen og CPC avdekker omfattende mangler blant nettbutikker knyttet til informasjon om returrettigheter

En nylig undersøkelse utført av EU-kommisjonen og EUs Consumer Protection Cooperation (CPC), som representerer nasjonale forbrukermyndigheter fra 25 medlemsland (inkludert Norge), har avdekket betydelige mangler i hvordan nettbutikker informerer forbrukere om returrettigheter. Undersøkelsen fokuserte på nettbutikker som selger brukte varer, inkludert klær, elektronisk utstyr og leker.

356 nettbutikker ble undersøkt, hvorav 185 (52%) potensielt bryter EU-forbruker-lovgivningen.

Blant de avdekkede problemene var:

- 40 % av butikkene informerte ikke forbrukerne tydelig om deres rett til å returnere produkter innen 14 dager uten begrunnelse eller kostnad.
- 45 % ga ikke korrekt informasjon om forbrukernes rett til å returnere defekte varer eller varer som ikke samsvarer med beskrivelsen.
- 57 % respekterte ikke den lovpålagte garantiperioden på minst ett år for brukte varer.
- Blant de 34 % av butikkene som presenterte miljøpåstander på sine nettsider, var 20% ikke tilstrekkelig underbygget, og 28% var åpenbart falske, villedende eller kunne kvalifisere som urettferdige kommersielle praksiser.
- 5 % av butikkene oppga ikke sin identitet korrekt, og 8% oppga ikke den totale prisen på produktet, inkludert skatter.

Forbrukermyndighetene vil nå vurdere om det skal iverksettes tiltak mot de 185 butikkene som ble identifisert for videre undersøkelser, og kreve at forbrukerrettighetene håndheves i henhold til nasjonale prosedyrer.

Forpliktelsene til nettbutikker med hensyn til forbrukerinformasjon fremgår av Forbrukerrettighetsdirektivet og E-handelsdirektivet. Nettbutikkens kommersielle praksis må ikke villedende forbrukere og må være i samsvar

med direktivet om urettferdige kommersielle praksiser. I tillegg vil det kommende ECGT-direktivet (Empowering consumers in the green transition) bidra til å sikre at forbrukere får bedre informasjon om varers holdbarhet, reparerbarhet, og garantirettigheter samt beskyttelse mot grønnvasking.

Saken er omtalt i EU-kommisjonens pressemelding [her](#).

Ny veileder for bruk av virtuell valuta i spill

EU-kommisjonen lanserte 21. mars 2025 en veileder for bruk av virtuell valuta. Det innebærer at EU-kommisjonen for første gang presiserer hvilke lover og regler som gjelder for spill selskaper som benytter seg av virtuell valuta som betalingsmiddel i spill. Veilederen bidrar til forbrukervern gjennom tydelige retningslinjer til spill selskapene.

Blant annet slår veilederen fast at kjøp av og med virtuell valuta skal regnes som vanlige kjøp. Det betyr at kjøp som foretas i spill er underlagt forbrukerlovgivningen, og innebærer økt trygghet for forbrukere i spillets virtuelle verden. Forbrukerrettens strenge regler gjelder dermed for alle kjøp i spill, samt tilhørende regler om beskyttelse mot manipulerende design, prisopplysninger, endring av innhold eller uklare brukervilkår i spill. For eksempel vil ikke spillbransjen lenger kunne ensidig endre eller fjerne innhold i spill som forbrukere har brukt penger på. Mer informasjon og veiledningen i sin helhet er tilgjengelig i Forbrukerrådets pressemelding [her](#).

Avgjørelse om grensekryssende markedsføring og lovvalg fra den svenske Patent- og Markedsrettens ankeinstans

Den svenske Patent- og Markedsrettens ankeinstans har avsagt en dom i en sak mellom Parfümerie Akzente og KTF, en organisasjon som representerer svenske kosmetikkselskaper. Saken dreide seg om en tysk nettforhandler som markedsførte kosmetiske produkter på en svensk nettside (.se-domene) til svenske forbrukere. Markedsføringen besto blant annet av påstander om at bedriften solgte varer til priser langt under markedspris. KTF krevde en rettslig forføyning for å forhindre Parfümerie Akzente fra denne markedsføringen, da de mente den var i strid med den svenske markedsføringsloven.

Et sentralt spørsmål for domstolen var om den svenske markedsføringsloven kunne anvendes, ettersom selskapet var etablert i Tyskland. Domstolen konkluderte med at markedsføringen utgjorde en informasjonssamfunnstjeneste, og derfor var § 3 i den svenske e-handelsloven, som implementerer artikkel 3 (2) i e-handelsdirektivet, relevant. Denne bestemmelsen gir tjenestetilbydere etablert i et annet EØS-land rett til å tilby informasjonssamfunnstjenester til mottakere i Sverige, uavhengig av svenske regler.

Domstolen måtte tolke hvordan denne bestemmelsen skulle forstås. Det var to mulige tolkninger: Den første var at den svenske markedsføringsloven gjelder så lenge den ikke pålegger strengere krav enn de som gjelder i opprinnelseslandet. Dette innebærer at svensk rett i utgangspunktet gjelder, men regler som går lenger enn tysk rett vil ikke gjelde. Den andre

tolkningen var at regelen er en lovvalgsregel, hvor opprinnelseslandets rett går foran, og at det for dette tilfellet var det tysk lovgivning som gjaldt.

Domstolen konkluderte med at Sverige har implementert regelen som en lovvalgsregel, og derfor var den svenske markedsføringsloven ikke anvendelig på markedsføringspåstandene på nettsiden. Tolkningen ble støttet av § 3 (1) i den svenske e-handelsloven og lovens forarbeider, som indikerer at svenske myndigheter ikke kan gripe inn, bortsett fra i visse spesifikke tilfeller. Domstolen understreket også at dette følger av prinsippet om opprinnelsesland. Dette medfører at det ellers robuste svenske forbrukervernet ikke fullt ut gjelder for tjenestetilbydere etablert i andre EØS-land med lavere sikkerhetsnivå enn Sverige.

Tilsvarende ville sannsynligvis blitt resultatet i Norge under e-handelslovens § 5, som også lovfester etableringsprinsippet. Bestemmelsen må tolkes med forbehold om etablering som skyldes rene omgåelser for å unngå et mer restriktivt norsk regelverk, jf. avsnitt 57 i e-handelsdirektivets fortale. Forutsetningen må være at tjenestene faktisk kun er rettet mot Norge, og ikke reelt sett tilbys til flere EØS-land, samt at det ikke er andre grunner for etableringen i det aktuelle EØS-landet.

Dommen fra den svenske Patent- og Markedsrettens ankeinstans er tilgjengelig [her](#).

Tysk domstol: Lufthansas påstander om 'klimakompensering' er villedende

Den regionale domstolen i Köln avsa den 24. mars 2025 en avgjørelse som forbød Lufthansa å bruke to villedende uttalelser knyttet til CO2-utslipp. Søksmålet ble anlagt av aktivistgruppen «Environmental Action Germany» (DUH).

I markedsføringen hevdet Lufthansa at utslipp kan «kompenseres» ved finansielle bidrag til prosjekter som enten vil redusere karbonutslipp i fremtiden eller fjerne dem fra atmosfæren. Selskapet påsto også at Lufthansa tilbyr mer bærekraftig flyvning og at man ved å fly med Lufthansa kan redusere sine flyrelaterte CO2-utslipp. Lufthansa hadde ikke forklart hvordan dette var tilfelle, og domstolen uttalte at selskapet feilaktig ga inntrykk av at en betaling kunne gjøre en flyreise karbonnøytral. Domstolen nedla derfor et forbud mot at Lufthansa kan bruke disse påstandene i sin markedsføring.

Det er ikke første gangen Lufthansa blir anklaget for villedende markedsføring knyttet til miljøpåvirkning. I 2023 ble det lagt ned forbud mot et slagord som flyselskapet brukte i Storbritannia. Saken dreide seg om en annonse som viste et bilde av et fly lagt over et bilde av jorden, med slagordet #MakeChangeFly «Connecting the world. Protecting its future». Domstolen vurderte denne markedsføringen som villedende, da den ga et misvisende inntrykk av Lufthansas miljøpåvirkning, og forbød bruken av slagordet.

Dommen innebærer at Lufthansa ikke lenger kan bruke disse frasene i sin markedsføring. Den er imidlertid ikke rettskraftig, og Lufthansa har uttalt at de vurderer å anke avgjørelsen.

Høyesterett: Bevistvist om forretningshemmeligheter kan avgjøres uten at domstolen kontrollerer om beviset faktisk inneholder forretningshemmeligheter

Høyesterett avsa den 26. juni 2025 kjennelse (HR-2025-1218-A) i sak om bevisfritak for forretningshemmeligheter.

Bakgrunnen for saken er en pågående tvist om brudd på forretningshemmelighetsloven og markedsføringsloven § 25 mellom IT-selskapet Elmatica (saksøker) og det konkurrerende selskapet Confidee og en tidligere ansatt i Elmatica (saksøkte). Under saksforberedelsen krevde Elmatica fremlagt en søknad om skattefradrag fra Confidee. Confidee nektet å gi innsyn i hele dokumentet, under henvisning til at dokumentet inneholdt forretningshemmeligheter, jf. tvisteloven § 22-10. Følgelig ble kun en sladdet versjon av dokumentet fremlagt. Elmatica krevde imidlertid tilgang til hele dokumentet uten sladding, og viste til at søknaden er egnet til å kaste lys over spørsmålet om selskapets forretningshemmeligheter er utnyttet.

Både tingretten og lagmannsretten konkluderte med at Confidee ikke måtte fremlegge søknaden i usladdet versjon. Etter tvisteloven § 26-7 har domstolen anledning til å kreve gjenstanden framlagt til avgjørelse av om den utgjør bevis. Denne muligheten ble imidlertid ikke benyttet av verken tingretten eller lagmannsretten. For Høyesterett anførte Elmatica at EØS-retten oppstiller en generell plikt for domstolen

til å innhente det omtvistede beviset før den aviser kjennelse i tvist om bevistilgang. Foranlediget av denne anførselen, besluttet saksforberedende dommer å anmode EFTA-domstolen om en rådgivende uttalelse. Elmatica anførte videre at også den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK) medførte at dokumentet måtte fremlegges, med mindre hemmeligholdet var «strictly necessary».

Høyesterett konkluderer med at en bevistvist etter tvisteloven § 22-10 kan avgjøres uten at den aktuelle domstolen selv har kontrollert at beviset faktisk inneholder vernede forretningshemmeligheter. Høyesterett viser til at verken EØS-rettslige kilder eller EMK art. 6 gir støtte for et krav om at begrensninger av bevistilgangen må være «strictly necessary». Spørsmålet om det skal gis tilgang til forretningshemmeligheter, må ifølge Høyesterett avgjøres etter en balansert avveining av hensyn til sakens opplysning og behovet for hemmelighold. Det er følgelig opp til rettens skjønn om det aktuelle beviset kontrolleres før bevistvisten avgjøres.

Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

NKU: EasyGrow har ikke optrådt i strid med markedsføringsloven § 25 om god forretningsskikk

NKU konkluderer med at EasyGrow AS' ("EasyGrow") vognpose EasyGrow Fnugg ikke er en rettsstridig etterlikning av HTS BeSafe

AS' ("BeSafe") vognpose, Voksi Urban, og at EasyGrow ikke har opptrådt i strid med god forretningsskikk.

NKU legger til grunn at det er en del likhetstrekk mellom produktene som henvender seg til "oppmerksomme, godt orienterte kjøpere". Utvalget konkluderer imidlertid med at likhetene er styrt av funksjonelle behov, for eksempel at posen må ha en viss størrelse og fasong for å passe formålet, og at glidelås på begge sider gir enklere tilgang til barnet. BeSafe har ikke eneretten til slike funksjonelle trekk. Utvalget vektlegger også at det er relevante forskjeller i hvordan de funksjonelle trekkene er utført. Likhet i fargepalett og detaljer er, ifølge utvalget, utslag av en trend. Basert på dette gir ikke posene samme helhetsinntrykk og det er ingen etterlikning i strid med markedsføringsloven § 30.

Ifølge utvalget foreligger det ikke andre forhold som tilsier at EasyGrow har handlet i strid med god forretningsskikk, jf. markedsføringsloven § 25. Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

Diamond Dental må betale 1,8 millioner kroner i tvangsmulkt for villedende markedsføring

Forbrukertilsynet fattet 7. mars 2025 et forbudsvedtak med tvangsmulkt mot Diamond Dental AS ("Diamond Dental") for brudd på markedsføringsloven for markedsføring og salg av tannblekingsproduktet, WhiteBright.

Ifølge Forbrukertilsynet bryter Diamond Dental markedsføringsloven ved å:

- bruke gratis- og prøvepåstander uten å gi opplysninger om at forbrukeren i realiteten inngår en abonnementsavtale
- anvende påstander som "anbefalt av tannleger", "dokumentert effekt" og "ingredienser med dokumentert effekt", uten at selskapet kan dokumentere dette
- bruke brukertaler på en villedende måte, blant annet ved å bruke falske brukertaler

Tilsynet satte tvangsmulkten til 360 000 kroner per uke. I utmålingen vektlegger tilsynet at Forbrukertilsynet hadde registrert hele 1 163 klager på Diamond Dental f.o.m. 2023.

Den 30. april konkluderte tilsynet med at Diamond Dental hadde brutt forbudene i vedtaket i fem uker, og ila en tvangsmulkt på 1,8 millioner kroner.

Diamond Dental har uttalt at vedtaket er påklaget til Markedsrådet.

Vedtaket fra Forbrukertilsynet fra den 7. mars er tilgjengelig [her](#) og vedtaket fra 30. april er tilgjengelig [her](#).

Forbrukertilsynet har sendt ut veiledningsbrev om "Kjøp nå, betal senere"-tjenester

Forbrukertilsynet har sendt ut veiledningsbrev til en rekke selskaper som tilbyr «kjøp nå, betal senere»-tjenester (BNPL). Veiledningsbrevet presiserer hvilke lovkrav som gjelder for slike tilbud, og understreker at disse tjenestene ofte vil falle inn under regelverket for kredittavtaler, selv om de ikke markedsføres som tradisjonell forbrukskreditt.

I praksis er det ofte snakk om kredittavtaler. Veiledningsbrevet har som formål å sikre at selskapene som tilbyr kredittavtaler setter seg inn i regelverket og foretar nødvendige grep for å sikre at praksisen er i tråd med gjeldende regelverk, herunder blant annet finansavtaleloven, markedsføringsloven og angrerettloven. Dette innebærer blant annet krav til:

- At næringsdrivende må foreta en reell vurdering av forbrukerens kredittverdighet før kreditt innvilges.
- At det må gis tydelig og korrekt informasjon om kredittkostnader, angrerett, og øvrige vilkår både før avtaleinngåelse og ved markedsføring.
- Tilstrekkelig informasjon om angrerett.

Nylig har Forbrukerrådet klaget kreditttjenesten Klarna inn til Forbrukertilsynet for brudd på disse reglene. Forbrukerrådets undersøkelser viser at Klarna ikke gir tilstrekkelig prisinformasjon på plattformer hvor Klarnas betalingsløsning tilbys.

Forbrukertilsynet understreker viktigheten av at de aktuelle tilbyderne nå setter seg inn i veilederen og gjennomgår egne rutiner for å sikre etterlevelse.

Les mer om veiledningsbrevet [her](#).

Forbrukertilsyn i flere land med felles brev til flybransjen: Bruk av miljøpåstander må skjerpes

Forbrukertilsynet i Norge og tilsynsmyndigheter i 16 andre land har publisert et åpent brev til flybransjen om prinsipper for miljøpåstander i markedsføring. Brevet oppfordrer flyselskapene til å unngå vage og generelle bærekraftspåstander, samt å sikre at all markedsføring er korrekt, klar og nøyaktig.

Brevet ble publisert 24. juni 2024 og innebærer et koordinert internasjonalt initiativ for å møte utfordringene knyttet til grønnvasking («greenwashing») i flybransjen. Forbrukertilsynet og samarbeidende myndigheter understreker at mange reklamebudskap knyttet til flyreiser bruker uttrykk som «grønn», «klimanøytral» eller «bærekraftig», uten at det gis tilstrekkelig dokumentasjon eller forklaring på hva påstandene faktisk innebærer. Myndighetene påpeker særlig at slike påstander ofte kan være misvisende, og at det kreves tydelighet både når det gjelder hva slags tiltak flyselskapene faktisk gjennomfører, og hvilken effekt disse har på klima- og miljø.

Brevet gir uttrykk for en tydelig forventning fra myndighetene om at praksisen skjerpes. Oppfordringen føyer seg inn i rekken av et høyt press fra myndighetshold den siste tiden om bruk av bærekraftspåstander i markedsføring. Vi har omtalt bærekraftspåstander i tidligere nyhetsbrev, [her](#) og [her](#).

Aktører i flybransjen – og andre bransjer med betydelig miljøpåvirkning – bør merke seg denne utviklingen. Det er nå viktigere enn noen gang å sikre at markedsføring er transparent, etterprøvbart og ikke etterlater kunder med et feilaktig inntrykk av virksomhetens miljøinnsats. Brevet i sin helhet er tilgjengelig [her](#).

Forbud mot markedsføring av usunn mat og drikke som er særlig rettet mot barn og unge

Den 25. april vedtok regjeringen Forskrift om forbud mot markedsføring av visse næringsmidler særlig rettet mot barn. Vi har tidligere omtalt forskriftsforslaget [her](#).

Forskriftens formål er å fremme helse gjennom forebygging av kostholdsrelaterte helseplager og sykdommer i befolkningen ved å beskytte barn mot helsemessig uønsket markedsføring, se forskriftens § 1.

Etter § 2 gjelder forskriften for enhver som produserer, bearbeider, distribuerer, omsetter eller markedsfører næringsmidler. Tilbydere av informasjonssamfunnstjenester,

videoplattformtjenester og redaktørstyrte medier faller utenfor forskriftens anvendelsesområde. Dette innebærer at disse annonsemediene for eksempel ikke kan holdes ansvarlige som medvirkere, i motsetning til hva som i utgangspunktet gjelder annen markedsføring.

Nedenfor oppsummeres innholdet i forskriftens forbud, samt relevante unntak.

- Forskriftens § 4 forbyr markedsføring av produkter som følger av vedlegg I til forskriften “særlig rettet mot barn”. Med barn menes alle under 18 år.
- Forbudet i § 4 lister opp markedsføring som alltid er “særlig rettet mot barn”. Dette inkluderer a) reklame på kino i visse tilfeller, b) konkurranser med aldersgrense lavere enn 18 år og c) utdeling av smaksprøver og vareprøver til barn.
- Hva som er “særlig rettet mot barn” beror på en helhetsvurdering. I § 4 listes det opp momenter som kan vektlegges i vurderingen, for eksempel om produktet primært konsumeres av eller særlig kan appellere til barn, samt tid og sted for markedsføringen.
- Produktlisten i vedlegg I er inndelt i 10 kategorier basert på næringsinnhold. Kategori 1-5 omfatter for eksempel alle produkter innen sjokolade og sukkervarer, en del pålegg, kaker og søte bakverk, snacks, “spise-is” og sukkerholdige drikker. Disse kategoriene omfattes alltid av forbudet, dersom markedsføringen er særlig rettet mot barn. Kategori 6-10, for eksempel

frokostblanding og yoghurt, omfattes kun dersom produktene overstiger visse næringsverdier.

- Etter § 5 gjøres det unntak fra markedsføringsforbudet for a) sponning til ideelle formål (unntatt bidrag med produkter nevnt i vedlegg I kategori 1-5), b) bruk av sponsors navn og varemerker (unntatt varemerker som gjelder for konkrete produkter i vedlegg I), c) produktets utforming, d) emballasje og innpakning, d) alminnelig oppstilling av produkter på utsalgssted og f) nøkterne produktopplysninger på nettsider og i tilknytning til utsalgssted.
- Ved overtredelse av forskriften kan Helsedirektoratet ilegge tvangsmulkt i samsvar med matloven § 26, slik det fremgår av forskriften § 7. Per dags dato inneholder forskriften ingen bestemmelser om overtredelsesgebyr, men dette er foreslått innført ved forsettlige eller uaktsomme brudd på forskriften. Se [Prop. 125 L \(2024–2025\)](#) og forslag til ny § 26 a i matloven.

Det er bred enighet om forskriftens formål, men innholdet har fått kritikk. Vi mener det kan være grunn til å stille spørsmål ved om forskriften er klar nok. Noen utfordringer og spørsmål er for eksempel at:

Barnedefinisjonen er bred og ikke nyansert. Forskriften definerer barn som personer under

18 år, uten å ta høyde for at forståelsen og virkningen av markedsføring varierer i ulike aldre. Vilåret om at markedsføringen må være "særlig rettet mot barn" kan være utfordrende. Vilåret er skjønnsmessig og kan være vanskelig å anvende i praksis, særlig for produkter som er rettet mot brede målgrupper.

Det vil være mer krevende å håndheve forbudet mot utenlandske aktører.

Den nye forskriften er tilgjengelig [her](#).
Les vår artikkel om forskriften tilgjengelig [her](#).
Veilederen til forskriften finner du [her](#).

Forskrift om forbud mot markedsføring av visse næringsmidler særlig rettet mot barn har trådt i kraft

Den 25. oktober 2025 trådte forskriften som forbyr markedsføring av usunn mat og drikke, særlig rettet mot barn og unge, i kraft. Forskriftens formål er å fremme helse gjennom forebygging av kostholdsrelaterte helseplager og sykdommer i befolkningen ved å beskytte barn mot helsemessig uønsket markedsføring.

Vi har tidligere omtalt forskriften i vårt [nyhetsbrev Q2 2025, nyhetsbrev 9. mai 2025](#) og i egen [artikkel publisert i Kampanje](#).

Forordning om åpenhet og målretting av politisk reklame har trådt i kraft

Den 10. oktober 2025 trådte forordning om åpenhet og målretting av politisk reklame i kraft i EU. Forordningen har som formål å beskytte ytrings- og informasjonsfriheten, herunder ved å inkludere felles standarder for politiske reklamers åpenhet. Blant annet inneholder forordningen krav om at politiske annonser skal vise hvem som har betalt for annonsen, hvor pengene kommer fra og hvem som er målgruppen for reklamen.

Europakommisjonen har også lagt frem retningslinjer for gjennomføringen av forordningen. Disse inneholder blant annet veiledere som skal avklare praktiseringen av regelverket.

Forordningen er tilgjengelig her og retningslinjene er tilgjengelig [her](#).

Medierettsåret

2025

Wiersholm

Oslo tingrett: E-tjenestens nye "overvåkningshemler" er lovlige

Oslo Tingrett avsa 26. mars 2025 avgjørelse i søksmålet mot staten fra stiftelsen Tinius, største eier i Schibsted, og Tom Erik Thorsen, redaktør i avisen Varden. Søksmålet gjaldt lovligheten av etterretningstjenestelovens nye regler om Etterretningstjenestens adgang til tilrettelagt innhenting (TI) av grenseoverskridende elektroniske kommunikasjonsdata, på folkemunne gjerne omtalt som regler om «elektronisk masseinnsamling av data» eller «digitalt grenseforsvar». Oslo tingretts konklusjon er at reglene er i samsvar med de krav som oppstilles etter Grunnloven § 102, EMK Artikkel 8 og 10 og EUs kommunikasjonsverndirektiv.

Etterretningstjenestelovens kapittel 7 ble endelig vedtatt i 2023, og tillater innhenting, lagring og behandling av grenseoverskridende datatrafikk for etterretningsformål. Innhenting skjer gjennom såkalt tilrettelagt innhenting, som er et verktøy for innsamling av grenseoverskridende datatrafikk gjennom tilrettelegging fra tilbydere av elektroniske tjenester.

Problemet med innhentingsmetoden, og bakgrunnen for søksmålet, er at store

mengder elektronisk kommunikasjon mellom nordmenn i det daglige skjer via servere i utlandet som følge av nettets infrastruktur. Verktøyet vil dermed også fange opp store mengder innenlands kommunikasjon. Saksøker hevdet at denne type innsamling, lagring og behandling utgjør en omfattende og vilkårlig masseovervåkning av personer i Norge, i strid med retten til privatliv, kommunikasjon og pressens ytringsfrihet (kildevern) slik disse rettighetene er beskyttet i Grunnloven, EMK og EUs kommunikasjonsverndirektiv.

Basert på en inngående vurdering av lovreguleringen av tilrettelagt innhenting, finner retten at de krav som er oppstilt i Grunnloven, EMK og EU-rett for legitimering av inngrep i berørte grunnleggende rettigheter er oppfylt. Sentralt ved vurderingen er om reguleringen av tilrettelagt innhenting inneholder tilstrekkelige rettssikkerhetsgarantier («end-to-end safeguards») for å hindre misbruk, blant annet klart definerte rammer for innhenting, formålsbegrensning, domstolskontroll og etterfølgende kontroll. Til tross for at retten finner svakheter ved lovreglene, som at «en klager har begrensede muligheter til å få fastslått om det har skjedd en rettighetskrenkelse», mener retten at en samlet vurdering tilsier at etterretningstjenestelovens

rettsikkerhetsgarantier er tilstrekkelige for å hindre vilkårlighet eller misbruk av tilrettelagt innhenting som etterretningsverktøy. Dermed finner retten at lovhjemlene er lovlige.

Avgjørelsen har betydning for enhver aktør som tilbyr elektroniske kommunikasjonstjenester, ettersom de nye reglene pålegger såkalt tilretteleggingsplikt. Det innebærer at ekomtilbydere og andre tilbydere av internettbaserte kommunikasjonstjenester må tilgjengeliggjøre sin datatrafikk for Etterretningstjenestens speiling, bulklagring og eventuell videre bruk.

Siste ord er trolig ikke enda sagt i saken. Administrerende direktør i stiftelsen Tinius, Kjersti Løken Stavrum, har uttalt at stiftelsen nå vurderer videre rettslige skritt. Avgjørelsen er tilgjengelig i sin helhet [her](#).

Stortinget har vedtatt endringer i Kringkastingsloven

Den 18. februar 2025 vedtok Stortinget flere endringer i Kringkastingsloven. Endringene er basert på Kultur- og likestillingsdepartementets Prop. 66 LS (2003-2004) «Endringer i kringkastingsloven mv.», som har som mål å gjennomføre AMT-direktiv (direktivet om audiovisuelle medietjenester) i Norge.

Blant endringene er en utvidelse av kringkastingslovens anvendelsesområde, slik at også videodelingsplattformtjenester omfattes av regelverket. Dette gjelder plattformer

der tilbyderen ikke har redaksjonell kontroll, fordi brukerne laster opp innholdet, som for eksempel YouTube. Endringen skal blant annet sikre økt beskyttelse mot skadelig og ulovlig innhold på slike tjenester. Lovendringen inkluderer også skjerpede krav til universell utforming av audiovisuelle medietjenester. Vi har tidligere omtalt forslaget til modernisering av kringkastingsregelverket i vårt [nyhetsbrev Q1 2024](#).

Lovvedtaket er tilgjengelig [her](#).

Kultur- og likestillingsdepartementet har sendt forslag om endringer i forskrift om innovasjons- og utviklingstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier på høring

Den 11. mars 2025 publiserte regjeringen på sine nettsider at forslag om endringer i forskrift om innovasjons- og utviklingstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier er sendt på høring. Endringsforslaget innebærer blant annet at en utvidelse av kretsen av medier som omfattes av støtteordningen, med forslag om at vilkårene for tilskudd knyttes til medieansvarslovens virkeområde. Det foreslås også et krav om at mediet må ha en ansvarlig redaktør som har tilsluttet seg presseetiske standarder, og at hovedvekten av innholdet skal være nyhets- og aktualitetsstoff, ikke underholdnings-, livsstils- eller forbrukerstoff rettet mot privatpersoner. Forslaget inneholder også andre mindre justeringer. Høringsnotatet er tilgjengelig [her](#).

Medieklagenemnda opphever Medietilsynets avslag om produksjonstilskudd: produksjonsforskriften § 5 inneholder ikke et selvstendig krav om at innhold skal være "rettet mot allmennheten"

Den 7. november 2023 avslo Medietilsynet Shifter Media AS' søknad om produksjonstilskudd. Avslaget var basert på en innholdsanalyse som viste at en overveiende andel av de analyserte artiklene var rettet mot næringslivet, og dermed ikke oppfylte produksjonsforskriften § 5 sitt krav til at innhold skal rette seg mot allmennheten.

Vedtaket ble klaget til Medieklagenemnda, som 31. januar 2025 opphevet avslaget. Medieklagenemnda påpeker at produksjonsforskriften § 5 ikke kan tolkes slik at den oppstiller et vilkår om *"løpende journalistisk produksjon og formidling"* og et separat vilkår om at denne må være rettet *"til allmennheten"*. I stedet må det foretas en samlet vurdering av om vilkåret om hovedformål er oppfylt. Det er dermed ikke korrekt, slik Medietilsynet har lagt til grunn, at *"til allmennheten"* skal forstås som *et selvstendig vilkår, men snarere som en del av formidlingen av hovedformålet «løpende journalistisk produksjon og formidling av nyheter, aktualitetsstoff og samfunnsdebatt til allmennheten"*.

Medieklagenemnda uttrykker videre at det ikke er hensiktsmessig å operere med et avgrensningskriterium basert på subjektive antagelser om hvilke ord, begreper og temaer som er forståelige for allmennheten eller bredere lag av befolkningen. Videre påpeker

Medieklagenemnda at det foreligger en forskjellsbehandling av Shifter i forhold til andre søkere. Saken sendes derfor tilbake til Medietilsynet for en ny behandling. Vedtaket er tilgjengelig [her](#).

Medietilsynet har fått tilsynsansvar for Digital Services Act (DSA)

Den 28. februar 2025 kunngjorde regjeringen at Medietilsynet, Forbrukertilsynet, Datatilsynet og Nkom skal ha ansvaret for å håndheve EU-forordningen Digital Services Act (DSA) i Norge.

DSA regulerer internettbaserte tjenester og plattformer, med mål om å blant annet motvirke ulovlig innhold på nett, sikre like markedsvilkår for plattformtilbydere og sørge for kontroll og tilsyn med plattformer. Medietilsynet vil være en av fire myndigheter med tilsynsansvar når loven gjennomføres i Norge. Regjeringen har varslet at et lovforslag vil bli sendt på høring før sommeren.

Regjeringens beslutning om tilsynsmyndighet er tilgjengelig [her](#).

Nytt medieråd etablert i EU

I februar ble det Europeiske medierådet etablert. Rådet består av mediemyndigheter fra 30 europeiske land, og Medietilsynet representerer Norge.

Formålet med rådet er å motvirke inngrep i pressefriheten fra både statlige og kommersielle aktører. Rådet er en videreføring

av European Regulators Group for Audiovisual Media Services, men er uavhengig av Europakommisjonen, og har et bredere mandat. Rådets oppgaver går blant annet ut på å foreslå felles tiltak for å beskytte det indre marked mot medietilbydere utenfor EU som utgjør trusler mot offentlig sikkerhet, og å fasilitere for dialog mellom europeiske medieorganisasjoner og globale medieplattformer i tilfeller av uberettiget restriksjon eller suspensjon av innhold.

Medietilsynet uttaler at ordningen er viktigst for land der pressefriheten står svakere enn i Norge, men påpeker at det er behov for et styrket og koordinert europeisk samarbeid for å verne om medienes posisjon i Europa.

Europakommisjonens pressemelding er tilgjengelig [her](#).

Kjennelse om avslag på pressens innsyn i Tone Ingebrigtsens forklaring er anket til Høyesterett

Under den mye omtalte straffesaken mot Gjert Ingebrigtsen krevde Tone Ingebrigtsen, som var fritatt for vitneplikt etter unntaksreglene for ektefeller, at retten skulle lukkes for presse og tilskuere dersom hun skulle avgi forklaring. Av hensyn til sakens opplysning valgte tingretten å imøtekomme dette ønsket. Forklaringen ble likevel filmet.

I etterkant søkte Norsk Presseforbund og Norsk Redaktørforening om innsyn i opptaket, under henvisning til at forklaringen har

offentlig interesse og at pressen ikke kan føre kontroll med domstolens behandling av straffesaken uten kunnskap om hva som ble sagt i en sentral vitneforklaring. Tingretten avsto innsynsbegjæringen, og begrunnet det med at pressen ikke har krav på å få innsyn i rettens dokumenter under en pågående straffesak. Retten fremhevet at innsyn i opptak av en forklaring gitt bak lukkede dører kan føre til at vitner nekter å forklare seg, eller at vitner stiller vilkår for rettens anledning til å gjøre opptak.

Pressen anket kjennelsen til lagmannsretten, som i likhet med tingretten avsto innsynsbegjæringen. Lagmannsretten la vekt på at tilgang til opptakene i realiteten vil innebære en omgjøring av beslutningen om lukkede dører, at terskelen for innsyn skal være høy, og at behovet for innsyn uansett er begrenset fordi aktørene i saken kan referere fra forklaringen i sin prosedyre.

Pressen ønsker fortsatt innsyn i forklaringen, og har anket kjennelsen til Høyesterett.

Lagmannsrettens kjennelse er tilgjengelig [her](#).

Høyesterett: Dom som belyser ytringsfrihetens rekkevidde

Den 9. september 2025 avsa Høyesterett dom om forholdet mellom straffeloven § 266 om hensynsløs atferd og ytringsfriheten. Dommen er særlig relevant ved publisering av opplysninger om enkeltpersoners straffehistorikk på internett.

En kvinne publiserte et Facebook-innlegg om en navngitt advokats tidligere domfellelser. Handlingen falt inn under gjerningsbeskrivelsen i straffelovens § 266 om hensynsløs atferd. Høyesterett tar stilling til om hun kunne straffes, eller om ytringen var beskyttet av ytringsfriheten. For å gjøre inngrep i ytringsfriheten må inngrepet (i) ha hjemmel i lov, (ii) være begrunnet i et legitimt formål og (iii) være nødvendig i et demokratisk samfunn. Inngrepet hadde hjemmel i strl. § 266, og spørsmålet var derfor om straff var nødvendig. Dette beror på en interesseavveining mellom retten til privatliv og ytringsfriheten.

Høyesterett legger vekt på ytringens innhold og formål, herunder hvorvidt den bidro til offentlig debatt, men også hvem som kom med ytringen og hvem den rettet seg mot. Høyesterett presiserer at pressen nyter et særlig vern i sin rolle som "vakthund" når ytringen *"gjaldt et tema av offentlig interesse, og dens bidrag til offentlig debatt"*, og at også bloggere og populære brukere av sosiale medier kan inneha en rolle som "vakthund" på grunn av internetts viktige rolle i informasjonsutvekslingen.

Selv om innlegget berørte et tema om offentlig interesse, herunder vilkårene for advokatbevilling, vurderer Høyesterett at kvinnens formål var å skade advokatens tillit og ikke bidra til samfunnsdebatt. Selv om ytringen rettet seg mot en advokat, en yrkesgruppe som i større grad enn andre yrkesgrupper må tåle at det rettes et kritisk søkelys mot dem når forholdet er av betydning for advokatrollen, hadde det gått 31 år fra den mest alvorlige domfellelsen til publiseringen. Dømtes rett til

å bli glemt for straffbare handlinger, sammen med innleggets spredning og konsekvensene for fornærmede, gjorde at ytringen ble ansett som hensynsløs atferd uten vern av ytringsfriheten.

Høyesterett delte seg i et flertall og mindretall (4-1), men var enige i vurderingen av ytringsfrihetens rekkevidde.

Dommen er tilgjengelig [her](#).

Forslag om endringer i mediestøtten og pressestøtten

I november publiserte Medietilsynet en utredning om ordningen for direkte mediestøtte. Utredningen er utarbeidet på oppdrag fra Kultur- og likestillingsdepartementet og skal danne grunnlag for mediepolitikken i perioden 2027-2030.

Medietilsynet foreslår blant annet endringer i regelverket for produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier (ofte kalt pressestøtten). For store, nasjonale medier foreslås det skjerpede vilkår for å motta støtte, blant annet i form av høyere minstekrav til antall abonnenter, strengere krav til geografisk spredning og økte krav til egenprodusert journalistisk innhold. Det foreslås også å innføre en tydeligere kategorisering av nisjemedier og breddemedier. Formålet er at tilskuddsordningen i større grad skal reflektere mediernes faktiske markedsgrunnlag og driftsvilkår, og at støtten i hovedsak skal gå til redaksjonelt sterke

og selvstendige aktører med reell nasjonal tilstedeværelse.

I tillegg foreslås endringer i saksbehandlingsprosessen, slik at produksjonstilskuddet kan fordeles tidligere på året og dermed gjøre ordningen mer forutsigbar.

Ifølge Medietilsynet skal endringene bidra til den digitale omstillingen i mediene, særlig for små aktører i små markeder, og samtidig redusere etableringshindre og åpne markedet for nye medier.

Utredningen er tilgjengelig [her](#).

IT- og teknologiåret 2025

Nierholm

Forslag til ny lov om digital operasjonell motstandsdyktighet i finanssektoren (DORA-loven)

Finansdepartementet publiserte 7. mars 2025 et nytt lovforslag om digital operasjonell motstandsdyktighet i finanssektoren med tilhørende proposisjon (Prop. 54 LS (2024–2025)). Loven implementerer EU-forordningen DORA (2022/2554), og et tilhørende direktiv (2022/2556), som allerede har trådt i kraft i EU.

Overordnet skal DORA sikre krav til IKT-sikkerheten til finansforetak, bl.a. gjennom krav til foretakenes risikostyring, hendelsesrapportering, testing, avtaler om bruk av IKT-tjenester og oppfølging av IKT-leverandører, og tilsyn og tilsynssamarbeid. I Norge vil DORA erstatte den eksisterende IKT-forskriften som allerede regulerer visse av de samme aspektene som DORA, bare i et vesentlig mindre detaljert omfang.

Siden DORA er en forordning, er det begrensede muligheter for særnorske tilpasninger og DORA inneholder ifølge departementet få nasjonale valg. Finanstilsynet er utpekt som tilsynsmyndighet.

Det er foreløpig ikke kjent når DORA vil tre i kraft i Norge, men det er ubekreftede rykter i

bransjen om at ikrafttredelse kan skje så tidlig som rundt sommeren. Finansdepartementets pressemelding kan leses [her](#), Finanstilsynets informasjon om DORA kan leses [her](#) og lovforslaget/proposisjonen kan leses i sin helhet [her](#).

Regjeringen varsler lovforslag for gjennomføring av AI Act i Norge før sommeren

Den 21. mars 2025 publiserte regjeringen en pressemelding om at forberedelsene til innføringen av AI Act i Norge har startet. AI Act ble vedtatt i EU den 13. mars 2024 og trådte delvis i kraft i EU i februar i år. Norge forbereder seg nå på å innlemme regelverket i norsk rett og har varslet at et lovutkast vil bli sendt på høring før sommeren 2025. Digitaliserings- og forvaltningsministeren har uttalt at de sikter mot et lovforslag som skal tre i kraft sensommeren 2026. Vi har tidligere omtalt AI Act i vårt [nyhetsbrev Q1 2024](#).

Regjeringens pressemelding er tilgjengelig [her](#).

To nye EU-rettsakter har trådt i kraft i EU: Cybersolidaritetsforordningen og forordning om europeisk helsedataområde (EHDS)

Den 2. desember 2024 vedtok EU Cybersolidaritetsforordningen, som har som formål å styrke solidariteten og kapasiteten i EU for å oppdage, forberede seg på og svare på betydelige

cybersikkerhetstrusler og angrep.

Forordningen ble publisert i EU-tidende 15. januar 2025 og trådte formelt i kraft i EU den 4. februar 2025. Vi har tidligere skrevet om Cybersolidaritetsforordningen i vårt [nyhetsbrev Q2 2023](#).

EHDS-forordningen er også publisert i EU-tidende, etter at den ble vedtatt 21. januar 2025. EHDS-forordningen ble foreslått i mai 2022, og har som formål å gi pasienter kontroll over egne helsedata, samt sikre en sikker og sømløs, sikker og effektiv flyt av pasientdata på tvers av europeiske land. Forordningen trådte i kraft i EU 26. mars 2025.

De tre EFTA/EØS-landene skal nå vurdere om cybersolidaritetsforordningen og EHDS-forordningen er EØS-relevante. Hvis rettsaktene vurderes som EØS-relevante, vil Norge starte arbeidet med å innlemme regelverkene i norsk rett. Cybersolidaritetsforordningen er tilgjengelig [her](#). EHDS-forordningen er tilgjengelig [her](#).

EU trekker AI Liability Act

AI Liability Act, som ble foreslått i EU i september 2022, er nå trukket av Europakommisjonen grunnet manglende enighet. Direktivforslaget gjelder sivilrettslig erstatningsansvar utenfor kontrakt når skaden er forårsaket av et AI-system. Blant annet inneholdt forslaget felles regler for fremleggelse av dokumentasjon for høyrisiko AI-systemer, samt felles regler for bevisbyrden ved skyldansvar.

EU har vedtatt endringer i SRD-beslutningen

Den 22. januar 2025 kunngjorde EU-Kommisjonen endringer i SRD-beslutningen. SRD-beslutningen ble vedtatt tilbake i 2006 og utgjør det regulatoriske rammeverket for kortdistansekommunikasjonsutstyr.

De vedtatte endringene utgjør de niende endringene av SRD-beslutningen og inkluderer blant annet forbedringer av eksisterende informasjon rundt aktive medisinske implantater, RFID, tale- og videoapplikasjoner og lyttehjelpemidler. Det foreslås også endringer for å muliggjøre bruk av frekvenser til bakkebaserte radarsystemer med syntetisk blanderåpning (SAR-systemer) og sikkerhetsskannere. Endringene er vurdert som EØS-relevant og vil gjennomføres i norsk rett. Endringene av SRD-beslutningen er tilgjengelig [her](#).

EU-kommisjonen foreslår tekniske beskrivelser for produkter omfattet av Cyber Resilience Act

Den 13. mars 2025 presenterte EU-kommisjonen et forslag til teknisk beskrivelse av produkter som faller inn under kategoriene «viktige» eller «kritiske» etter Cyber Resilience Act. Forordningen, som ble vedtatt i EU i 2024, inneholder en rekke sikkerhetskrav til digitale produkter som smartklokker, leketøy, rutere, brannmurer, og den programvaren som benyttes i disse produktene.

Forordningen klassifiserer produkter under tre kategorier: standard, viktige og kritiske produkter. Produktene anses som viktige eller kritiske hvis de innebærer en høyere cybersikkerhetsrisiko ved å utføre funksjoner som medfører en betydelig risiko for skadevirkninger, slik som smarthusprodukter med sikkerhetsfunksjoner (for eksempel smarte dørlåser, sikkerhetskamerater, alarmsystemer osv.). Produkter som kan forstyrre, kontrollere eller skade flere andre produkter, kan kategoriseres som kritiske, eksempelvis maskinvareenheter med sikkerhetsbokser og smartkort.

Forslaget fra EU-kommisjonen er et ledd i gjennomføringen av Cyber Resilience Act artikkel 7 (4), som krever at det vedtas en gjennomførelsesforordning som spesifiserer den tekniske beskrivelsen av kategorier av produkter som anses som viktige eller kritiske. Formålet er å gi en mer detaljert beskrivelse av produkter innenfor disse kategoriene. Fristen for å gi tilbakemelding på forslaget er satt til 10. april 2025. Forslaget er tilgjengelig [her](#).

Digitalsikkerhetsloven trer i kraft 1. oktober 2025

I statsråd 20. juni 2025 ble det kunngjort at digitalsikkerhetsloven og digitalsikkerhetsforskriften, som blant annet implementerer NIS 1-direktivet fra 2016 i norsk rett, trer i kraft fra 1. oktober 2025.

Digitalsikkerhetsloven finnes [her](#) og digitalsikkerhetsforskriften [her](#). Vi har tidligere omtalt vedtakelsen av digitalsikkerhetsloven i vår [årbok for IPR/TMT-året 2023](#) og digitalsikkerhetsforskriften i [vårt nyhetsbrev for Q3 2024](#).

DORA har trådt i kraft i Norge

Den 1. juli 2025 trådte DORA-loven i kraft i Norge. Loven gjelder for de fleste regulerte foretak, samt noen IKT-tjenesteleverandører, og har som formål å gi et økt nivå av digital operasjonell motstandsdyktighet i finansiell sektor. Wiersholm har tidligere publisert et [nyhetsbrev](#) om ikrafttreddelsen av DORA-loven.

Finansdepartementet har også kunngjort DORA-forskriften, som gir utfyllende bestemmelser til DORA-loven. DORA-loven er tilgjengelig [her](#). DORA-forskriften er tilgjengelig [her](#).

Apple og Meta ilagt bøter for brudd på Digital Markets Act

EU-kommisjonen har ilagt Apple og Meta bøter på henholdsvis 500 millioner euro og 200 millioner euro som følge av brudd på Digital Markets Act (DMA).

Under DMA skal en apputvikler som distribuerer sine apper via Apples App Store gratis kunne informere kunder om alternative tilbud utenfor App Store, styre kundene til disse tilbudene og tillate kjøp. Kommisjonen mener at Apple ikke overholder denne forpliktelsen. Gjennom en rekke restriksjoner har Apple vanskeliggjort bruk av alternative distribusjonskanaler, for eksempel ved at Apple hindrer apputviklere i å informere forbrukere om alternative tilbud utenfor Apples egne produkter. Kombinert med bøter som nevnt over, har kommisjonen pålagt Apple å fjerne slike teknologiske og kommersielle restriksjoner i App Store.

Videre krever DMA at brukeres samtykke skal innhentes for bruk/deling av personopplysninger mellom tjenester. Boten ilagt Meta knytter seg til den omstridte "Consent or pay"-løsningen som ble annonsert av Meta i november 2023. Betalingsløsningen gir brukere av Facebook og Instagram valget mellom å samtykke til bruk/deling av personopplysninger for personlig markedsføring eller å betale Meta et månedlig gebyr for en annonsefri tjeneste. Kommisjonen mener at betalingsmodellen er i strid med DMA, da den ikke gir brukere tilstrekkelig valg mellom en tjeneste som innhenter mindre personopplysninger, men som ellers er likeverdig med alternativet. I tillegg mener kommisjonen at betalingsmodellen i praksis

ikke gir forbrukere mulighet til å fritt samtykke til innhenting av personopplysninger. Etter dialog mellom kommisjonen og Meta, lanserte Meta i november 2024 en endret versjon av betalingsmodellen, som angivelig skal tilby brukerne et nytt alternativ som innhenter færre personopplysninger. Sistnevnte er fortsatt under vurdering i kommisjonen. Boten ilagt Meta for brudd på DMA knytter seg til tidsperioden hvor forbrukere i EU bare ble tilbudt det binære "Consent or Pay"-alternativet, det vil si mellom mars 2024 (da DMA-forpliktelsene ble bindende) og november 2024 (da Metas nye annonseringsmodell ble lansert).

Begge selskaper er gitt en frist på 60 dager til å etterkomme kommisjonens beslutninger og for å unngå videre tvangsbøter.

Vedtakene mot Apple og Meta er de første fra kommisjonen om manglende overholdelse av reglene i DMA. Les mer om kommisjonens vedtak [her](#).

Ny veileder fra Regjeringen om KI i arbeidslivet

Regjeringen har lansert en praktisk guide for bruk av KI-assistenter i arbeidslivet. Guiden er utarbeidet av en ekspertgruppe fra akademia, næringslivet og det offentlige. Den skal tjene som en veileder som gir norske virksomheter en praktisk innføring i bruk av programvare basert på kunstig intelligens. Veilederen tar bl.a. for seg temaer som (i) sikkerhet og konfidensialitet, (ii) ansvarlighet innad i organisasjonen, (iii) juridiske

rammebetingelser, (iv) teknisk oppsett og (v) kvalitetssikring og drift. Det er også utarbeidet en praktisk sjekkliste som kan brukes av virksomheter før KI tas i bruk.

Veilederen finner du [her](#).

EU's handlingsplan for kunstig intelligens i Europa

EU-kommisjonen vil gjøre Europa ledende på kunstig intelligens gjennom utarbeidelsen av en ny handlingsplan («AI Continent Action Plan»). Handlingsplanen har som mål å bidra til dette ved å styrke europeisk industri gjennom tiltak delt inn i fem hovedpilarer: (i) utbygging av stor-skala AI-infrastruktur, (ii) økt tilgang til store datasett av høy kvalitet, (iii) utvikling av algoritmer og strategi for AI-adopsjon, (iv) forbedring av AI-kompetanse og (v) regulatorisk forenkling.

Du kan lese mer om handlingsplanen, og den videre prosessen med arbeidet, [her](#).

EU's strategi for bruk av AI

Som del av EU's handlingsplan for kunstig intelligens (se over), har EU-kommisjonen også lagt frem en ny strategi for å øke bruken av kunstig intelligens i industrien og offentlige tjenester («Apply AI Strategy»). Hensikten er å fremme innovasjon, sikre pålitelig KI og styrke Europas konkurransekraft. Strategien legger

til rette for mer bruk av KI, økte investeringer, høyere produktivitet og skal fungere som en modell for å innføre KI i EU's viktige sektorer.

Du kan lese mer om strategien, og den videre prosessen med arbeidet, [her](#).

Konsultasjon om ny KI-forordning

I forbindelse med EU's handlingsplan for kunstig intelligens (se over), har EU bedt om tilbakemeldinger til en mulig ny forordning: «Cloud and AI Development Act». Denne forordningen skal styrke EU's kapasitet på skytjenester og KI-infrastruktur og det foreslår at forordningen skal ha tre hovedområder:

- Støtte forskning og innovasjon for å utvikle miljøvennlige KI-skyer og datasentre.
- Fremme investeringer i bærekraftige datasentre for å tredoble EU's regnekapasitet innen 5 til 7 år.
- Øke sikkerheten hos europeiske skyleverandører.

Mer informasjon finnes [her](#) og status på konsultasjonsprosessen kan du se [her](#).

Forslag om EU-strategi for et europeisk forskningsråd for KI

EU-kommisjonen har foreslått en ny EU-strategi som skal gi en felles politikk for kunstig intelligens i forskning, og gjøre det lettere for forskere i hele EU å bruke KI. Det skal blant

annet koordinere arbeidet mellom EU og medlemslandene, finne ut hva som mangler og hva som er viktigst, og passe med andre EU-politikker. Målet er også å gjøre det mulig å opprette et europeisk råd for KI-forskning.

Mer informasjon finnes [her](#), og status på konsultasjonsprosessen kan du se [her](#).

Høringsnotat om den nye KI-loven

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet har sendt utkast til ny KI-lov på høring. Wiersholms oppsummering av høringsnotatet kan du lese [her](#).

EU skal revidere Cybersikkerhetsforordningen

EU-kommisjonen har foreslått revisjon av Cybersikkerhetsforordning som ble vedtatt i 2019. Formålet med revisjonen er å effektivisere cybersikkerhetstiltak, styrke cyberresiliens og oppnå et høyt felles nivå av cybersikkerhet i EU. Fristen for å komme med innspill var 20. juni 2025. Wiersholm har tidligere skrevet om Cybersikkerhetsforordningen i [vårt nyhetsbrev Q2 2024](#).

Høringsdokumentet er tilgjengelig [her](#).

NIS 1-direktivet: EFTAs overvåkingsorgan har anlagt sak mot Norge

Den 8. oktober 2025 anla EFTAs overvåkingsorgan (ESA) sak mot Norge med påstand om at Norge ikke har vedtatt de nødvendige tiltakene for å gjennomføre NIS1-direktivet innen fristen, alternativt at Norge har unnlatt å informere ESA om eventuelle tiltak som er gjort innen fristen.

ESA varslet Norge første gang i november 2024, og fulgte deretter opp mer en formell uttalelse i mars 2025. Norge erkjente forsinkelsen, og opplyste at nødvendige lovendringer var under arbeid og forventet å tre i kraft andre halvår 2025.

Da fristen utløp, hadde ESA fortsatt ikke mottatt noen bekreftelse fra Norge om at reglene var gjennomført. På denne bakgrunn har ESA anlagt sak mot Norge, og ber EFTA-domstolen om å konstatere traktatbrudd og pålegge Norge å dekke saksomkostningene.

Varslet fra EFTA-domstolen er tilgjengelig [her](#).

Omnibus VII: forenkling av EU-regler, endring av ikrafttredelsesdato for AI Act og forslag til en ny digital lommebok

Den 19. november 2025 la EU frem forslag til en digital forenklingsspakke kalt Omnibus VII. Pakken inneholder to nye forordningsforslag, datastrategien "Unlocking data for AI" og et forslag om en "European Business Wallet".

Det første forordningsforslaget, "Simpler EU digital rules", innebærer en opprydning i EU-forordninger, der enkelte rettsakter oppheves og reglene videreføres i andre, eksisterende rettsakter, for eksempel i GDPR og Data Act. Formålet er å forenkle det digitale rammeverket i EU.

Det andre forordningsforslaget gjelder endringer i AI Act, hvor en sentral del av forslaget er å utsette ikrafttreddelsen av de strengeste kravene i AI Act fra august 2026 til desember 2027. Dette medfører en utsettelse av kravene for høyrisiko AI. Forslaget har møtt kritikk, ettersom det er en risiko for at EU ikke rekker å vedta endringene i AI Act før august 2026. Dette kan føre til at selskaper uansett må forberede seg til den opprinnelige ikrafttreddelsesdatoen 2. august 2026.

EU foreslår også en ny datastrategi, som blant annet innebærer initiativer for økt tilgjengelighet av høykvalitetsdata for AI-utvikling, strømlinjeforming av dataregler for økt rettssikkerhet og reduserte kostnader, opprettelse av et juridisk hjelpesenter for dataforordningen, samt tiltak for å sikre EUs datasuverenitet.

Videre er det foreslått en "European Business Wallet", som skal gi europeiske selskaper og offentlige organer et enhetlig digitalt verktøy som gjør det mulig å digitalisere operasjoner og samhandlinger som i dag ofte må gjøres personlig. Bedrifter skal kunne signere, stemple og forsegle dokumenter digitalt, opprette, lagre og utveksle dokumenter på en sikker måte, samt kommunisere sikkert med andre bedrifter eller offentlige forvaltning i hele EU. Forslaget er ment å gi store administrative besparelser.

Omnibusforslagene er sendt på høring til Rådet og Europaparlamentet.

Stortingets omtale av Omnibusforslagene er tilgjengelig [her](#).

Personvernåret

2025

Wiersholm

Datatilsynet: Gebyr på 4 millioner kr til Telenor for mangler ved personvernombudsordningen

Den 10. mars 2025 vedtok Datatilsynet et gebyr på 4 millioner kr til Telenor ASA (Telenor) for mangler ved internkontrollen knyttet til personvernombudsordningen. Telenor pålegges også å utrede, dokumentere og følge opp spørsmålet om de er forpliktet til å ha et personvernombud, og å oppdatere og korrigere behandlingsprotokollen. Selskapet får i tillegg en irrettesettelse for mangelfull rapportering fra personvernombudet til ledelsen.

Vedtaket har grunnlag i et stedlig tilsyn som ble gjennomført i 2022. Telenor mottok varsel om vedtak i 2024, og valgte da å avvikle personvernombudsordningen under henvisning til at de ikke var pålagt å ha et ombud. Datatilsynet mener derimot at med mindre det er helt åpenlyst at man ikke er forpliktet til å oppnevne et personvernombud, må det gjøres en dokumentert vurdering av spørsmålet for å vise at det er gjort en reell vurdering hvor alle relevante faktorer er tatt i betraktning. Tilsynet konkluderer med at mangel på en slik vurdering utgjør et brudd på GDPR artikkel 24, som gir

grunnlag for overtredelsesgebyr og pålegg om iverksetting av nødvendige tiltak.

Videre fastslår Datatilsynet at selv ved frivillig etablering av et personvernombud, må kravene til personvernombudsordningen i GDPR etterleves. Tilsynet bemerker at ombudets ressurssituasjon har vært for dårlig og at Telenor burde ha skapt et tydeligere skille mellom ombudets interne roller i virksomheten. Mest alvorlig er at ombudets rapporteringslinje til øverste ledelse har vært mangelfull. Tilsynet anerkjenner at det kan ha en uheldig signaleffekt dersom det ilegges overtredelsesgebyr for praktiseringen av en frivillig og ønskelig ordning, og at terskelen for gebyr bør ligge høyt. Irrettesettelse anses derfor som passende reaksjon.

Ved utmålingen av gebyret anses det som formildende at det ikke er avdekket skade på de registrertes personvern, og at saken har hatt lang saksbehandlingstid. Telenor har gitt uttrykk for at de er uenige i vedtaket, under henvisning til at innholdet i vedtaket er lite konkret og vanskelig å forstå. Saken ble behandlet som en grenseoverskridende sak, og kan derfor ikke påklages til Personvernemnda, men kan

bringes inn direkte for Oslo Tingrett.

Vedtaket minner om viktigheten av å gjøre dokumenterte og grundige vurderinger av personvernhandteringen i virksomheten, og å ha kontroll på og følge opp personvernombudsordningen, uavhengig av om ordningen er obligatorisk eller frivillig praktisert.

Vedtaket er tilgjengelig [her](#).

Datatilsynet: Ny veileder om innhenting av samtykke til bruk av informasjonskapsler (cookies) og andre sporingsteknologier

Datatilsynet har utgitt en ny veileder om hvordan behandlingsansvarlige kan be om samtykke til bruk av informasjonskapsler og andre sporingsteknologier i tråd med GDPR. Målet er å gjøre det enklere for norske virksomheter å etterleve samtykkekravene som ble innført med den nye ekomloven 1. januar 2025.

Den nye ekomloven § 3-15 angir at bruk av informasjonskapsler og lignende teknologier krever et forhåndssamtykke som er gyldig etter GDPR, ved å være frivillig, spesifikt, informert og utvetydig. Dette innebærer strengere krav for norske virksomheter når det gjelder å informere om og innhente samtykke til bruk av informasjonskapsler på egne nettsider.

Veiledningen inneholder en sjekkliste med ti praktiske råd om hvordan man kan innhente et gyldig samtykke. Veiledningen klargjør blant annet at det vil virke forvirrende om brukeren

presenteres for muligheten til å samtykke til bruken av informasjonskapsler som anses som strengt nødvendige i henhold til § 3-15 andre ledd, og fremhever at alternativet for å avvise samtykke bør presenteres som likeverdig med alternativet for å akseptere samtykke. I tillegg minner veiledningen om at man har et ekstra ansvar dersom man benytter tredjepartsinformasjonskapsler, og at man i så fall bør sørge for å ha gode samarbeidsmekanismer på plass for å fange opp eventuelle endringer hos tredjeparten eller fra brukeren som kan påvirke samtykket.

Datatilsynet har hittil uttrykt forståelse for at norske virksomheter trenger tid til å tilpasse seg de nye reglene, og har fokusert på å gi veiledning om hvordan reglene skal tolkes. Nå anbefales det derimot at norske virksomheter prioriterer arbeid med etterlevelse av de nye reglene. Veiledningen vil være et nyttig verktøy i dette arbeidet. Veiledningen er tilgjengelig [her](#).

EU-domstolen slår fast at Europakommisjonen brøt EU-institusjonenes personvernforordning i en sak om overføring av personopplysninger til tredjeland

Den 8. januar 2025 avsa EU-domstolen en avgjørelse i sak T-354/22 angående brudd på forordning 2018/1725, også kjent som «EUDPR». EUDPR regulerer behandlingen av personopplysninger av EU-institusjoner og har mange likheter med GDPR. Saken involverte Thomas Bindl, som hadde besøkt nettsiden

til Konferansen om Europas fremtid (CFE) og registrert seg for et «GoGreen»-arrangement gjennom sin Facebook-konto.

Bindl sendte forespørsler til Kommisjonens personvernombud om informasjon angående behandlingen av hans personopplysninger, inkludert lagring og overføring til tredjeparter som Amazon Web Services og Facebook. Kommisjonen forsikret at dataene ble behandlet innenfor EU og ikke overført til tredjeland. Uenighet om svarene førte til at Bindl tok saken til retten, hvor han krevde annullering av overføringer til land uten tilstrekkelig beskyttelsesnivå, fastslåelse av passivitet fra Kommisjonen, 800 EUR erstatning for manglende og for sent innsyn og 400 EUR erstatning for overføringer.

Domstolen avviser Bindls krav om annullering av overføringen av data, ettersom dette ikke var annuellerbare rettsakter, men faktiske handlinger. Domstolen avviser også kravet om fastslåelse av passivitet fra Kommisjonen. Dette skyldes at et svar som ikke samsvarer med det svaret søkeren ønsket å motta, ikke er et grunnlag for å fastslå passivitet. Videre avviser domstolen kravet om erstatning for manglende innsyn ettersom det i realiteten ble begrunnet med at det forelå en ulovlig overføring til et tredjeland, og at det sene svaret ikke hadde medført noen skade.

I det andre spørsmålet om erstatning slår EU-domstolen fast at risikoen for tredjeparts tilgang til personopplysningene, som oppstod under et besøk av CFE den 30. mars 2022, ikke i seg selv utgjør en ulovlig overføring i henhold til EUDPR. Videre fastslår EU-domstolen at ved besøket

av CFE den 8. juni 2022 førte Bindls egne handlinger, sannsynligvis ved bruk av en VPN, direkte til overføringen til USA. Kommisjonens håndtering kunne derfor ikke tilskrives som årsak til skaden.

Bindl får derimot medhold i erstatningsspørsmålet for overføringen ved registreringen. Under registreringen for «GoGreen»-arrangementet ble Bindls IP-adresse og informasjon om hans nettleser og enhet overført til Meta Platforms i USA. Domstolen konkluderer med at Kommisjonen, ved å vise en «Logg inn med Facebook»-lenke på EU Login nettsiden, skapte forutsetningene for overføring av Bindls personopplysninger til et tredjeland, noe som er i strid med EUDPR. EU-domstolen fastslår dermed at Kommisjonen har begått en overtredelse av EUDPR, og tilkjenner erstatning.

EU-domstolen: Brudd på GDPR kan medføre bot på 4% av konsernets totale omsetning

Den 13. februar 2025 avsa EU-domstolen dom i sak C-383/23, som gjaldt spørsmål om utmåling av gebyr for brudd på GDPR skal beregnes ut ifra omsetningen til hele konsernet som selskapet er en del av, eller ut ifra omsetningen til selskapet i seg selv. Saken stammer fra en avgjørelse fra det danske Datatilsynet, som i 2019 ila møbelkjeden ILVA A/S en bot på 1,5 millioner kroner basert på omsetningen til konsernet Lars Larsen Group A/S, som ILVA A/S er en del av.

Det følger av GDPR artikkel 83 at foretak kan ilegges bot på opptil 4% av den samlede

globale årsomsetningen i forutgående regnskapsår for brudd på GDPR. Europeiske tilsynsmyndigheter har imidlertid praktisert ulike beregningsmetoder, da det har vært uklart om gebyret skal beregnes på bakgrunn av hele konsernets eller det enkelte selskapets omsetning.

For å ta stilling til dette spørsmålet henviser EU-domstolen til de konkurranserettslige reglene i EU-retten, hvor et foretak vanligvis utgjør en virksomhet som en hel økonomisk enhet, uavhengig av hvordan virksomheten innad er strukturert. Domstolen slår dermed fast at det er den globale omsetningen i hele konsernet som skal legges til grunn, uavhengig av de andre juridiske enhetenes involvering i eller ansvar for bruddet.

Domstolen understreker at denne regelen gjelder fastsettelse av det maksimale bøtenivået, og at man ved beregningen av gebyret må ta hensyn til blant annet det konkrete bruddets natur, alvorlighetsgrad og varighet. Det sentrale er at tilsynsmyndighetene skal sikre at gebyret står i et rimelig forhold til overtredelsen som er begått.

Dommen harmoniserer europeiske tilsynsmyndigheters praksis når det gjelder utmåling av overtredelsesgebyr for brudd begått i konsern, og minner om viktigheten av å sikre GDPR-compliance på selskapsnivå i konsern med stor global omsetning.

Dommen er tilgjengelig [her](#).

EU-domstolen: Innsamling av titler ved nettbasert kjøp av reisedokumenter er ikke i tråd med GDPR

EU-domstolen avsa 9. januar 2025 avgjørelse i sak C-394/23 om lovligheten av datainnsamling av kunders titler ved nettbasert kjøp av reisedokumenter. Bakgrunnen for saken var at Mousse utfordret SNCF Connects praksis med å kreve at kunder angir tittel, «Mr.» eller «Ms.», ved kjøp av reisedokumenter online. Mousse mente at denne praksisen brøt med GDPR sine prinsipper om lovlighet, dataminimering og transparens. Det franske datatilsynet (CNIL) avviste klagen, men saken ble brakt videre til EU-domstolen.

EU-domstolen vurderer flere sentrale bestemmelser i GDPR, inkludert artikkel 5 (1) (c) og prinsippet om dataminimering. Bestemmelsen krever at persondata skal være adekvate, relevante og begrenset til det som er nødvendig for formålet de behandles for. EU-domstolen konkluderer med at innsamlingen av kunders titler ikke oppfyller dette kravet, da personalisering av kommersiell kommunikasjon basert på kjønnsidentitet ikke er nødvendig for å oppfylle kontrakten om transporttjenester.

Videre vurderer EU-domstolen om behandlingen har behandlingsgrunnlag etter GDPR. De aktuelle behandlingsgrunnlagene var artikkel 6 (1) (b) og (f) i GDPR, som omhandler nødvendigheten av behandling for å oppfylle en kontrakt og for å ivareta berettigede interesser. Domstolen konkluderer med at behandlingen ikke var nødvendig for kontraktens utførelse, da det finnes mindre inngripende alternativer, som

å benytte generiske og inkluderende uttrykk i kommunikasjonen. Dette er også i tråd med prinsippet om lik behandling mellom menn og kvinner i tilgang til varer og tjenester, som er nedfelt i EU-direktivet 2004/113.

EU-domstolen viser også til at kundene må informeres om hvilken legitim interesse behandlingen bygger på ved innsamlingen av personopplysningene etter GDPR artikkel 13 nr. 1 bokstav d. SNCF Connect hadde ikke demonstrert at behandlingen av titler var strengt nødvendig for deres legitime interesser, spesielt når det er risiko for diskriminering basert på kjønnsidentitet.

Domstolen avviser også at retten til å protestere mot databehandling etter GDPR artikkel 21 nr. 1, kan brukes som et argument for å rettferdiggjøre databehandlingen. Denne retten kan kun utøves hvis behandlingen allerede er lovlig, og kan ikke brukes til å vurdere lovligheten av behandlingen i utgangspunktet. Avgjørelsen er tilgjengelig [her](#).

Utkast til nye retningslinjer fra EDPB om pseudonymisering.

EDPB har publisert nye retningslinjer for pseudonymisering, som presiserer og stiller krav til prosessen. Pseudonymisering er definert i artikkel 4 (5) i GDPR som «behandling av personopplysninger på en måte som gjør at opplysningene ikke lenger kan tilskrives en spesifikk registrert uten bruk av tilleggsinformasjon, forutsatt at slik tilleggsinformasjon holdes separat og er

underlagt tekniske og organisatoriske tiltak for å sikre at personopplysningene ikke tilskrives en identifisert eller identifiserbar fysisk person». Hensikten med pseudonymisering er at det bare er enkelte som skal ha anledning til å koble opplysningene opp mot den registrerte og andre opplysninger.

Retningslinjene legger frem tre tiltak som kreves for en reell pseudonymisering:

- **Transformasjon:** Originaldata skal modifiseres for å hindre at de kan tilskrives spesifikke individer uten ekstra informasjon. Det er avgjørende at pseudonymiserte data ikke inneholder direkte identifikatorer. Dette kan gjøres for eksempel ved å bruke kryptografiske algoritmer.
- **Separasjon:** Tilleggsinformasjon som kan identifisere en registrert må holdes adskilt fra de pseudonymiserte opplysningene.
- **Tekniske og organisatoriske tiltak:** Det må implementeres tiltak som sikrer at uvedkommende ikke får tilgang til identifiserte personopplysninger. Dette inkluderer tilgangsstyring, opplæring og autentisering.

Retningslinjene understreker også at pseudonymiserte opplysninger fortsatt regnes som personopplysninger, og at pseudonymisering er et viktig tiltak for å redusere risikoen ved behandling av slike data. Pseudonymisering bidrar til å begrense uautorisert tilgang og kan redusere risikoen for at personopplysninger brukes til andre formål enn de opprinnelig ble samlet inn for, kjent som «function creep». Samtidig tillater det

at data kan analyseres mens de registrertes interesser ivaretas. Det er også verdt å merke seg at utkastet fra EDPB legger opp til enda en risikovurdering, nemlig en risikovurdering for å vurdere risikoen for reidentifisering av de pseudonymiserte opplysningene ved bruk av opplysningene. Utkastet var på høring frem til 28. februar og er tilgjengelig [her](#).

Kommisjonen trekker tilbake forslaget til ePrivacy-forordning

Forslag til ePrivacy-forordning ble lagt frem av EU-kommisjonen i januar 2017, med hensikt å supplere GDPR og avløse ePrivacy-direktivet. Etter nesten fire år, og etter at medlemsstatene endelig ble enige om et utkast, har forslaget nå blitt trukket tilbake i Kommisjonens arbeidsprogram for 2025. Kommisjonen begrunner tilbaketrekkingen med manglende enighet blant medlemsstatene og at forslaget har blitt utdatert på grunn av nyere lovgivning og teknologisk utvikling. Dette betyr også at ePrivacy-direktivet fra 2002 forblir ikraft. Kommisjonens arbeidsprogram for 2025 er tilgjengelig [her](#).

Datatilsynet intensiverer tilsyn med bruk av sporingverktøy (cookies)

De siste månedene har Datatilsynet intensivert sitt fokus på norske virksomheters bruk av sporingverktøy. Tilsynet har tidligere uttrykt bekymring for at sporingsteknologier kan dele

sensitive opplysninger med tredjeparter for markedsføringsformål og har oppfordret norske virksomheter til å gjennomgå dataflyten på egne nettsider og fjerne sporingverktøy som deler opplysninger med tredjeparter dersom det er usikkerhet rundt lovligheten av slik deling.

Datatilsynet har nå gjennomført tilsyn med bruk av slike verktøy for å undersøke om sensitive eller private opplysninger deles med internasjonale teknologiselskaper. Tilsynet rettet seg mot et utvalg av nettsteder som etter tilsynets vurdering gjør det mulig å utlede slike personopplysninger om brukerne, herunder 1611.no, apotekfordeg.no, bibel.no, drdropin.no, ifengsel.no og nhi.no.

Tilsynet avdekket det de mener er ulovlig deling på samtlige nettsider. De øvrige funnene gikk ut på at brukerne fikk uriktig informasjon om anonymitet, at brukerne ble påvirket til å samtykke til bruk av sporingsteknologier og at brukerne fikk villedende eller uklar informasjon om konsekvensene av å samtykke. Som følge av disse angivelige bruddene ble Kristiansand kommune ilagt et overtredelsesgebyr på kr 250 000 for ulovlig deling av personopplysninger om barn og unge ved bruk av sporingsteknologier på Alarmtelefonen 116111.no. De øvrige nettstedene ble ilagt irettesettelser.

Tilsynet er en påminnelse til norske virksomheter om å sørge for overholdelse av personvernregelverket ved bruk av løsninger for analyse og markedsføring på egne nettsider. Dette innebærer særlig å ha kontroll på hvilken informasjon som samles inn gjennom sporingsteknologier og hvem disse dataene deles med. Datatilsynet opplyser om at formålet med tilsynet i denne omgang var bevisstgjøring.

Det varsler strengere reaksjoner ved framtidige overtredelser.

Du kan lese mer om tilsynet [her](#). Datatilsynet har også laget en veiledning basert på erfaringene fra tilsynet, som er tilgjengelig [her](#).

GDPR 2.0: Endringer i plikten til å føre behandlingsprotokoll for små og mellomstore virksomheter

Den 21. mai la EU-kommisjonen frem forslag om endringer i GDPR, med mål om å gjøre hverdagen enklere for små og mellomstore bedrifter og stimulere til økt vekst i denne delen av næringslivet. Initiativet er del av en overordnet satsing på EUs indre marked i perioden 2024-2029.

Blant de viktigste foreslåtte endringene er en lemping av plikten til å føre behandlingsprotokoll. Der dagens regelverk gir unntak fra protokollføringsplikten for virksomheter med under 250 ansatte, foreslås det nå at denne grensen økes til 750 ansatte. I tillegg foreslås det at plikten til protokollføring kun skal gjelde for behandlingsaktiviteter som innebærer «høy risiko» for de registrertes friheter og rettigheter. Det foreslås også å fjerne det generelle kravet om å føre protokoll ved all behandling av særlige kategorier personopplysninger. Dermed blir det vurderingen av om behandlingen innebærer en «høy risiko», og ikke datatypen alene, som avgjør om protokollplikten gjelder.

Disse endringene medfører totalt sett at flere behandlingsaktiviteter unntas fra dagens

protokollføringsplikt. Norske virksomheter bør likevel merke seg at informasjonen som vanligvis fremgår av en behandlingsprotokoll fremdeles må inntas i virksomhetens øvrige personverndokumentasjon, som i personvernerklæringer, i internkontrolldokumentasjon og i databehandleravtaler. Det vil med andre ord fortsatt være et praktisk behov for å føre protokoll eller på annen måte ha oversikt over denne informasjonen.

Før endringene kan tre i kraft, må de både gjennom den vanlige lovgivningsprosessen i EU og implementeres i nasjonal rett. Denne prosessen kan ta tid. EU har imidlertid et uttalt mål om at alle medlemsland skal ha gjennomført endringene innen 2026. Forslaget er tilgjengelig i sin helhet [her](#).

Nye retningslinjer fra EDPB

EDPB har kommet med nye retningslinjer for anvendelsen av GDPR artikkel 48 (Guidelines 02/2024). Retningslinjene klargjør bakgrunnen for og formålet med bestemmelsen og gir praktiske anbefalinger til private selskaper som mottar forespørsler om utlevering eller overføring av personopplysninger fra myndigheter i tredjeland. Retningslinjene regulerer kun tilfellet der forespørsler fra myndighetene er rettet til behandlingsansvarlige eller databehandlere i EU og EØS. Dersom myndighetene ber om personopplysninger fra et morselskap på eget territorium og morsselskapet ber et datterselskap i EU eller EØS om å følge opp dette, reguleres

ikke overføringen eller utleveringen fra datterselskapet til morselskapet av artikkel 48.

EDPB bemerker at artikkel 48 må leses i sammenheng med artikkel 44. Forespørsler fra tredjeland utløser krav om at det foreligger behandlingsgrunnlag etter artikkel 6 og overføringsgrunnlag etter kapittel V i personvernforordningen. Artikkel 48 er ikke selv et slikt overføringsgrunnlag. Finnes det verken behandlingsgrunnlag eller overføringsgrunnlag, kan ikke opplysningene utleveres, og forespørselen må avvises.

Retningslinjene inneholder dessuten en liste på fem spørsmål som virksomheten kan benytte for å vurdere om en anmodning fra et tredjeland skal imøtekommes. Virksomheten må vurdere om anmodningen er basert på en dom fra en domstol eller et vedtak fra en forvaltningsmyndighet i tredjelandet. Dersom dette er tilfellet, må det tas stilling til om dommen eller vedtaket bygger på en gjeldende internasjonal avtale og om den internasjonale avtalen gir behandlingsgrunnlag for overføringen i henhold til artikkel 6 nr. 1 bokstav c eller e. Dersom dette er tilfellet, må det til slutt vurderes om avtalen inneholder nødvendige garantier i samsvar med artikkel 46 nr. 2 bokstav a. I så fall kan virksomheten lovlig overføre opplysningene.

Retningslinjene er tilgjengelig [her](#).

Det irske datatilsynet ilegger TikTok 530 millioner euro i bot for ulovlige overføringer til Kina

Den 2. mai 2025 ila det irske datatilsynet (DPC) TikTok et gebyr på 530 millioner euro og påla selskapet å rette sin praksis etter ulovlige overføringer av personopplysninger om EØS-brukere til Kina. DPC var ledende tilsynsmyndighet i vurderingen av både lovligheten av overføringene og TikToks etterlevelse av GDPRs krav om åpenhet.

DPC konkluderte med at TikTok ikke har dokumentert eller garantert et tilstrekkelig beskyttelsesnivå for personopplysninger slik GDPR kapittel V krever ved bruk av standardklausuler for overføring (SCC-er).

TikTok hadde ikke foretatt tilstrekkelige vurderinger av kinesisk lovgivning, og deler av det kinesiske lovverket gir ikke tilsvarende vern som EØS-retten. Dermed kunne ikke TikTok sikre nødvendige tiltak for å beskytte de registrertes personopplysninger ved slike overføringer.

Videre kommer DPC til at TikTok brøt informasjonsplikten etter GDPR artikkel 13 (1) (f) ved å ikke opplyse om hvilke tredjeland data ble overført til, inkludert Kina, eller hvilke behandlingsaktiviteter som innebar overføring og fjernadgang fra Kina. TikTok oppdaterte sin personvernerklæring først i desember 2022, slik at overtredelsene gjelder for perioden før dette.

TikTok må nå bringe sin behandling av personopplysninger i samsvar med GDPR innen seks måneder, ellers vil DPC fatte vedtak om å suspendere overføringene til Kina.

Omnibus VII: Forslag til nye regler på personvernrettsfeltet

Den 19. november 2025 la EU-Kommisjonen frem sitt forslag til forenklinger på det digitale området med den såkalte "digitale omnibussen". Du kan lese overordnet om Omnibus under IT-delen av nyhetsbrevet.

Forslaget har også som mål å harmonisere, tydeliggjøre og forenkle GDPR-regelverket for å gjøre det lettere for virksomheter å etterleve regelverket, uten at endringene skal svekke personvernet. Nedenfor oppsummerer vi noen relevante endringer:

- Personopplysningsbegrepet foreslås endret slik at det reflekterer at pseudonymiserte personopplysninger kan være anonyme for mottakeren,
- Fristen for å varsle tilsynsmyndighetene om brudd på personopplysningssikkerheten foreslås utvidet fra 72 til 96 timer,
- Den behandlingsansvarlige skal kunne kreve et rimelig gebyr eller avslå forespørsler fra registrerte dersom disse er åpenbart ugrunnet eller overdrevne, for eksempel på grunn av gjentakelse eller misbruk.
- Nytt behandlingsgrunnlag for bruk av særlige kategorier av personopplysninger for KI-utvikling og testing. Det foreslås videre å tydeliggjøre at berettiget interesse kan brukes til utvikling og drift av KI-system.
- Regelverk for bruk av informasjonskapsler (cookies) skal bidra til å redusere hvor ofte brukere eksponeres for cookie-bannere, og gjøre det mulig for brukerne å lagre et varig samtykke eller avslag direkte i nettleseren. Dette må respekteres på tvers av ulike nettsider. Denne ordningen skal imidlertid ikke gjelde for medietjenestetilbydere når de leverer en medietjeneste.
- For cybersikkerhet skal rapporteringsplikter på tvers av en rekke rettsakter, eksempelvis NIS2, GDPR og DORA, samles til ett kontaktpunkt. Selskaper slipper dermed å rapportere samme hendelse gjennom flere ulike regelverk.

Den digitale omnibussen er tilgjengelig [her](#).

Lagmannsretten: Tingrettens dom i Grindr-saken opprettholdt i Lagmannsretten

Borgarting lagmannsrett avsa 21. oktober 2025 dom i sak LB-2024-154313 mellom Grindr LLC og staten v/Personvernemnda. Tingrettens avgjørelse, og dermed også Datatilsynets overtredelsesgebyr på 65 millioner kroner ble opprettholdt av lagmannsretten.

Saken gjelder Grindr's deling av brukeropplysninger fra datingappen til annonsepartnere i perioden 20. juli 2018 til 7. april 2020.

Lagmannsretten legger til grunn at opplysninger om at en person er bruker av Grindr, slik den formidles gjennom App-ID til annonsepartnere,

utgjør en særlig kategori personopplysning etter GDPR artikkel 9 nr. 1.

Videre finner lagmannsretten at Grindr ikke hadde gyldig samtykke fra brukerne til å dele slike opplysninger. Samtykket ble ikke ansett som frivillig, da opplysningene ble delt allerede før brukerne fikk anledning til å velge en betalt versjon som ikke innebar slik deling. Det å unnlate å endre mobilinnstillinger for å hindre deling ble ikke ansett som et frivillig samtykke. Videre var ikke samtykket tilstrekkelig spesifikt og informert.

Ved vurderingen av gebyrets størrelse legger retten vekt på at overtredelsen anses grov og forsettlig, at den omfattet særlige kategorier av opplysninger om mange brukere over lengre tid, og at behandlingen var kommersielt motivert. Lagmannsretten konkluderer med at gebyret på 65 millioner kroner (om lag 30 prosent av maksimalt gebyr) ligger i det nedre sjiktet av det aktuelle gebyrnivået, og ser ikke grunn til å redusere overtredelsesgebyret.

Grindr har valgt å ikke anke dommen, som dermed er rettskraftig.

Lagmannsrettens dom LB-2024-154313 er tilgjengelig [her](#).

Life Scienses og næringsmidler

2025

Wiersholm

Aksjon Injeksjon: DMP, Forbrukertilsynet og Helsetilsynet avdekker flere brudd på regler om markedsføring av legemidler og medisinsk utstyr

Direktoratet for medisinske produkter («DMP») har i samarbeid med Forbrukertilsynet og Helsetilsynet nylig gjennomført en kontrollaksjon kalt «Aksjon Injeksjon» for andre gang. Fokus var på brudd på regler for markedsføring av legemidler og medisinsk utstyr. Aksjonens resultat viser færre lovbrudd enn fra forrige aksjon. Likevel ble det avdekket utbredt ulovlig markedsføring blant flere klinikker som tilbyr kosmetiske behandlinger.

Aksjonens funn kan oppsummeres i følgende punkter:

- Forbrukertilsynet avdekket ulovlig markedsføring av fillerbehandling som appellerer til barn og unge, bl.a. gjennom sosiale medier som TikTok og Instagram.
- Helsetilsynet avdekket markedsføring med villedende ord og uttrykk, som f.eks. «sur munn» og «gummy smile».
- Helsetilsynet avdekket bruk av legemidler utenfor godkjent bruksområde.
- DMP avdekket ulovlig og misvisende markedsføring av kirkurgiske tråder, som f.eks. brukes etter ulykker og skader. Likevel markedsføres det til kosmetisk behandling for å gi «foxy eyes» og «reversere aldringstegn».
- Som følge av en tilsynsaksjon i 2023, begrenset Helsetilsynet i 2024 autorisasjonen til en lege tilknyttet flere klinikker, grunnet brudd på helsepersonelloven.

Etter aksjonen har nesten 50 klinikker mottatt brev om lovbrudd. 40 av klinikkene får brev om brudd på regelverket, og veiledning om reglene. Fire klinikker har mottatt varsel om vedtak med økonomiske sanksjoner. Noen klinikker har fortsatt å bryte loven, til tross for advarsler, veiledning eller pålegg om retting.

Markedsføring av medisinsk utstyr i Norge er regulert av forordningen for medisinsk utstyr (MDR) og forordningen for in vitro-diagnostikk medisinsk utstyr (IVDR). Forordningene har et felles krav til markedsføring av medisinsk utstyr i artikkel 7. Etter artikkel 7 er det ikke lov å bruke tekst, navn, varemerker, bilder og figurer eller andre tegn som kan villede brukeren

eller pasienten når det gjelder det medisinske utstyrets tiltenkte formål, sikkerhet og ytelse. Ifølge artikkel 7 er det ikke lov å:

- Tillegge utstyret utstyrets funksjoner og egenskaper som det ikke har.
- Skape et falskt inntrykk av behandlingen eller diagnostiseringen, funksjoner eller egenskaper som utstyret ikke har.
- Unnlate å opplyse brukeren eller pasienten om en sannsynlig risiko forbundet med bruken av utstyret i samsvar med det tiltenkte formålet.
- Foreslå en annen bruk av utstyret enn den som er angitt som en del av det tiltenkte formålet som omfattes av samsvarsvurderingen.

DMP kan gripe inn dersom medisinsk utstyr ikke har den påståtte effekten. Foruten reglene i MDR og IVDR, gjelder generell markedsføringslovgivning, som forvaltes av Forbrukertilsynet.

Aksjon injeksjon er omtalt nærmere på DMP sin nettside, se [her](#). Se også lenke til reglene i MDR [her](#) og reglene i IVDR [her](#).

Nye endringer i tobakkskadeloven

Stortinget har i juni 2025 vedtatt endringer i lov 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakksskader (tobakkskadeloven). Vedtaket er tilgjengelig [her](#), og bygger på proposisjon fra Helse- og omsorgs-departementet (Prop. 116 L (2024–2025)), som følger opp regjeringens nasjonale

tobakkstrategi. Stortinget går nå bort fra et opprinnelig forslag fra 2024 om å innføre totalforbud mot fjernsalg av tobakk, og innfører i stedet bare et forbud mot grensekryssende fjernsalg. Under følger en oversikt over lovendringene.

Forbud mot grensekryssende fjernsalg

Grensekryssende fjernsalg av tobakksvarer, e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere blir forbudt. Formålet er å forhindre salg til mindreårige, ettersom pålitelig aldersverifisering ikke lar seg gjennomføre ved fjernsalg over landegrenser, og å hindre at ulovlige tobakksvarer kommer inn på det norske markedet.

Registreringsordning for innenlands fjernsalg

For innenlands fjernsalg skal det gjelde en registreringsordning som forutsetning for salg. Det innebærer at alle aktører som ønsker å tilby tobakksvarer, e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholder ved innenlands fjernsalg, må være registrert hos Helsedirektoratet. I tillegg skal det gjennomføres sikker elektronisk aldersverifisering, typisk via BankID ved bestilling, og det kreves personlig utlevering med legitimasjonskontroll fra registrert utleverer. Det innebærer at Helsedirektoratet kan føre tilsyn med og reagere mot virksomheter som bryter regelverket.

Departementet mener at registreringsordningen vil være et effektivt tiltak for å motvirke salg til mindreårige, slik at det per i dag ikke er behov for et nasjonalt totalforbud mot fjernsalg. Saksbehandlingsfrist på seks måneder for vurdering av nye produkter.

Hittil har det vært forbudt å importere eller selge nye tobakks- eller nikotinprodukter som ikke er godkjent av Helsedirektoratet. Stortinget innfører nå en saksbehandlingsfrist på seks måneder for Helsedirektoratets behandling av slike søknader. Endringen innebærer en klargjøring av forventet saksbehandlingstid for berørte aktører. Samtidig vil tobakksprodukter ikke anses godkjent selv om saksbehandlingstiden er utløpt.

